

**ŠTÁTNY VETERINÁRNY A POTRAVINOVÝ
ÚSTAV BRATISLAVA**

**ROZBOR ČINNOSTI
ZA ROK 2004**

BRATISLAVA, JANUÁR 2005

Obsah

1.	Identifikácia organizácie	6
2.	Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	7
2.1.	Stručná charakteristika organizácie	7
2.2.	Predmet činnosti ŠVPÚ v Bratislave	9
3.	Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly	12
4.	Činnosť organizácie a jej náklady	14
4.1.	Oddelenie patologickej morfológie a besnoty	17
4.2.	Oddelenie bakteriológie	19
4.2.1.	Národné referenčné laboratórium salmonelóz	23
4.2.2.	Národné referenčné laboratórium chorôb	26
4.3.	Oddelenie sérologie	29
4.4.	Oddelenie virológie	32
4.5.	Oddelenie parazitológie	34
4.6.	Oddelenie mykológie	37
4.6.1.	Referenčné laboratórium pre mykologickú diagnostiku	38
4.7.	Laboratórium molekulárno – biologickej diagnostiky	40
4.8.	Výkon klinicko – laboratórnej diagnostiky	42
4.9.	Oddelenie detekcie cudzorodých látok	44
4.9.1.	Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky a PCB, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky	46
4.10.	Hygiena krmív a výživy hospodárskych zvierat	47
4.10.1.	Referenčné laboratórium zdravotnej nezávadnosti krmív	50
4.11.	Chémia toxikológia a biochémia	53
4.12.	Hygiena potravín	56
4.13.	Detašované skúšobné laboratórium OHDAE	61
5.	Rozpočet organizácie	65
5.1.	Ekonomické zabezpečenie	65
5.2.	Ekonomický rozbor za rok 2003	66
6.	Personálne zabezpečenie	73
6.1.	Vedúci pracovníci	73
6.2.	Organizačné členenie ŠVPÚ	75

6.3.	Referenčné laboratóriá a špecializované pracoviská	76
6.4.	Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti	77
6.5.	Útvar riadenia kvality	79
6.6.	Organizačné schéma ŠVPÚ Bratislava	92
7.	Ciele a prehľad plnenia	93
8.	Hodnotenie a analýza vývoja organizácie	94
9.	Hlavná skupiny užívateľov výstupov	96
10.	Tabuľková časť	97
11.	Obrazová príloha	

1. Identifikácia organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav v Bratislave je špecializovanou organizáciou na vykonávanie odborných veterinárnych činností a poskytovania služieb laboratórnej diagnostiky a skúšania, hygieny potravín, hygieny chovu zvierat a ekológie a vzdelávania v zmysle zákona NR SR č. 488/1998 Z.z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov a skúšanie vzoriek výrobkov, odobratých podľa §25 zákona č. 488/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorých hlavné činnosti a podrobnosti o ich organizačnom usporiadaní upravuje štatút, schválený ministerstvom.

Rozhodnutím ministra pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 2079/1993-100 zo dňa 21.6.1993 bol s účinnosťou od 1. júla 1993 zmenený spôsob hospodárenia organizácie Štátneho veterinárneho ústavu v Bratislave z rozpočtovej na príspevkovú organizáciu.

Adresa: **Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava**
Botanická ulica, číslo 15
842 52 Bratislava 4
Telefón: 60258 111, Fax: 65427 461
<http://www.svuba.sk>, e-mail: svuba@svuba.sk

Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Riaditeľ ŠVPÚ: **MVDr. Kamil Boleček**
Telefón: 60258 112, Fax: 65427 461
e-mail: kbolecek@svuba.sk

Námestník riaditeľa pre odbornú činnosť: **MVDr. Pavol Štefánik**
Telefón: 60258 119, Fax: 65427 461
e-mail: stefanik@svuba.sk

Vedúci odboru ekonomiky a hospodárskej správy: **Ing. Ján Drobný**
Telefón: 60258 113, Fax: 65427 461
e-mail: jandrobny@svuba.sk

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Stručná charakteristika organizácie

Štátny veterinárny a potravinový ústav bol založený v roku 1939. Vznikol z rozhodnutia vtedajších najvyšších zákonodarných a exekutívnych orgánov. Podnetom pre vznik bola naliehavá potreba riešiť nákazovú situáciu v populácii hospodárskych zvierat – ochorenia spôsobujúce vážne národnohospodárske straty a v neposlednej miere i dôležitú problematiku, ktorú predstavujú ochorenia prenosné zo zvierat na ľudí – tzv. antropozoonózy.

Náplňou činnosti ústavu bola diagnostika nákaz a bola aj pretrvávajúca problematika hygieny potravín ako i hygiena krmív, vody a iných komodít

Počas celého obdobia existencie Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave sa jeho pracovníci významnou mierou podieľali na tlmení a likvidácii mnohých závažných nákazlivých ochorení (tuberkulóza, brucelóza a leukóza hovädzieho dobytku, mor hydiny, mor ošipáných atď.).

Forma účasti ŠVPÚ v tejto oblasti je veľmi široká. Ústav zabezpečuje v spolupráci s ostatnými zložkami veterinárnej starostlivosti výkon laboratórnej diagnostiky v celom rozsahu, ale aj priamu klinicko - depistážnu činnosť v teréne – v ohniskách nákaz, vypracováva analýzy epizootologickej situácie, participuje na projektoch ozdravovacích programov a má bezprostrednú účasť na ich konkrétnej realizácii.

Z pôvodného pracoviska v Bratislave sa postupne vytvorila sieť diagnostických pracovísk dodnes zabezpečujúca odborné úlohy pre celé územie Slovenska.

Rozhodnutím ministra pôdohospodárstva Slovenskej republiky Pavla Koncoša č. 917/2002-920/162 z 14.5.2002 došlo k zmene názvu Štátneho veterinárneho ústavu Bratislava na Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava (ŠVPÚ). Súčasťou rozhodnutia je zriaďovacia listina.

Dňa 1.8.2002 došlo k splynutiu ŠVPÚ Bratislava so Skúšobným laboratóriom Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR, ktoré je zaradené do Odboru hygienických disciplín a aplikovanej ekológie ako detašované skúšobné laboratórium so sídlom na priemyselnej ul. č. 4, Bratislava.

Ústav ako univerzálne veterinárne diagnostické pracovisko v dôsledku prirodzene sa vyvíjajúcich podmienok aglomerácie hlavného mesta Slovenska špecializujúcej svoju činnosť najmä v oblasti zdravotnej bezchybnosti potravín v celom rozsahu. Táto činnosť je usmernená najmä sústredovaním materiálovo technického vybavenia a personálneho potenciálu

v pracoviskách zabezpečujúcich celoslovenskú činnosť – Národné referenčné laboratóriá a Referenčné laboratóriá. Ústav v týchto činnostiach postupne nadväzuje kontakty s určenými európskymi referenčnými laboratóriami a to formou pravidelných osobných kontaktov, využívaním ich databáz vyšetrovacích metódik, napojenia na medzinárodné kruhové laboratórne testy a recipročné poskytovanie obdobných údajov zo Slovenska. Dominantné aj pre budúcnosť budú: diagnostika zoonóz, reziduí pesticídov, mykotoxínov, PCB, organofosfátov, vyšetrovanie tabakov, atď. Uvedená činnosť je dotovaná i zo strany štátu formou príspevku a grantov a umožňovanie stáží a školení našich pracovníkov.

Predmet činnosti ŠVPÚ v Bratislave

Štátny veterinárny a potravinový ústav v Bratislave zabezpečuje výkon laboratórnej diagnostiky pre oblasť západného Slovenska a pre hlavné mesto Slovenskej republiky – Bratislavu.

Základné smery poskytovaných služieb sa kryjú s nasledovnými vednými odbormi veterinárnej medicíny t.j.:

- patologická anatómia a histológia vrátane diagnostiky besnoty,
- všeobecná a špeciálna bakteriológia
- sérológia a imunológia
- virológia
- parazitológia
- mykológia
- chémia, biochémia a toxikológia
- hygiena potravín - vyšetovanie potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu na zdravotnú bezchybnosť
- hygiena krmív a výživa hospodárskych zvierat
- detekcia cudzorodých látok v potravinovom reťazci

Štátny veterinárny a potravinový ústav v Bratislave je kontinuálne budovaný tak, aby jeho odborné pracoviská boli schopné operatívne reagovať na vzniknutý problém, vykonávať analýzy, syntetizovať získané poznatky a v prípade požiadavky odberateľa výsledkov konzultovať s ním alternatívy opatrení na zvládanie ochorenia, prípadne iných problémov (technologické, zoohygienické nedostatky, nesprávna výživa a jej následky a pod.).

- depistáž aktívna i pasívna – s cieľom identifikácie pôvodcov a zdroja nákaz, parazitózy, intoxikácie či inej vyvolávajúcej príčiny
- permanentný alebo časovo ohraničený monitoring pôvodcov ochorení, cudzorodých látok a ich rezíduí, prípadne iných polutantov
- vypracovanie súborných správ o sledovanom probléme
- vypracovanie projektov ozdravovacích postupov, súborov zvládajúcich opatrení a doporučujúcich postupov po odznení riešeného problému akútnej fázy choroby
- návrh a realizácia systémov kontroly účinnosti prijatých opatrení s vyhodnotením riešeného problému

- vypracovanie programov aktívnej tvorby zdravia jednotlivé druhy zvierat
- expertné systémy v klinickej a laboratórnej diagnostike, spoluúčasť na ich realizácii
- konzultačné riešenia podľa požiadaviek odberateľa (napr. technológie v chove zvierat)

Minister pôdohospodárstva Slovenskej republiky dňa 1.7.2002 schválil nový štatút Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, ktorým sa rozširuje predmet činnosti o vyšetrowanie surovín rastlinného pôvodu na zdravotnú nezávadnosť.

31. mája 2004 ústredný riaditeľ ŠVPS SR schválil nový Organizačný poriadok Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava.

Predmetom činnosti je hlavne vykonávanie laboratórnej diagnostiky a skúšania na území Slovenskej republiky metódami a za podmienok uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch o veterinárnej starostlivosti a kontrole potravinových reťazcov a plnenie úloh vyplývajúcich z rozhodnutí Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR.

Vo svojich hlavných činnostiach Štátny veterinárny a potravinový ústav (ďalej len ústav)

- vykonáva laboratórnu diagnostiku, laboratórne skúšania, analýzy alebo testy vzoriek biologických materiálov,
- vykonáva skúšanie vzoriek odobratých pri výkone potravinového dozoru,
- vykonáva požadované analýzy vzoriek krmív podľa metód ustanovených osobitným predpisom,
- zasiela výsledky mikrobiologických analýz, laboratórnych nálezov, analýz a testov ústrednému riaditeľovi ŠVPS SR a príslušným riaditeľom krajských veterinárnych a potravinových správ a riaditeľom regionálnych veterinárnych a potravinových správ,
- poskytuje služby laboratórneho vyšetrowania, analýz alebo skúšania vzoriek aj pre iné subjekty,
- plní zmluvy uzatvorené ŠVPS SR s príslušnými referenčnými laboratóriami Európskej únie, najmä na:
  - odbornú prípravu a doškoľovania svojich zamestnancov s cieľom osvojenia si najnovších odborných znalostí,
  - účasti na pravidelných kontrolných testoch na úrovni laboratórií Európskych spoločenstiev

- zásobovania štandardnými biologickými diagnostickými preparátmi, referenčnými činidlami a materiálmi,

3. Charakteristika kontraktu organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie v súvislosti s úlohami štátneho dozoru a kontroly

Všeobecné zásady organizácie a hospodárenia

- 1) ŠVPÚ Bratislava je štátna príspevková organizácia, odborne začlenená do riadiacej pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR
- 2) ŠVPÚ Bratislava svoju činnosť zabezpečuje s finančnými prostriedkami získanými v rámci dodávateľsko odberateľských vzťahov právnickými a fyzickými osobami, prípadne s mimoriadnym účelovým príspevkom ŠVPS SR. Riadi sa pri tom platnými predpismi o hospodárení v príspevkových organizáciách. Dbá o to aby finančné prostriedky boli vynakladané a používané čo najhospodárnejšie a najúčelnejšie.
- 3) ŠVPÚ Bratislava hospodári podľa svojho schváleného rozpočtu nákladov, výkonov a hospodárskeho výsledku. Jeho rozpočet zahŕňa tiež príspevky z rozpočtu zriaďovateľa, prostriedky vlastných fondov, prostriedky prijaté od iných subjektov a prostriedky poskytnuté zo štátneho rozpočtu.
- 4) ŠVPÚ Bratislava zo svojho rozpočtu uhrádza prevádzkovú činnosť, opravy a údržbu základných prostriedkov, ako aj na investície a nákup iného hmotného majetku. V prípade, že tieto potreby s objektívnych príčin nestačí uhrádzať z vlastných zdrojov tvorby, zriaďovateľ prispieva na úhradu jeho prevádzky a investičnej činnosti.
- 5) Výška príspevku a jeho čerpanie v priebehu roku sú viazané predovšetkým na jednotku výkonu, ktorú určí zriaďovateľ po dohode s Ministerstvom financií SR. Ak nie je príspevok viazaný na jednotku výkonu, je organizácia oprávnená čerpať príspevok do určeného limitu. Príspevok nezahŕňa výdavky na úlohy v rámci veterinárnej prevencie a ochrany zdravia zvierat a potravinového dozoru, ktoré sú pridelované cez rozpočet ŠVPS SR.
- 6) Zriaďovateľ stanovuje ŠVPÚ Bratislava taktiež účelový príspevok na vybrané a schválené investičné akcie. V prípade, že doba realizácie presahuje rozpočtový rok príspevok je

jednorázovo – účelový. Ak pri realizácii akcie dôjde k úspore investičných nákladov (nie v dôsledku zmeny projektu) alebo k prekročeniu rozpočtových nákladov, určený účelový príspevok sa obyčajne nemení.

- 7) ŠVPÚ Bratislava môže vykonávať vedľajšiu hospodársku činnosť nad rámec svojej hlavnej činnosti pre ktorú bol zriadený, s podmienkou, že plní všetky úlohy určené zriaďovateľom a že prostriedky získané touto činnosťou využíva na skvalitňovanie služieb poskytovaných v oblasti hlavnej činnosti. Riadi sa pri tom platnými právnymi predpismi.

4. Činnosť organizácie a jej náklady

ŠVPÚ Bratislava zabezpečuje veterinárnu laboratórnu diagnostiku v intenciách požiadaviek Štátnej veterinárnej správy SR a príslušných krajských a regionálnych veterinárnych správ:

- KVPS Bratislava - RVPS Bratislava
- RVPS Senec
- KVPS Trnava - RVPS Trnava
- RVPS Galanta
- RVPS D. Streda
- RVPS Senica
- KVPS Trenčín - RVPS Trenčín

v celom rozsahu požiadaviek veterinárnej laboratórnej diagnostiky.

Zároveň zabezpečuje špeciálnu diagnostiku v rámci KCM, MSK, MLZ, a špeciálnych vyšetrení pre spádovú oblasť:

- KVPS Nitra - RVPS Nitra
- RVPS Šaľa
- RVPS Levice
- RVPS N. Zámky
- RVPS Topoľčany
- RVPS Komárno
- KVPS Trenčín - RVPS Nové Mesto n. Váhom

Výšetrovanie surovín rastlinného pôvodu na zdravotnú bezchybnosť pre:

- KVPS Bratislava - RVPS Bratislava
- RVPS Senec
- KVPS Trnava - RVPS Trnava
- RVPS Galanta
- RVPS D. Streda
- RVPS Senica
- KVPS Trenčín - RVPS Trenčín
- RVPS Nové Mesto n. Váhom
- KVPS Nitra - RVPS Nitra
- RVPS Šaľa
- RVPS Levice
- RVPS N. Zámky

- RVPS Topoľčany
- RVPS Komárno

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj pre súkromných veterinárnych lekárov v rozsahu ich požiadaviek. Rozširuje sa diagnostika ochorení u drobných a spoločenských zvierat. Táto oblasť je pre ŠVPÚ finančným prínosom (cca 5% výkonov) a preto vytvára aj primerané podmienky.

ŠVPÚ Bratislava poskytuje veterinárne diagnostické služby aj podnikateľským subjektom formou analýz potrebných pre výstupnú kontrolu hlavne zdravotnej nezávadnosti potravín, krmív i kontroly zdravia zvierat.

ŠVPÚ Bratislava prostredníctvom svojich referenčných laboratórií a Národných referenčných laboratórií poskytuje služby pre ostatné ŠVPÚ a ŠVÚ, pričom tieto jeho laboratóriá sú úzko prepojené na príslušné referenčné laboratóriá EÚ.

v tis. Sk

Rozpočtová položka	Skutočnosť 2003	Skutočnosť 2004	Index 2004/2003
výkony celkom vrátane príspevku	88 458	87 421	98,83
náklady celkom	88 209	87 348	99,02
z toho: spotrebované nákupy	24 773	23 261	93,9
Služby	7 589	8 695	114,57
osobné náklady	38 766	40 884	105,46
v tom: mzdy + OOV	27 594	29372	106,44
zákonné poistenie	11 172	11512	103,04
Odpisy	15 587	13 579	87,12
ostatné náklady	1 494	929	62,18
Zisk – strata (-)	249	73	29,32

V rámci poskytnutých služieb bolo priamo v prevádzkach poľnohospodárskych závodov poskytnuté:

- oddelenie patologickej morfológie a diagnostiky besnoty	45 - zásahov v teréne
- oddelenie bakteriológie	40 - zásahov v teréne
- oddelenie parazitológie	5 - zásahov v teréne
- oddelenie hygieny krmív a výživy hospodárskych zvierat	147 - zásahov v teréne
- oddelenie chémie, biochémie a toxikológie	3 - zásahy v teréne

V rámci ostatných odborných aktivít ŠVPÚ zabezpečuje ústavné semináre, odbornú publikačnú činnosť, pracovníci sa aktívne zúčastňujú na odborných seminároch organizovaných

inými organizáciami, na vedeckých konferenciách a na spolupráci s vedecko – výskumnými základňou.

Oddelenie patologickej morfológie a besnoty

V roku 2004 bolo na oddelení patologickej morfológie a diagnostiky besnoty vyšetrených 3398 vzoriek. Pitvaných bolo celkovo 2934 kadáverov a orgánových vzoriek zvierat, cytomorfologicky posúdených 155 býčích a kančích ejakulátov a histologicky vyšetrených 164 orgánových nekropsií a biopsií. V laboratóriu diagnostiky besnoty bolo vyšetrených 464 vzoriek CNS z toho bolo v rámci monitoringu kontroly účinku orálnej vakcinácie vyšetrených 88 kadáverov líšok.

Prevažnú časť sekčného materiálu - 1740 vzoriek tvorila hydina. Túto sme vyšetrovali najmä v súvislosti preventívnych cielených kontrol na prítomnosť salmonel u jednoduchých jedincov. Ďalšiu veľkú skupinu tvorili rôzne zvieratá t. j. psy, mačky, exoty a iné. U psov boli najčastejšie zisťované orgánové ochorenia t.j. chronické orgánové zmeny obličiek, pečeni, nádorové zmeny na mliečnych žľazách a pod. V skupine zvierat ošípané, ktorých sa vyšetřilo celkovo 237 boli hlavnou príčinou úhynov enterálne koliinfekcie a enterotoxémie a to najmä vo vekovej kategórii odstavčiat. Vo vyšších vekových kategóriách bola hlavnou príčinou ochorení a následných strát úhynom dyzentéria. Pri ochoreniach respirózneho aparátu prevládala infekčná pleuropneumónia, pasterurelóza a v neposlednom rade mykoplazmóza. V hodnotenom období bol tiež zaznamenaný nárast izolácií mykoplazmiem – *M. Hyopneumoniae*. U hovädzieho dobytku prevládali vyšetřenia úhynov teliat zapríčinené hnačkovými ochoreniami v kombinácii s ochorením respiračného aparátu. Kombinované pneumoenterálne ochorenia boli zapríčinené najmä enterélnymi koliinfekciami v superinfekte s pasteurelami. Nemalým podielom ranných úhynov sa spolupodieľali kryptosporídie, ktoré sú v populácii vekovej kategórie teliat vo veku 7-10 dní po narodení vážnym etiologickým

Histologickým vyšetřením sme spracovali a posúdili 164 vzoriek, hlavne cielené na vylúčenie nádorových procesov z bioptátov. Vyšetrované boli najmä bioptáty a intravitálne excízie z mliečnych žliaz. V hodnotenom období prevládali v skupine nádorových ochorení mliečnej žľazy vo väčšine prípadov malígne procesy

V laboratóriu besnoty sme vyšetřili 464 vzoriek z mozgov technikou fluorescencie na prítomnosť antigénu besnoty. Z uvedeného počtu vzoriek bolo pozitívnych 29, a to 27 líšok a 2 mačky.

Okrem uvedených činností v laboratóriách oddelenia pracovníci zabezpečovali riešenie problémov zverozdravotného stavu priamo v chovoch formou intervencií v teréne, a to v počte 67 výjazdov s prevahou v chovoch ošípaných a v chovoch teliat.

V hodnotenom období pracovníci oddelenia vypracovali 4 súdnoznalecké posudky v súvislosti s podozrením zo spáchania trestného činu na zvieratách a viacero odborných posudkov pre orgány činné v trestnom konaní. Oddelenie zabezpečovalo i odborné stáže a praktiká poslucháčov Univerzity veterinárskeho lekárstva Košice, a Vysoké školy veterinární Brno a žiakom Súkromnej strednej veterinárskej školy Bratislava, kde jeden pracovník oddelenia zabezpečuje výuku laboratórnej diagnostiky formou pracovného úväzku.

V roku 2004 pracovníci oddelenia zakreditovali 1 laboratórnu metodiku „Biologický pokus in vitro na besnotu“. V súvislosti s diagnostikou besnoty a to najmä s prípravou zavedenia FAVN testu na detekciu imunitnej vybavenosti proti tomuto ochoreniu pracovníci absolvovali opakovaný stážový pobyt na UVL Košice na katedre infekčných ochorení. Pracovník oddelenia sa tiež zúčastňoval predatestačnej prípravy na IVVL Košice. V roku 2004 odprednášali pracovníci oddelenia 1 odbornú prednášku na tému „besnota“.

Oddelenie bakteriológie

Činnosť oddelenia bakteriológie bola v roku 2004 zameraná hlavne na vyšetovanie klinických vzoriek hydiny, sekčného a ostatného klinického materiálu a bakteriologické vyšetrenia vzoriek krmív.

V roku 2004 sme spolu vyšetřili 17049 vzoriek sekčného, klinického materiálu a krmív. Jednalo sa prevažne o cielené vyšetřovanie kloakálnych výterov hydiny v 1. polroku a trusov hydiny v 2. polroku so zameraním na salmonely, nakoľko v tomto roku nadobudol platnosť „Národný ozdravovací program chovov hydiny od salmonelových infekcií v SR“ v reprodukčných chovoch a od 1.10.2004 „Národná štúdia prevalencie Salmonella spp. u nosníc druhu Gallus gallus v SR“. Súčasne sa započalo so sledovaním antimikrobiálnej rezistencie salmonel, čím pracovisko plní „Program monitoringu antimikrobiálnej rezistencie pôvodcov zoonóz v roku 2004“. Ďalej nasledovali vyšetřenia mekónia, sterov z prostredia, násadových vajec a krmív na salmonely, nosných výterov ošípaných, ejakulátov kancov, poševných výterov kobýl, prepuciálnych výplaškov býkov, plástov včiel a sterov z kože psov. Pôvodca aktinobacilovej pleuropneumónie ošípaných bol potvrdený v 15,0% vzoriek. Cieleným bakteriologickým vyšetřením čriev ošípaných na dyzentériu bola *Brachyspira* sp. potvrdená v 54,5% vzoriek. Na potvrdenie alebo vylúčenie prítomnosti enteropatogénnych *E. coli* u ošípaných bolo testovaných 53 kmeňov, z týchto bolo 26,4% pozitívnych. U teliat bolo testovaných 19 kmeňov, pozitivitu vykazovalo 21,0% vzoriek. Vyšetřením čriev na klostrídiovú enterotoxémiu bol pôvodca ochorenia izolovaný zo 46 vzoriek hydiny, 41 vzoriek ošípaných, 8 vzoriek teliat a 4 iných zvierat. Zo 726 nosných výterov ošípaných zameraných na potvrdenie dermonekrotického toxínu bolo pozitívnych 4,27% vzoriek. Na tularémiu sme vyšetřili 3 zajace. Kultivačne a biologickým pokusom nebol potvrdený pôvodca. Na bakteriálne nákazy včelieho plodu bolo vyšetřených 153 vzoriek, z ktorých *Paenibacillus larvae* bol kultivačne dokázaný v 6,53% vzoriek. Hinloba včelieho plodu nebola potvrdená. Na infekčnú metritídu koní bolo vyšetřených 77 vzoriek a bovinú venerickú kamylobakteriózu 62 vzoriek s negatívnym výsledkom. Mykoplazmy boli izolované v 8 prípadoch u hovädzieho dobytku, v 5 u hydiny a 4 u psov. Z 300 vyšetřených kančích ejakulátov nevyhovovalo norme 2,3% vzoriek. V 1 033 vyšetřených vzorkách mlieka dojníc na infekčné mastitídy, bola potvrdená streptokoková v 2,6% a v 6,6% stafylokoková mastitída. Zo zaslaného materiálu hydiny s cieleným bakteriologickým vyšetřením na salmonely bolo izolovaných zo sekčného materiálu 1,35%, z kloakálnych výterov

a trusov 1,09% a z mekónia 6,06% salmonel. Aj v tomto roku prevládal serovar Enteritidis. Na fagotypizáciu bolo zaslaných 45 kmeňov, určené boli 3 fagotypy (1,4,8,).

V Národnom referenčnom laboratóriu salmonelóz bolo v priebehu roka 2004 otypizovaných 227 kmeňov salmonel. Určili sme 25 serovarov salmonel. Zo vzoriek vyšetrených v ŠVPÚ Bratislava bolo otypizovaných 34 kmeňov salmonel z krmív a 16 z oddelenia hygieny potravín. Najviac salmonel bolo otypizovaných z oddelenia bakteriológie (96 – sekčný a klinický materiál). Z diagnostických pracovísk mimo ŠVPÚ Bratislava bolo zaslaných na typizáciu 81 kmeňov salmonel. V zmysle usmernenia NRL salmonelóz o zasielaní všetkých izolátov pôvodcov salmonelóz – typizovaných a netypizovaných z ŠVPÚ a ŠVÚ v SR na definitívnu serotypizáciu bolo vyšetrených 88 kmeňov salmonel.

V Národnom referenčnom laboratóriu chorôb hydiny v rámci monitoringu reprodukčných chovov bolo vyšetrených 586 vzoriek trusov, kadáverov a sterov z hydinárskeho chovu s počtom 13 izolátov salmonel. V jednom prípade sa jednalo o Salmonella Enteritidis a 12 prípadoch o Salmonella Saintpaul. V liahniach bolo vyšetrených 1294 vzoriek násadových vajec, mekónia a sterov. V jednom prípade bola izolovaná z mekónia Salmonella Saintpaul.

V roku 2004 bola akreditovaná bakteriologická metóda diagnostiky mykoplazmiem.

Naďalej sme spolupracovali s oddelením patologickej morfológie na riešení zverozdravotných problémov v chovoch zvierat formou výjazdov do terénu.

Služobné cesty, semináre, kurzy, prednášky a porady:

- „WHO – tréningový kurz typizácie salmonel, kampylobakterov a ATB rezistencie vybraných mikroorganizmov“ III. časť, Waršava, Poľsko – MVDr.Ing. Sásik
- „CRL – Salmonella workshop VIII“, Bilthoven, Holandsko – MVDr.Ing. Sásik
- „Join Workshop on Proficiency Testing for Microbiology in Food and Veterinary Laboratories“, Geel, Belgicko – MVDr.Ing. Sásik
- „Drůběž 2004“, 31.česká hydinárska konferencia s medzinárodnou účasťou, Brno, ČR – MVDr. Škarková, MVDr. Gašpar
- „Zdravie zvierat 2. časť – Národný ozdravovací program chovov hydiny od salmonelových infekcií v SR“, Košice – aktívna účasť- prednáška – MVDr. Škarková, MVDr. Gašpar

- „Zhodnotenie súčasného stavu bakteriologických laboratórií ŠVPÚ a ŠVÚ za účelom zjednotenia činnosti laboratórnej diagnostiky salmonel hydiny.“ – monitoring laboratórií – MVDr. Škarková, MVDr. Gašpar
- „Porada vedúcich oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ“, Košice – MVDr. Škarková, MVDr. Gašpar, MVDr. Ing. Sásik
- „Školenie veterinárnych lekárov oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ“ (E.coli, Salmonely, Mykoplazmy, ATB citlivosť, choroby rýb), IVL Košice – MVDr. Škarková, MVDr. Gašpar, MVDr. Ing. Sásik

Publikačná činnosť

- „The Prevalence of Salmonella in Slovak Republic in the year 2003“, Krištúfková Z., Matušková L., Sásik M., Škarková A.
- „Molecular typing of Salmonella enterica serotype Typhimurium strains from Slovak Republic“, Drahovská H., Mikasová E., Kaclíková E., Karpíšková R., Sásik M., Turňa J.
- „Genotyping of Fimbrial Adhesins in Escherichia coli Strains Isolated from Slovak Piglets Suffering from Diarrhea“, Vu-Khac H., Holoda E., Majerčíak M., Gašpar G., Pilipčinec E.
- „Surveillance salmonel“ Prehľad výskytu zo zvierat, Škarková A., ŠVPS SR, 2003

Medzinárodné testy spôsobilosti

- Medzinárodný test spôsobilosti typizácie salmonel a určenia ATB rezistencie „WHO – EQAS 2004, Global Salm-Surv“, test na serotypizáciu 8 kmeňov salmonel, 2 kmeňov Campylobacter sp., 1 kmeňa Shigella flexneri a antimikrobiálnu citlivosť 8 kmeňov salmonel a 1 kmeňa E.coli na 12 antibiotík pre NRL salmonelóz a oddelenie bakteriológie ŠVPÚ Bratislava
- „Bakteriologická porovnávacía štúdia VIII (2004) na detekciu Salmonella spp.“ - v rámci testu bolo vyšetrených 55 vzoriek, ktoré paralelne vyšetřovalo aj 25 NRL členských štátov EÚ a NRL Nórska .

Spolupráca s inými organizáciami

- Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská
  - spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností
- Štátny zdravotný ústav, Bratislava - Ing. Z.Sirotná, MUDr. Z.Krištúfková
  - spolupráca pri monitorovaní salmonel
- Centrum hygieny potravinových reťazcov, SZÚ Praha, pracovisko Brno – MVDr. R.Karpíšková, Ph.d.
  - spolupráca pri fagotypizácii Salmonella Typhimurium
- Štátny veterinárny ústav, Praha – MVDr. M.Tomšíčková, MVDr. I.Bernardyová
  - spolupráca pri výmene skúseností vykonávaných činností na národnej úrovni

Národné referenčné laboratórium salmonelóz

MVDr. Alena Škarková

Počet typizovaných salmonel v referenčnom laboratóriu: 227 (viď.tab. Serovary salmonel typizované v NRL)

Počet izolátov salmonel typizáciou overených v NRL z ŠVPÚ a ŠVÚ: 88 (ŠVPÚ Nitra – 9, ŠVPÚ Dolný Kubín – 58, ŠVPÚ Prešov – 8, ŠVPÚ Košice – 4, ŠVÚ Zvolen – 9)

Počet vyšetrených vzoriek pitevného a klinického materiálu zvierat so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2004: 42 099

Počet pozitívnych vzoriek: 234

Dominantný serovar v SR: Salmonella Enteritidis – 120 (viď.tab. Prehľad izolácií salmonel zo zvierat v SR)

Surveillance salmonelóz zo zvierat za rok 2003 bol odoslaný 15.3.2004 na ŠVPS SR Bratislava.

Medzilaboratórny porovnávací test pre laboratóriá bakteriológie ŠVPÚ SR a ŠVÚ:

- v roku 2004 nebol zaslaný medzilaboratórny porovnávací test, nakoľko podľa usmernenia „Zasielanie izolátov pôvodcov salmonelóz“, č.j. 49/2004 z 28.1.2004, zasielali laboratóriá otypizované izoláty salmonel do NRL, kde boli kmene typizáciou overené.

Medzinárodný laboratórny porovnávací test pre NRL.

1. Global Salm-Surv, WHO External Quality Assurance System (EQAS)

- zameranie testu
  - serotypizácia 8 kmeňov salmonel
  - antimikrobiálny test rezistencie 8 kmeňov salmonel a 1 kmeňa Escherichia coli na 12 antibiotík
  - typizácia 2 kmeňov kampylobakterov
  - určenie 1 neznámeho kmeňa (Shigella flexneri)
- organizátor testu - Danish Veterinary Institute, Copenhagen, DK
- dátum konania testu – október - november 2004
- metóda - serologická typizácia, disková difúzna metóda, kultivácia, biochemická typizácia

2. Bacteriological interlaboratory comparison study VIII (2004) on the detection of Salmonella spp.

- zameranie testu
  - detekcia salmonel celkom v 55 vzorkách, z toho 40 vzoriek hydínového trusu, formou testu a porovnávacej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
  - organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands
  - dátum konania testu – november 2004
- metóda – kultivácia, overovanie novej pôdy MSRV agaru a nového postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

Porady: 2

- termín: 13.5. – 14.5. 2004 Bilthoven, Holandsko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ
- termín: 20.10.2004 IVL, Košice - pracovná porada ved.oddelení bakteriologie ŠVPÚ a ŠVÚ

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Odborná stáž: 1

- WHO – tréningový kurz typizácie salmonel a ATB rezistencie vybraných mikroorganizmov, 26.4. – 1.5.2004, Waršava, Poľsko

Odborná konferencia: 1

- 31. česká hydínárska konferencia s medzinárodnou účasťou: „Drúběž 2004“, 26. - 27.10.2004, Brno

Prednášky: 1

- Zdravie zvierat 2. časť – Národný ozdravovací program chovov hydiny od salmonelových infekcií v SR“, 9.6.2004, IVL Košice – aktívna účasť

Oborné školenie: 2

- Školenie pracovníkov oddelení bakteriologie, (salmonely, E.coli, mykoplazmy, ATB citlivosť), 19.10. 2004, IVL Košice

- Joint Workshop on Proficiency Testing for Microbiology in Food and Veterinary Laboratories, 28. - 29. 10. 2004, Geel, Belgicko

Publikácie: 1

- Krištúfková Z., Matuškovičová L., Sásik M., Škarková A.: The Prevalence of Salmonellosis in Slovak Republic in the year 2003. WHO Workshop, Waršava
- Drahovská H., Mikasová E., Karpíšková R., Sásik M., Turňa J.: Molecular typing Salmonella enterica serotype Typhimurium strains from Slovak Republic. Sborník 14 th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, Praha, - 4.5.2004

Iná činnosť:

- Zhodnotenie súčasného stavu bakteriologických laboratórií ŠVPÚ a ŠVÚ za účelom zjednotenia činnosti laboratórnej diagnostiky salmonel hydiny.“- monitoring laboratórií (máj – jún 2004)

Spolupráca s inými organizáciami:

- Katedra molekulárnej biológie PFUK, Bratislava – RNDr. H. Drahovská spolupráca pri genetickej identifikácii salmonel a ich vlastností
- Štátny zdravotný ústav, Bratislava - Ing. Z.Sirotná, MUDr. Z.Krištúfková - spolupráca pri monitorovaní salmonel
- Centrum hygieny potravinových reťazcov, SZÚ Praha, pracovisko Brno – MVDr. R.Karpíšková, Ph.D. - spolupráca pri fagotypizácii Salmonella Typhimurium
- Štátny veterinárny ústav, Praha – MVDr. M.Tomšíčková, MVDr. I.Bernardyová - spolupráca pri výmene skúseností vykonávaných činností na národnej úrovni

Druhy pôvodcov typizované v NRL v roku 2004 – (vid' tab. Sérovary salmonel typizované)

Národné referenčné laboratórium salmonelóz pracuje v súlade o SLP SNAS č.G 004 a je akreditované SKTC 150 – SKÚŠANIE č.: S 069

Laboratórium poskytuje na požiadanie odbornú a konzultačnú pomoc ostatným ŠVPÚ a ŠVÚ.

Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny

MVDr. Gabriel Gašpar

Počet vyšetrených vzoriek pitevného a klinického materiálu hydiny z reprodukčných chovov so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2004: 5372

Počet pozitívnych vzoriek: 29

Počet vyšetrených vzoriek klinického materiálu hydiny z liahní so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2004: 7828

Počet pozitívnych vzoriek: 7

Počet vyšetrených vzoriek pitevného a klinického materiálu hydiny z úžitkových chovov so zameraním na vyšetrenie salmonel v SR za rok 2004: 23905

Počet pozitívnych vzoriek: 111 (viď. tab. Izolácia serovarov salmonel z hydiny)

Medzinárodný laboratórny porovnávací test pre NRL.

3. Global Salm-Surv, WHO External Quality Assurance System (EQAS)

- zameranie testu
  - serotypizácia 8 kmeňov salmonel
  - antimikrobiálny test rezistencie 8 kmeňov salmonel a 1 kmeňa Escherichia coli na 12 antibiotík
  - typizácia 2 kmeňov kampylobakterov
  - určenie 1 neznámeho kmeňa (Shigella flexneri)
- organizátor testu - Danish Veterinary Institute, Copenhagen, DK
- dátum konania testu – október - november 2004
- metóda - serologická typizácia, disková difúzna metóda, kultivácia, biochemická typizácia

4. Bacteriological interlaboratory comparison study VIII (2004) on the detection of Salmonella spp.

- zameranie testu
  - detekcia salmonel celkom v 55 vzorkách, z toho 40 vzoriek hydínového trusu, formou testu a porovnávacej štúdie medzi 25 NRL členských krajín EÚ a Nórska
- organizátor testu – CRL Salmonella, Bilthoven, The Netherlands

- dátum konania testu – november 2004
- metóda – kultivácia, overovanie novej pôdy MSR/V agaru a nového postupu podľa návrhu dodatku D normy ISO 6579

Porady: 2

- termín: 13.5. – 14.5. 2004 Bilthoven, Holandsko - pracovná porada NRL kandidátskych krajín EÚ
- termín: 20.10.2004 IVL, Košice - pracovná porada ved.oddelení bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ

Počet VŠ vykonávajúcich činnosť NRL: 1,5

Odborná konferencia: 1

- 31. česká hydínárska konferencia s medzinárodnou účasťou: „Drúběž 2004“, 26. - 27.10.2004, Brno

Oborné školenie: 2

- Školenie pracovníkov oddelení bakteriológie, (salmonely, E.coli, mykoplazmy, ATB citlivosť), 19.10. 2004, IVL Košice
- Joint Workshop on Proficiency Testing for Microbiology in Food and Veterinary Laboratories, 28. - 29. 10. 2004, Geel, Belgicko

Publikácie: 1

- Drahovská H., Mikasová E., Karpíšková R., Sásik M., Turňa J.: Molecular typing *Salmonella enterica* serotype Typhimurium strains from Slovak Republic. Sborník 14 th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases, Praha, - 4.5.2004

Prednášky: 1

- Zdravie zvierat 2. časť – Národný ozdravovací program chovu hydiny od salmonelových infekcií v SR“, 9.6.2004, IVL Košice – aktívna účasť

Iná činnosť:

- Zhodnotenie súčasného stavu bakteriologických laboratórií ŠVPÚ a ŠVÚ za účelom zjednotenia činnosti laboratórnej diagnostiky salmonel hydiny.“- monitoring laboratórií

(máj – jún 2004)

Medzilaboratórny porovnávací test pre laboratóriá bakteriológie ŠVPÚ a ŠVÚ:

- v roku 2004 nebol zaslaný medzilaboratórny porovnávací test, ten bol nahradený monitoringom laboratórií za účelom zjednotenia laboratórnej diagnostiky v SR

Národné referenčné laboratórium chorôb hydiny pracuje v súlade o SLP SNAS č.G 004 a je akreditované SKTC 150 – SKÚŠANIE č.: S 069. Laboratórium poskytuje na požiadanie odbornú a konzultačnú pomoc ostatným ŠVPÚ a ŠVÚ.

Oddelenie sérologie a imunológie

Oddelenie sérologie a imunológie vyšetřilo za rok 2004 73680 vzoriek, čo predstavuje 166186 vyšetření. Vzorky z plánovaných diagnostických akcií štátnej objednávky tvorili 84,3% t.j. 62179 vzoriek. 11501 vzoriek bolo vyšetřených na žiadosť majiteľa.

Oproti roku 2003 výrazne stúpol počet vyšetřovaných vzoriek na brucelózu a leukózu, a to o 36430, z dôvodu celoplošného monitoringu v chovoch hovädzieho dobyťka. Táto diagnostická akcia vyplývala z nariadenia ŠVPS SR.

Celkove sa v diagnostike enzootickej bovinnej leukózy vyšetřilo 64530 vzoriek, všetky s negatívnym výsledkom. Testovanie na brucelózu vo všetkých kategóriách zvierat bolo negatívne, a to v sumárnom počte 71336 vzoriek. Zo 757 vzoriek hovädzieho dobyťka sa nepotvrtil ani jeden séroreagent na paratuberkulózu, ale pozitívne reagovali 2 vzorky kozorožcov núbijských zo ZOO Bratislava.

Epizootická situácia v zoonózach z hodnotenia imunologických nálezov je nasledovná:

- sérodiagnostika Q-horúčky hovädzieho dobyťka poukázala na pokles % positivity, a to z 13,5% v roku 2003 na 8,3% v roku 2004
- vyšetřenia vzoriek na chlamydiózu HD, tiež bol zaznamenaný pokles séropozitívnych reagentov, a to o 0,6%
- v chovoch oviec a kôz sa tieto zoonózy nezistili, a to aj z dôvodu malého počtu zaslaných vzoriek na tieto vyšetřenia
- sérologická depistáž na toxoplazmózu koní poukázala na 45% premorenosť a zároveň sme zistili vyššie hladiny protilátok u jedincov s reprodukčnými poruchami, čo by mohlo indikovať toxoplazmu gondii ako možný dôvod zmetania
- v minulosti sme už poukazovali na vyššiu citlivosť na spomínaný infekčný agens, čo potvrdzuje aj 80% premorenosť v roku 2003 a v roku 2004 50%
- krvné séra psov vykazovali 62,2% pozitivitu, je ale treba podotknúť, že sa jedná o kontaktnú infekciu a psi nie sú ďalšími šíriteľmi tejto zoonózy
- zo 42 vyšetřených vzoriek mačiek si voči antigénu toxoplasma gondii vytvorilo 10 zvierat protilátky a potvrdilo 23,8% pozitivitu
- na infekčnú epididymitídu baranov sme vyšetřili 54 vzoriek (5,5% pozit.), z toho 2 vzorky reagovali pozitívne v PD Šamorín fa Báč (okres Dunajská Streda) a 1 séroreagent pochádzal z chovu PD Vlára Nemšová, fa Horné Sfnie (okres Trenčín)
- vzorky koní vyšetřované na malleus, žrebčiu nákazu a infekčnú anémiu boli negatívne

- z nález s prírodnou ohniskovosťou sa na borreliózu psov otestovalo 166 vzoriek, zistilo sa 61 pozitívnych reagentov, % pozitivity kleslo oproti roku 2003 o 12,6%
- v sérodiagnostike tularémie sa z 3 vyšetovaných zvierat potvrdila pozitivita v jednom prípade u zajaca poľného, a to z lokality PZ Gabčíkovo(okres Dun. Streda)
- na leptospirózu bolo vyšetrených 3 564 zvierat
- na rozdiel od predchádzajúcich rokov, kedy v kategórii HD a ošípaných sa jednalo prevažne o preventívne vyšetrenia klinicky zdravých zvierat, v tomto roku bolo vyšetrených viac zmetaliel.
- proporcia sérologicky pozitívnych zvierat sa zvýšila v kategórii HD z 5,3% na 9,1%, s dominanciou sérovarov sk. Sejroe v oboch podskupinách t.j. u klinicky zdravých jedincov ako aj u zmetaliel
- v kategórii ošípaných sa % sérologicky pozitívnych zvierat znížilo z 2,7% na 1,5%, dominoval sérovar pomona, i keď nie tak výrazne ako v predchádzajúcich rokoch
- v kategórii psov došlo k nevýraznému poklesu sérologickej pozitivity z 8,9% na 7,4% s dominanciou L.icterohaemorrhagiae/copenhageni
- v kategórii koní boli detegované iba protilátky voči L.pomona (13%) , vyšetrenia oviec, kôz, mačiek a potkana (sérologické aj kultivačné) boli negatívne

Publikácie:

1. Gacíková Eva: Surveillance tularémie 2003.
2. Studeničová C., Gacíková E.: Séroprevalencia toxoplazmózy u zvierat a u pracovníkov so zvýšenou expozíciou k nákaze.
3. Bakoss P., Macháčová E., Kontrošová S., Hudecová H. Krištofík J.: Surveillance zoonóz Leptospirózy 1997- 2001.
4. Guryčová D., Trávníček M., Gacíková E.: Sledovanie prírodnej ohniskovosti tularémie na Slovensku vyšetrením lovnej zveri.

Semináre:

Dr. Gacíková – Riešenie problematiky metodiky, hodnotenia a presunu plemenných baranov v súvislosti s výskytom infekčnej epididymitídy u baranov.

Organizátor: ŠVPS Bratislava

Dátum a miesto konania: 25.11.2004, ŠVPS Bratislava

Prednášky:

Dr. Hudecová: Leptospirózy zvierat - v rámci interného vzdelávania pracovníkov

Dátum a miesto konania: 22.12.2004, ŠVPÚ Bratislava

Oddelenie virológie

V roku 2004 bolo na pracovisku virológie spracovaných 16189 vzoriek a urobili sme 22357 vyšetrení. Väčšinu vzoriek tvorili krvné vzorky. Celkom sme v roku 2004 vyšetřili 8127 vzoriek na protilátky proti vírusu Aujeszkeho choroby z čoho bola 1 vzorka pozitívna na protilátky proti terénnemu vírusu v okrese DS. Vyšetřili sme 5491 vzoriek na protilátky proti KMO, z ktorých bolo 15 pozitívnych. Jednalo sa o vakcinačné protilátky. Pozitívne séra boli ďalej vyšetřované v ŠVÚ Zvolen. Z 725 vyšetřených vzoriek na protilátky proti vírusu PRRS bolo 125 pozitívnych.

Z klinických a pitevných vzoriek, ktoré boli zamerané na izoláciu vírusov sme 1x izolovali vírus IBR v 1 lok. Galanta, 4x sme diagnostikovali vírus PI-3 a to v okresoch GA a HC po jednej lokalite. Vírus BVD sme diagnostikovali 1x v 1 lok. okr. DS. Parvo vírus ošipaných bol diagnostikovaný 9x v (v 1 lok. okr. SE, HC). Vírus PRRS bol izolovaný 4x v 1 lok. okr. TN a SI. Vyšetřili sme 80 vzoriek ejakulátov býkov na prítomnosť vírusov IBR a BVD. Všetky vyšetřenia boli negatívne. Z ostatných zvierat sme diagnostikovali 1x psinku psov v lok. okrese BA, vírus hemoragickej nákazy králikov bol izolovaný 1x v okrese TT, jarnú virémiu kaprov sme diagnostikovali 14x (1 lokalita v okrese Malacky a 5 lokalít v okrese Bratislava). V okrese SC sme 1x izolovali rinopneumonitídu koní.

Vyšetřovanie krvných vzoriek HD bolo zamerané na zistenie hladiny protilátok proti vírusu IBR - proti terénnemu vírusu pri ozdravovaní chovov s použitím vakcíny gE-(ELISA) a VN testom v ostatných prípadoch. ELISA testom sme vyšetřili 4492 vzoriek, z toho bolo 1113 pozitívnych na protilátky proti terénnemu vírusu. VN testom sme na protilátky proti vírusu IBR vyšetřili 2298 vzoriek, z toho bolo 1410 pozitívnych. Prešetřili sme 1630 zmetaliel HD z ktorých bolo 1075 pozitívnych t. j. 65%. Pozitivita u ostatných kategórií HD bola 13,3%.

Kone sme vyšetřovali pred dostihovou sezónou a pri presunoch na zistenie hladiny protilátok proti vírusu infekčnej arteritídy koní (EVA). Z 363 vyšetřených vzoriek na protilátky proti vírusu EVA bolo pozitívnych 56 t. j. 15,4%.

Vyšetřenia v chovoch hydiny boli zamerané na zisťovanie imunitného stavu po vakcináciách, alebo pred vykonaním vakcinácie. Vyšetřili sme 241 vzoriek a urobili 786 vyšetření.

Na oddelení virológie bolo okrem virologických vyšetření urobených 1323 vyšetření pre iné oddelenia. Pre oddelenie hygieny potravín 69 vyšetření na prítomnosť proteínu HD, 111 vyšetření na ŠRM. Pre oddelenie krmív sme urobili 21 vyšetření na prítomnosť proteínu HD a na

kontrolu výrobného procesu. Pre oddelenie chémie, toxikológie a biochémie bolo urobených 186 vyšetrení na mykotoxíny a pre OCL sme urobili 936 vyšetrení na chloramfenikol.

Semináre:

Dr. Šedivá - IVVL Košice – prednáška pre atestantov I. Stupňa, 15.6.2004

- Interné semináre

Dr. Gajdošová- – Drúbež 2004, Brno, 27.10.2004

Oddelene parazitológie

V roku 2004 sme na oddelení parazitológie vyšetřili 8141 vzoriek, z toho 6981 vzoriek trusu, 351 vzoriek pitevného materiálu, 43 vzoriek krvi na vyšetřenie krvných parazitov, 59 výplaškov prepuciálneho vaku a 302 vzoriek zoškrabov kože psov, mačiek a iných zvierat. Spolu to bolo 18 781 vyšetření.

Oddelenie parazitológie spracováva každoročne Surveillance helmintozoonóz pre Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied. Aj tento rok sme sa zapojili do akcie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR – kontrola orálnej vakcinácie, kde líšky, ktoré neboli pozitívne na besnotu, vyšetřujeme na vyskyt *Trichinella sp. Trichinella spiralis* tento rok v našej nasávacej oblasti diagnostikovaná nebola. Naďalej pokračujeme v diagnostike krvných parazitov, pozitívne diagnostikovaných protozoi *Babesia canis* bolo 15 (t.j. 35 % pozitívnych).

U koní sme diagnostikovali nematódy gastrointestinálneho traktu v 9 vzorkách, protozoa sme v tomto roku u koní nediadnostikovali. Na požiadavky z terénu sme vyšetřovali krvné parazity aj u koní, pozitívny nález sme ale nezaznamenali. U lovnej zveri (srnčia, jelenia, muflónia zver) konštatujeme silnú zamorenosť pľúcnyimi a žalúdočno-črevnými nemátodami. U mäsožravcov pretrváva vysoký počet nálezov na protozoa, hlavne *Giardia intestinalis*, *Isoospora sp.* a zvýšil sa počet pozitívnych nálezov pľúcnych nemátod u psov a najmä mačiek. *Cryptosporidium parvum* u HD bolo diagnostikované v 4 prípadoch, rovnako ako v roku 2003. Z ektoparazitov naďalej pretrvávajú nálezy *Demodex canis* u psov. V tomto roku sme vyšetřili 350 vzoriek včelstiev (320 vyšetření). *Nosema apis* sme diagnostikovali v 60 prípadoch, *Varroa destructor* v 100 prípadoch.

Chronologický prehľad účasti pracovníkov oddelenia parazitológie a mykológie na školeniach, odborných konferenciách a seminároch:

- Medzinárodné kruhové testy na identifikáciu toxinogénnych mikromycét *Aspergillus flavus* a *Aspergillus parasiticus* v detskej krupici. Svojimi výsledkami sme dosiahli požadovanú úroveň a splnili sme podmienky správnej diagnostiky vyžadované Střediskem pro posuzování kvality laboratoři a pracovišť SZÚ Praha.
- Surveillance helmintozoonóz pre Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied
- Posudok pre APVT: Zoofilné mikromycéty z aspektu diagnostiky a antifugálnej citlivosti.

- Školenie k metódam na vyšetovanie trichinel podľa Nariadenia vlády SR č. 285/2003 Z.z. O vyšetovaní čerstvého mäsa na trichinely.
- Zavedenie metodík: Parazitologické vyšetrenie pôdy a piesku, Stanovenie stupňa napadnutia zrna (semien) a kŕmnych zmesí skladištnými škodcami, Vyšetrenie včelstiev na *Tropilaelaps clareae*
- Aktualizácia metodiky Vyšetrenie na *Trichinella spiralis*.

MVDr. Beladičová Viera

- aktívna účasť 23.4.2004 – Školenie pre veterinárnych inšpektorov RVPS „Príprava a vyhodnocovanie vzoriek podľa Nariadenia vlády 285/2003 o vyšetovaní čerstvého mäsa na trichinely“ - Bratislava
- 5.5.2004 – Pracovná porada v ŠVPÚ Dolný Kubín
- 18.5.2004 – Československé parazitologické dny – Ostravice, ČR
- 31.-3.5.2004 – Odborná stáž veterinárov z ŠVPÚ Prešov – Mykologická diagnostika krmív.
- aktívna účasť 8.9.2004 - 65. výročie založenia ÚVL - „Výskyt mikromycét a ich metabolitov v krmivách“ - Košice
- aktívna účasť 24.9.2004 – Medzinárodná mykologická konferencia Slovenskej mykopatologickej spoločnosti „Mikromycéty a ich výskyt u psov a mačiek“ - Bratislava
- aktívna účasť 5.10.2004 – Medzinárodný seminár „Trendy v diagnostike potravín so zameraním na mykológiu, mykotoxíny a legislatívu“ - Bratislava
- 19.10.2004 – Školenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV – Bratislava
- 23.10.2004 – prednáška „Výsledky práce ŠVPÚ Bratislava pri zdoľávaní včelích chorôb – časť parazitológia“ - Košice
- 18.11.2004 – Obhajoba dizertačnej práce „Rod *Fusarium* a fusariotoxíny v krmivách rastlinného pôvodu,“ - SPU Nitra
- 16.12.2004 – Konferencia „Aktuálne problémy humánnej parazitológie“ - LF UK Bratislava

Mgr. Valentová Daniela

- 15.4.2004 – Školenie o Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat – RVPS Bratislava
- 18.5.2004 – Československé parazitologické dny – Ostravice, ČR

- 19. - 20.5.2004 – Školenie Twinning Project – SK/02/IB/AG/01 „Control TSE – Food Safety“ - Košice
- 19.10.2004 – Školenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV – Bratislava
- 18.11.2004 – účasť na obhajobe dizertačnej práce stážistu oddelenia mykológie ŠVPÚ Bratislava Ing. Labudu - „Rod Fusarium a fusariotoxíny v krmivách rastlinného pôvodu,, - SPU Nitra
- 16.12.2004 – Konferencia „Aktuálne problémy humánnej parazitológie“ - LF UK Bratislava

Oddelene mykológie

Na oddelení mykológie sme spracovávali vzorky objemových krmív, krmných zmesí a komponentov. Okrem toho sa spracovával pitevný materiál, klinický materiál zo vzoriek, ktorý bol odobratý priamo na oddelení mykológie alebo zaslaný veterinármi z veterinárnych ošetrovní. Robili sme typizáciu kmeňov pre iné veterinárne ústavy a pre Veterinárnu ošetrovňu 1. internej kliniky Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach.

Úspešne sme absolvovali Medzinárodný kruhový test na identifikáciu toxinogénnych mikromycét *Aspergillus flavus* a *Aspergillus parasiticus*. Svojimi výsledkami sme dosiahli požadovanú úroveň a splnili sme podmienky správnej diagnostiky vyžadované Střediskem pro posuzování kvality laboratoří a pracovišť SZÚ Praha.

Oddelenie spracovávalo a typizovalo mikromycéty aj v rámci referenčného pracoviska pre mykologickú diagnostiku SR. Vyšetřili sme 275 vzoriek zaslaných len na referenčné pracovisko, čo je výrazný nárast oproti predchádzajúcim rokom 2001, 2002 a 2003. Väčšinou išlo o zoškraby a stery z kože zvierat na typizáciu dermatofytov a iných mikromycét spôsobujúcich kožné zmeny. Vyšetřili sme spolu 538 vzoriek krmív, krmných zmesí a komponentov. Krmivá boli kontaminované rôznymi druhmi mikromycét. Druhy rodu *Fusarium* sme izolovali v 57 vzorkách. *Aspergillus fumigatus* sme izolovali v 86 vzorkách, *Aspergillus flavus* v 44 vzorkách, iných druhov rodu *Aspergillus* bolo 43. Pitevného materiálu sme vyšetřili 227 vzoriek. V pozitívnych nálezoch prevládali mykózy pľúc hrabavej hydiny, hlavne aspergilózy (38x *Aspergillus fumigatus*, 21x *Aspergillus flavus*). Zo zoškrabov kože zvierat sme izolovali *Trichophyton verrucosum* v 2 chovoch HD (2 prípady z PD Ružín – Žilina a 1 prípad z Agra M – Malacky). *Trichophyton mentagrophytes* sme v roku 2004 izolovali 17x, a to zo vzoriek psov, mačiek, koní, morčiat a králikov. Naďalej zostáva najčastejším nálezom zo sterov z kože kvasinkovitý mikroorganizmus *Malassezia pachydermatis*, kde z 147 pozitívnych vzoriek, 99 bolo vzoriek výterov z uší.

Referenčné laboratórium pre mykologickú diagnostiku

MVDr. Viera Beladičová

V rámci Oddelenia parazitológie a mykológie pracuje Referenčné laboratórium mykologickej diagnostiky ŠVPS SR. Výročná správa o jeho činnosti bola zaslaná na ŠVPS SR.

V rámci odborného rastu a zabezpečenia správnej diagnostiky absolvovalo Oddelenie parazitológie a mykológie Medzinárodné kruhové testy na identifikáciu toxigénnych mikromycét *Aspergillus flavus* a *Aspergillus parasiticus* v detskej krupici. Svojimi výsledkami sme dosiahli požadovanú úroveň a splnili sme podmienky správnej diagnostiky vyžadované Střediskem pro posuzování kvality laboratoří a pracovišť SZÚ Praha.

Spracovali sme údaje pre Surveillance helmintozoonóz pre Parazitologický ústav Slovenskej akadémie vied.

Spolupracovali sme s Parazitologickým ústavom SAV v Košiciach na monitoringu echinokokózy a trichinelózy u voľne žijúcich zvierat.

Vypracovali sme posudok pre Agentúru na podporu vedy a techniky (APVT). Jednalo sa o projekt: Zoofilné mikromycéty z aspektu diagnostiky a antifugálnej citlivosti.

V súlade s požiadavkami Európskej únie a v spolupráci s ŠVPS SR sme zorganizovali Školenie k metódam na vyšetovanie trichinel podľa Nariadenia vlády SR č. 285/2003 Z.z. O vyšetovaní čerstvého mäsa na trichinely. Školenie sa konalo v mesiacoch september až november 2004. Vyškolili sme 83 odborníkov z celého Slovenska.

Počas roka 2004 sme zaviedli 3 nové metodiky: Parazitologické vyšetrenie pôdy a piesku, Stanovenie stupňa napadnutia zrna (semien) a krmných zmesí skladištnými škodcami, Vyšetrenie včelstiev na *Tropilaelaps clareae* a aktualizovali metodiku Vyšetrenie na *Trichinella spiralis*.

Chronologický prehľad účasti na školeniach, odborných konferenciách a seminároch:

- 15.4.2004 – Školenie o Centrálnnej evidencii hospodárskych zvierat – RVPS Bratislava

- aktívna účasť 23.4.2004 – Školenie pre veterinárnych inšpektorov RVPS „Príprava a vyhodnocovanie vzoriek podľa Nariadenia vlády 285/2003 o vyšetrení čerstvého mäsa na trichinely“ - Bratislava
- 5.5.2004 – Pracovná porada „Invázne choroby rýb“ - ŠVPÚ Dolný Kubín
- 18.5.2004 – Československé parazitologické dny – Ostravice, ČR
- 19. - 20.5.2004 – Školenie Twinning Project – SK/02/IB/AG/01 „Control TSE – Food Safety“ - Košice
- 31.-3.5.2004 – Odborná stáž veterinárov z ŠVPÚ Prešov – Mykologická diagnostika krmív.
- aktívna účasť 8.9.2004 - 65. výročie založenia ÚVL - „Výskyt mikromycét a ich metabolitov v krmivách“ - Košice
- aktívna účasť 24.9.2004 – Medzinárodná mykologická konferencia Slovenskej mykopatologickej spoločnosti „Mikromycéty a ich výskyt u psov a mačiek“ - Bratislava
- aktívna účasť 5.10.2004 – Medzinárodný seminár „Trendy v diagnostike potravín so zameraním na mykológiu, mykotoxíny a legislatívu“ - Bratislava
- 19.10.2004 – Školenie Slovenskej mykologickej spoločnosti pri SAV – Bratislava
- 23.10.2004 – prednáška „Výsledky práce ŠVPÚ Bratislava pri zdoľávaní včelích chorôb – časť parazitológia“ - Košice
- 18.11.2004 – účasť na obhajobe dizertačnej práce stážistu oddelenia mykológie ŠVPÚ Bratislava Ing. Labudu - „Rod Fusarium a fusariotoxíny v krmivách rastlinného pôvodu,“ - SPU Nitra
- 16.12.2004 – Konferencia „Aktuálne problémy humánnej parazitológie“ - LF UK Bratislava

Laboratórium molekulárno – biologickej diagnostiky

V roku 2004 laboratórium molekulárno-biologickej diagnostiky pokračovalo v PCR metódach zavedených v predchádzajúcom období a začalo so zavádzaním nových PCR metód.

V odbore epizootológie sa naďalej diagnostikoval patogén *Lawsonia intracellularis* vo vzorkách zoškrabov sliznice čreva ošípaných, ako aj mykoplazmózy u ošípaných a hydiny. Z pľúcnych sterov sa diagnostikovali tri druhy mykoplazmiem u hydiny: *M. gallisepticum*, *M. synoviae* a *M. meleagridis* a jeden druh u ošípaných – *M. hyopneumoniae*.

Od apríla 2004 sa laboratórium zameralo na zavádzanie nových druhov PCR metód, najmä na dôkaz DNA vírusov metódou PCR, ale aj RNA vírusov metódou PCR spojenou s reverznou transkripciou (RT-PCR). V laboratóriu sa začalo so zavádzaním metódy na dôkaz RNA vírusu porcinného respiračného a reprodukčného syndrómu (PRRS) zo vzoriek odobratých od ošípaných. Z ďalších vírusov sa začalo so zavedením diagnostiky psieho parvovírusu (CPV), vírusu infekčnej a bovinnej rinotracheitídy (IBR) metódou PCR a vírusu bovinnej vírusovej diarrhoe (BVD) metódou RT-PCR.

V odbore hygienických disciplín a aplikovanej ekológie sa pokračovalo s diagnostikou živočíšnych prímies 5 druhov zvierat (hovädzí dobytok, ošípaná, hydina, ovca a koza) v krmivách, avšak v menšej miere ako v predchádzajúcich rokoch. Rovnako sa diagnostikovala aj hovädzia prímes v potravinách, v ktorých nebola deklarovaná hovädzia zložka.

Dôkaz geneticky modifikovaných organizmov (GMO) vo vzorkách potravín a krmív sa rozšíril v roku 2004 o kvalitatívny dôkaz geneticky modifikovaných rastlín a kvantitatívny dôkaz geneticky modifikovanej kukurice Bt176 metódou Real-Time PCR na prístroji LightCycler Roche. Kvantitatívne stanovenie Roundup Ready sóje (RRS) sa vykonalo v potravinách a krmivách vyrobených zo sóje. Screeningovú metódu na dôkaz GMO realizovanú na termocycleri kombinovanú s detekciou na agaróznom géli, ktorá bola zavedená v septembri 2003, a screeningovú metódu založenú na kombinácii PCR a ELISA metód, ktorá bola zavedená v máji v roku 2004, nahradila metóda Real-Time PCR na prístroji LightCycler.

V roku 2004 bolo vyšetrených spolu 181 vzoriek. V roku 2003 väčšinu vyšetrení tvorila detekcia živočíšnych prímies, kým v roku 2004 nastala zmena a väčšinu vyšetrení tvoril dôkaz mykoplazmiem u ošípaných a hydiny. V roku 2004 bol počet vzoriek na dôkaz geneticky modifikovaných organizmov v sójových a kukuričných výrobkoch a krmivách 62, kým v roku 2003 to bolo 21.

Názov PCR metódy	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych nálezov
Dôkaz živočíšnych prímiesí v krmivách	8	3
Dôkaz hovädzích prímiesí v potravinách	13	13
Dôkaz <i>Lawsonia intracellularis</i>	16	10
Dôkaz mykoplazmy ošípaných – <i>M.hypopneumoniae</i>	48	20
Dôkaz mykoplazmy hydiny (3 druhy):	-	-
<i>M.gallisepticum</i>	28	0
<i>M.synoviae</i>	29	12
<i>M.meleagridis</i>	28	0
Kvantitatívny dôkaz Roundup ready sóje v potravinách	26	1
Kvantitatívny dôkaz Roundup ready sóje v krmivách	10	7
Kvantitatívny dôkaz GM kukurice Bt176 v potravinách	10	0
Kvantitatívny dôkaz GM kukurice Bt176 v krmivách	1	0
Kvalitatívny dôkaz geneticky modifikovaných rastlín	15	0
SPOLU	181	69

Výkon klinicko-laboratórnej diagnostiky

V roku 2004 sme v rámci činnosti, na tomto úseku intravitálnej diagnostiky vyšetřili 1426 vzoriek krvi so zameraním na hematologické ukazovatele, s celkovým počtom 6100 vyšetření. Vzoriek na biochemické vyšetřenie bolo spolu 3394 a vykonalo sa pri nich 34692 vyšetření. Oproti roku 2003 sa zvýšil počet vzoriek pochádzajúcich z ambulancií veterinárnych lekárov pri hematologických vyšetřeniach o 70 % (z 234 vzoriek v r.2003 na 396 vzoriek v roku 2004). Pri biochemických vyšetřeniach bol nárast menej výrazný (zo 716 na 767 vzoriek). Základnou činnosťou pracoviska je zabezpečovanie klinicko-laboratórneho prešetřenia chovu zvierat so zameraním na depistáž porúch látkového metabolizmu. Intervencia v chovoch je spojená s výkonom metabolického profilového testu. Počty vykonaných metabolických testov pri jednotlivých druhoch a kategóriách hospodárskych zvierat sú uvedené nižšie.

Pri interpretačnom rokovaní je spravidla požadovaný a nami následne vykonaný i konkrétny návrh koncepcie krmneho systému s cieľom eliminácie nutričného stresu. Súčasné trendy vo výžive dojníc smerujú k zabezpečeniu kompletnej krmnej dávky priamo na farme. Väčšina chovov dojníc vlastní samomiešacie krmne vozy, ktorými sa pripravuje krmna dávka v podobe TMR (total mix ration) a zo strany chovateľa je požadovaná konkrétna forma návrhu a aj kvantifikácie komponentnej skladby pre jednotlivé produkčné kategórie. Zásahy v chovoch zvierat sú požadované ošetrojúcimi veterinármi, chovateľmi, poradenskými a distribučnými firmami. Najmenší podiel na objednávkach tvoria požiadavky zo strany štátnych orgánov veterinárnej starostlivosti. Časť vzoriek biologických tekutín bola doručená bez našej priamej intervencie pri odbere. Najčastejšie dôvody pre intervenciu nášho pracoviska tvorili problémy s reprodukciou plemenic, zvýšenou chorobnosťou v puerpériu, zvýšenou chorobnosťou mláďat, neadekvátna úžitkovosť, chorobnosťou akropódia dojníc a pod.

V chovoch prasníc bola dôvodom intervencie zlá situácia v reprodukčnej sfére, výskyt MMA syndromu, nepriaznivé parametre odchovu prasiatok a pod.

V roku 2004 sme vykonali metabolické testy takto:

Kategória zvierat:	Pocet chovov:
Dojnice	66
Plem.jalovice	1
Prasnice	2
Výkrm hydiny	2
Spolu:	71

Zaznamenali sme časté výskyty deficitných stavov v oblasti makrominerálií i beta-karoténu. U dojníc je častým nálezom deficit energie alebo proteínov vzhľadom na výšku produkcie mlieka, čo sa prejavuje v posunoch hodnôt príslušných markerov. V niektorých stádach s vysokou úžitkovosťou dojníc sme sa stretli s poruchami látkového metabolizmu, ktorých príčinou bola nesprávna tendencia, zabezpečiť u zvierat s vysokou mierou genetickej expresie pokrytie potrieb dusíka aplikáciou neproteínového zdroja - najčastejšie močovinou.

Čoraz častejšie diagnostikujeme v chovoch vysokoprodukčných dojníc anemické stavy, z foriem prevláda mikrocytárna hypochrómna anémia. Väčšina stád trpí acidobázickými poruchami spojenými s výskytom rôznych stupňov ketózy a nezriedkavé sú i poruchy činnosti pečeneňového parenchýmu. Skoro pravidelne sa zisťujú posuny markerov svedčiace pre demineralizáciu kostného tkaniva.

Pri monogastrických zvieratách biochemické nálezy a klinický stav odrážajú tendencie v zabezpečovaní kŕmnych dávok poznamenané simplifikáciou a prílišnými snahami o zlacňovanie výroby kŕmnych zmesí.

Obmedzenie bielkovinových zdrojov živočíšneho pôvodu a ich nedostatočné adekvátne nahradenie začína byť častým problémom vo výžive ošípaných i hydiny.

Sumarizácia iných aktivít:

Zásahy v teréne:	147
Prednášky (semináre, IVVL, školenia):	16
Publikácie (časopisy, zborníky):	6
Semináre a konferencie (účasť):	9

Oddelenie detekcie cudzorodých látok

V roku 2004 bolo na Oddelení detekcie cudzorodých látok vyšetrených 6872 vzoriek (pokles o 25,18%), čo predstavovalo 55117 vyšetrení (nárast o 1,78%).

Vyšetrovanie vzoriek bolo orientované tromi základnými smermi:

- metódou plynovej chromatografie a hmotnostnej spektrometrie - rezíduá kongenéro PCB, dioxínov, pesticídov (chlórovaných, organofosforových a pyretroidov), nesteroidných liečiv a 3-MCPD
- metódou absorpčnej spektrofotometrie - rezíduá chemických prvkov
- metódou vysokoúčinnnej kvapalinovej chromatografie - rezíduá farmakologicky účinných látok, polycyklických aromatických uhlíkovodíkov a vybraných aditívnych látok.

V rámci západoslovenského regiónu sa ODCL podieľalo na vyšetovaní vzoriek pre Národný program kontroly rezíduí - 1503 vzoriek. Oddelenie aj v tomto roku vykonávalo vyšetovanie vzoriek pre účely monitoringov a to pre Koordinovaný cielený monitoring - 417 vzoriek, Monitoring spotrebného koša -180 vzoriek, pre Monitoring poľovnej zveri a rýb - 37 vzoriek a pre účelový monitoring 90 vzoriek. V potravinovom dozore bolo vyšetrených 3897 vzoriek na špeciálne vyšetrenie. Okrem spomínaných oblastí sa oddelenie podieľalo na vyšetovaní vzoriek z kontroly importu - 590 vzoriek, exportu – 210 vzoriek , pre potreby dovozcov a výrobcov 1357 vzoriek, v rámci došetrovania sa vyšetrilo 72 vzoriek, v rámci cielených previerok 316 vzoriek a 14 vzoriek v rámci sťažností.

Pracovníci ODCL sa pravidelne zúčastňujú medzilaboratórných testov, na základe ktorých sa overuje presnosť a správnosť vykonávaných analýz. Oddelenie je napojené na organizáciu FAPAS (Food Analysis Performance Assesment Scheme – Systém vyhodnotenia vykonávaných potravinových analýz) z Veľkej Británie, ktorá organizuje medzinárodné medzilaboratórne testy. Celkove sa pracovníci oddelenia zúčastnili v roku 2004 19 medzinárodných medzilaboratórných testov. Pracovníci AAS sa zúčastnili i Medzilaboratórnej porovnávacej skúšky MPS-ŠAA-10/2004 poriadaneho VÚVH – Špeciálna anorganická analýza – stanovenie chemických prvkov vo vode.

Vysokoškolskí pracovníci sa zúčastnili mnohých odborných konferencií, seminárov a školení v rámci vzdelávania pre potreby akreditácie a zvyšovania vlastnej kvalifikácie.

V laboratóriu plynovej chromatografie bol rozšírený počet analytov v rámci stanovovania pesticídov v živočíšnej matrici – GC/MS

12 nových organochlórových pesticídnych prípravkov:

Brompropylate, Dicofol, Iprodione, Procymidone, Propyzamide, Triadimefon, Vinclozoline, Endosulfan I, Endosulfan II, Endosulfan sulfat, Fenhexamid, Imazalil

4 nové organofosfátové pesticídy:

Cumaphos, Acephate, Methidation, Triazophos

3 nové pyrotreidy:

Bifentrin, Permetrin, Lambda Cyhalotrin

Po audite EU DG SANCO bolo nutné rozšíriť validáciu metódy na stanovenie imidazolov o metabolity ronidazolu a metronidazolu. Taktiež sme validovali uvedenú metódu pre ďalšie komodity a to mlieko, krvné sérum, vajcia a med.

V laboratóriu kvapalinovej chromatografie sa dokončila validácia metód na stanovenie karbamátov, nitrofuránov a chloramfenikolu – doakreditovanie metód. Začalo sa pracovať na zavedení konfirmačnej metódy na stanovenie Sudanových farbív – LC/MS/MS

V laboratóriu AAS sa pracovalo na validácii metód na stanovenie chemických prvkov z dôvodu výmeny prístrojovej techniky.

V roku 2004 na oddelení prebehlo doakreditovanie skúšok

- stanovenie nitroimidazolov a ich derivátov (GC/MS)
- stanovenie karbamátov (carbofuran a pirimicarb) (LC/MS/MS)
- stanovenie chloramfenikolu metódou ELISA (dôkaz prítomnosti)
- stanovenie chloramfenikolu (LC/MS/MS)
- stanovenie nitrofuránov a ich metabolitov (LC/MS/MS)

Personálne odsadenie oddelenia tvorilo osem vysokoškolsky vzdelaných pracovníkov (jeden veterinárny lekár, sedem inžinierov), šiesti laboranti a jedna pomocná pracovníčka v laboratóriu.

Národné referenčné laboratórium pre organochlórované látky a PCB, organofosfáty, karbamáty a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky (B2c, B2e, B3a, B3b, A6 – metronidazol, ronidazol, dimetridazol)

V roku 2004 laboratórium vyšetřilo 573 vzoriek potravín na prítomnosť zakázaných liečiv, 631 vzoriek na prítomnosť pesticídov, 71 vzoriek na prítomnosť karbamátov, 800 vzoriek na prítomnosť PCB.

Porovnávacie testy:

Vzhľadom k tomu, že v predchádzajúcom roku sa naše referenčné pracovisko úspešne zúčastnilo Medzinárodných porovnávacích testov od FAPASU na všetky druhy pesticídov v roku 2004 sme ich počet zredukovali a venovali sme viac času na rozšírenú validáciu podľa požiadaviek Európskej Únie.

1. Medzinárodný porovnávací test pre organochlórové pesticídy a PCB v oleji a tuku FAPAS 24/2004 (úspešne).
2. Medzinárodný porovnávací test pre organochlórové pesticídy a PCB v homogenizovanom kuracom mäse, FAPAS 38/2004 (Test je práve vyhodnocovaný).
3. Národný porovnávací test organizovaný pre ďalšie laboratória ŠVPÚ Dolný Kubín a ŠVPÚ Košice. Ako matrica bol fortifikovaný bravčový tuk organochlórovanými pesticídmi (alfa HCH, beta HCH, gama HCH, HCB, p,p DDT) a PCB 52,153,138,180. Úspešnosť uvedeného testu bola u oboch laboratóriách dobrá.

Ďalšia odborná činnosť:

NRL spolupracuje s EU RFL a ŠVPÚ v našej republike. Podľa potreby konzultuje a vedie poradenskú činnosť .

Hygiena krmív a výživy hospodárskych zvierat

V roku 2004 bolo na Oddelení hygieny krmív a výživy hospodárskych zvierat vyšetrených 3560 vzoriek, čo predstavovalo 11 804 vyšetrení. Oproti predchádzajúcemu roku bol zaznamenaný pokles počtu vzoriek. Dôvodom poklesu bolo to, že vstupom do EÚ sa v podstatnej miere obmedzilo vyšetrovanie importovaných krmív.

Okrem krmív sa aj naďalej vykonávalo vyšetrovanie vzoriek z oddelení hygieny potravín a detekcie cudzorodých látok.

Sortiment vzoriek bol nasledovný :

Krmivá	2474
Potraviny	760
Cudzorodé látky	326

Na celkovom počte analyzovaných vzoriek sa v podstatnej miere podieľali vzorky krmív, ktoré boli analyzované na základe metodického pokynu ŠVPS. Jednalo sa o vybrané druhy krmív u ktorých sa robil prieskum na špeciálne určené druhy vyšetrení. Dôvodom analýz ostatných krmív boli exporty a prevencia. Oproti predchádzajúcim obdobiam najmenší počet vzoriek bol zaznamenaný z dôvodov zdravotných problémov v chovoch. Celkovo prevládal počet vzoriek komponentov oproti vzorkám kompletných krmných zmesí.

Krmne zmesi – Zo 691 vzoriek krmných zmesí bolo 626 posúdených ako vyhovujúce a 65 ako nevyhovujúce, resp. podmiennečne skrmiteľné. Ako menej hodnotné až závadné boli hodnotené vzorky krmív z nepriaznivou mykologickou kontamináciou, nadlimitnými hodnotami mykotoxínov a stopových prvkov, obsahom antikokcidík mimo normu, pozitívnym nálezom antikokcidík v zmesiach u ktorých nemajú byť, narušenou bielkovinovou a tukovou zložkou. V dvoch vzorkách boli pozitívne salmonely a taktiež v dvoch vzorkách zmesí pre HD bola dokázaná prítomnosť živočíšnych proteínov (rybacej múčky). Rybacia múčka bola zistená aj v jednom prípade u mliečnej krmnej zmesi.

Mäsokostné múčky – Bolo vyšetrených len 51 vzoriek (v roku 2003 to bolo až 574). Dôvodom poklesu bol zákaz používania mäsokostných múčok ako komponentu na výrobu krmných zmesí pre hydinu a ošípané. Predmetom vyšetrovania boli len tie múčky, ktoré boli určené na zapracovanie do krmív pre domáce mäsožravce. U piatich vzoriek boli izolované salmonely.

Rybacie múčky – u tohto druhu komponentov bol zaznamenaný nárast v počte vyšetrených vzoriek, nakoľko z horeuvedeného zákazu používania mäsokost- ných múčok bol zrejmý o tento komponent väčší záujem. Importy boli zaznamenané nielen z klasických štátov ako je Peru a Island, ale aj Pakistan, India, Francúzsko a Lotyšsko. V siedmych vzorkách bola zistená prítomnosť častíc teplokrvných zvierat, u dvoch vzoriek narušená tuková zložka a v jednej vzorke nadlimitný obsah olova.

Ostatné krmivá živočíšneho pôvodu – jednalo sa predovšetkým o kafilerické tuky, perové a krvné múčky. V štyroch vzorkách boli pozitívne salmonely a prítomnosť benzénu bola potvrdená v 25 prípadoch u kafilerických tukoch.

Obilniny a ich produkty – Ich kvalita bola na dobrej úrovni, okrem 14 vzoriek kukuričného mláta s pozitívnym nálezom salmonel a jednej vzorky kukuričných klíčkov s intenzívnou mykologickou kontamináciou.

Bielkovinové krmivá rastlinného pôvodu – u tohto druhu komponentov bol zaznamenaný výrazný pokles vo vyšetrení vzoriek, nakoľko bolo obmedzené vyšetrovanie sójových extrahovaných šrotov v rámci importu. Predovšetkým sa jednalo o analýzy repkových a snečnicových šrotov určených na vývoz.

Objemové krmivá – siláže, senáže, sená – počet analyzovaných vzoriek bol rovnaký ako v predchádzajúcom hodnotenom období. Výrazné závady u tejto skupiny krmív neboli zistené.

Koncentráty a premixy – z celkového počtu 122 vyšetrených vzoriek len jedna vzorka premixu bola hodnotená ako nevyhovujúca pre nadlimitný obsah arzénu.

Doplňkové látky – do tejto skupiny boli zaradené výživové doplnky pre zvieratá, krmne pochúťky, minerálne doplnky a pod. Päť vzoriek minerálnych doplnkov bolo posúdených ako závadné pre nadlimitný obsah ťažkých kovov (oxid meďnatý, mikromag, síran meďnatý a pod.).

Iné krmivá – do tejto skupiny boli zaradené vzorky, ktoré nebolo možné zaradiť do vyššie uvedených skupín. Jednalo sa o cukrovárske rezky, žľabové vzorky, oleje a tuky rastlinného pôvodu, tapioka, podstielky, silážne prípravky a pod. U troch vzoriek rastlinných tukov a olejov bolo zistené narušenie tukovej zložky.

Ostatná odborná činnosť:

- Pravidelná účasť na medzinárodných kruhových testoch (ÚKSUZ Brno – 1x, FAPAS Anglicko – 4x, IRRM Belgicko – 1x.
- Porada veterinárnych inšpektorov pre hygienu krmív a farmakologický dozor – 2x.

- Zabezpečenie prednášok na IVVL v rámci výkonu I a II etestácie pre vysokoškolských pracovníkov laboratórnej diagnostiky – 2x.
- Účasť na twinningovom projekte TSE so zameraním na mikroskopické vyšetrenie krmív na prítomnosť živočíšnych proteínov.
- Účasť na twinningovom projekte z problematiky vyšetrovania krmív v rámci včlenenia smerníc EÚ a ich aplikácií vzhľadom na danú problematiku.
- Zabezpečenie pracovnej porady v Lesnici pre pracovníkov oddelení hygieny krmív a veterinárnej toxikológie.
- Stážový pobyt na Zooprofylaktickom inštitúte v Terame (Taliansko) so zameraním na mikroskopiu krmív.
- Účasť na medzinárodnej konferencii „Zavádzanie systémov kvality typu HCCP u výrobcov krmných zmesí“.
- Pre potreby ŠVPS vypracovanie podkladových materiálov pre sadzobník na rok 2005 pre VPO.
- Aktívna spolupráca s ŠVPS a ÚKSUP-om.
- Poskytovanie poradenskej služby pracovníkom oddelení krmív ŠVPÚ, privátnym veterinárnym lekárom a pracovníkom zaoberajúcich sa výživou zvierat.

Referenčné laboratórium zdravotnej nezávadnosti krmív

1. V roku 2003 laboratórium vyšetřilo 3939 vzoriek rôznych druhov krmív a kŕmnych aditív. (viď. tab. číslo 15 – Prehľad výsledkov vyšetřenia krmív).

2. Nové laboratórne metódy :

Mikroskopický dôkaz a určenie cicavčích zložiek v rybacích múčkach. (metóda prevzatá zo Smerníc Komisie 98/88/ES z r. 1998, ktorou sa ustanovujú predpisy pre mikroskopický dôkaz a určenie živočíšnych zložiek v kŕmivách.

Poznámka : Zatiaľ analyzujeme len rybacie múčky, u kŕmnych zmesí je metóda v štádiu odskúšavania.

3. Porovnávacie testy :

3/1. Materiál : Mäsová konzerva – stanovenie :

- a) Obsah celkových bielkovín – STN ISO 937
- b) Tuk - priama extrakcia – STN 57 0185

Test zadal: FAPAS (Anglicko)

Dátum: 20.1.2003

Počet účastníkov: 3

3/2. Materiál: Sušené mlieko – stanovenie :

- a) Vlhkosť do 17% - STN 57 0159
- b) Popol – STN 46 7092 časť 9
- c) Tuk - extrakcia po kyslej hydrolýze – STN 570105
- d) Obsah celkových bielkovín – STN 57 0105

Test zadal: FAPAS (Anglicko)

Dátum: 12.2.2003

Počet účastníkov: 5

3/3. Materiál: Sušené mlieko – stanovenie :

- a) Vlhkosť do 17% - STN 57 0159
- b) Popol – STN 570105
- c) Tuk – extrakcia po kyslej hydrolýze – STN 57 0105

d) Obsah celkových bielkovín – STN 57 0105

Test zadal: FAPAS (Anglicko)

Dátum: 11.4.2003

Počet účastníkov: 5

3/4. Materiál: Kŕmna zmes – stanovenie :

- a) Vlhkosť do 17% - STN 46 7092 časť 3
- b) Dusíkaté látky – STN 46 7092 časť 4
- c) Tuk - priama extrakcia – STN 46 7092 časť 7
- d) Stanovenie chloridov – STN 46 7092 časť 18

Test zadal: ÚKZUZ Brno

Dátum: 20.5.2003

Počet účastníkov: 5

3/5. Materiál: Kŕmna zmes – stanovenie :

- a) Vlhkosť do 17% - STN 46 7092 časť 3
- b) Dusíkaté látky – STN 46 7092 časť 4
- c) Tuk - priama extrakcia – STN 46 7092 časť 7
- d) Stanovenie chloridov – STN 46 7092 časť 18

Test zadal: ÚKZUZ Brno

Dátum: 9.9.2003

Počet účastníkov : 5

3/6. Materiál: Syr – stanovenie :

- a) Tuk - extrakcia po kyslej hydrolyze – STN 57 0107

Test zadal: STEINS – DANISH TECHNOLOGICAL Institute

Dátum: 7.10.2003

Počet účastníkov: 2

3/7. Materiál: Kŕmna zmes – stanovenie:

- a) Vlhkosť do 17% - STN 46 7092 časť 3
- b) Tuk - priama extrakcia – STN 46 7092 časť 7
- c) Dusíkaté látky – STN 46 7092 časť 4

d) Popol – STN 46 7092 časť 9

e) Vlákna – STN 46 7092 časť 20

Test zadal: FAPAS (Anglicko)

Dátum: 14.10.2003

Počet účastníkov:6

4. Počet VŠ, ktorý vykonávajú odbornú činnosť - 2

5. Počet odborných podujatí :

semináre - 2x (Dr. Puchříková)

prednášky – 5x (Dr.Pastieriková)

znalecký posudok – 1x (Dr.Pastieriková)

stáže (u nás – 1x, naša účasť – 2x)

6. Laboratórium získalo „ Osvedčenie o akreditácii“ číslo S 069

7. Ďalšia odborná činnosť:

- Pre ŠVPS zabezpečuje vykonávanie analýz vzoriek krmív v rámci registrácie a podľa potreby spracováva rôzne druhy požadovaných materiálov v súvislosti s vyšetrovaním krmív.
- V rámci registrácie krmív aktívne spolupracuje s ÚKSUP-om Bratislava.
- Zabezpečenie pracovnej porady v Liptovskom Jane pre pracovníkov oddelení

hygieny krmív a veterinárnej toxikológie.

Chémia toxikológia a biochémia

V roku 2004 bolo na oddelení chémie a toxikológie vyšetrených 2620 vzoriek, čo predstavovalo 14073 vyšetrení. Činnosť oddelenia bola zameraná na toxikológiu a analýzu potravín (vrátane stanovení mykotoxínov).

Personálne obsadenie oddelenia (v súvislosti s presunom jednej pracovníčky a problematiky mykotoxínov z Detašovaného pracoviska na Priemyselnej ulici) bolo do 1.7.2004 2 VŠ pracovníci a 3 laboranti a od 1.7.2004 2VŠ pracovníci a 4 laboranti.

Na pracovisku toxikológie bolo v roku 2004 vyšetrených 428 vzoriek, čo predstavuje 921 vyšetrení, ktoré riešia nasledovné problémy:

- chemicko-toxikologické vyšetovanie príčin intoxikácií u rôznych druhov zvierat
- stanovenie obsahu dusitanov, dusičnanov a mykotoxínov vo vzorkách krmív a vôd v rámci monitoringu cudzorodých látok, registrácie nových krmív, importu a exportu
- kontrola kvality vôd (pitná, napájacia, odpadová a pod.) podľa požiadaviek STN, Smernice EC, Vyhlášky MZ SR
- kontrola havarijného a dlhodobého znečistenia povrchových vôd (vybrané parametre súvisiace s úhynom rýb a intoxikáciou rôznych druhov zvierat)
- stanovenie obsahu vitamínov (vit. A, E) v krmivách

Pri stanovovaní látok inhibujúcich cholínesterázu sa v priebehu roka 2004 zaviedla nová metóda s využitím biosenzorov na princípe syntetickej synapsie s následným vyhodnotením elektrického impulzu.

Zaujímavé toxikologické prípady vyriešené v uplynulom roku:

- Na vyžiadanie veľkoobchodného reťazca na Slovensku bolo vyšetrených 230 vzoriek rôznych druhov potravín na prítomnosť látok typu kumarínov a pesticídov typu inhibítorov cholínesterázy. Vo vyšetrovaných vzorkách nebola potvrdená ich prítomnosť.
- Vo vzorke vody, AQUA WORLD Bratislava, bola v súvislosti s úhynom akvarijných rybičiek potvrdená prítomnosť nadlimitného množstva dusičnanov.
- Hovädzí dobytok, PD Smolenice – v súvislosti s úhynom HD v orgánoch potvrdená prítomnosť látok typu kumarínov
- Ošípané, chovateľ, okr. D. Streda – v orgánoch potvrdená prítomnosť látok typu kumarínov

- Hydina, chovateľ, okr. Komárno – zvýšený úhyn hydiny – v orgánoch potvrdená prítomnosť alkaloidov.
- Hydina, chovateľ, Kráľová pri Senci – zvýšený úhyn hydiny – v orgánoch potvrdená prítomnosť alkaloidov.
- Majitelia súkromníci – v 11 prípadoch potvrdená prítomnosť látok typu kumarínov v orgánoch uhynutých zvierat.
- Súkromný majiteľ, V. Grob – v návnade pre psa potvrdená prítomnosť látok typu nitrovaných fenolov.
- Súkromný majiteľ, okr. D. Streda - v návnade pre psa potvrdená prítomnosť látok typu kumarínov
- Vo vzorkách krmív boli ojedinele zistené nadlimitné hodnoty dusitanov a dusičnanov
- Vo vzorke siláže PD Hron, Hronovce – potvrdená prítomnosť alkaloidov

Na pracovisku analýzy potravín bolo vašetrených 2192 vzoriek čo predstavuje 13152 vyšetrení. V uplynulom roku boli riešené nasledovné problémy v rôznych druhoch potravín v rámci potravinového dozoru, monitoringu cudzorodých látok, importu, exportu a certifikácie:

- stanovenie obsahu vybraných aditívnych látok (konzervačné látky, syntetické sladidlá, syntetické farbivá)
- stanovenie obsahu kofeínu
- stanovenie obsahu dusičnanov a dusitanov
- stanovenie obsahu mykotoxínov
- stanovenie obsahu solanínu
- stanovenie obsahu antibiotík (benzylpenicilín, ampicilín, amoxicilín).

V roku 2004 sme zaznamenali nárast počtu vzoriek z analýzy potravín o približne 20 % v porovnaní s rokom 2003. Dňa 1.7. 2004 bolo na oddelenie chémie a toxikológie presunuté vyšetrovanie mykotoxínov z Detašovaného pracoviska na Priemyselnej ulici v Bratislave (vrátane 1 laboratórneho pracovníka a kvapalinového chromatografu). Problematika mykotoxínov bola po vzájomnom zlúčení a postupnom zosúladení štandardných pracovných postupov zameraná na kvantitatívne screeningové stanovenie mykotoxínov s využitím vysokoúčinnnej tenkovrstvovej chromatografie a následné kvantitatívne stanovenie mykotoxínov s využitím HPLC. V uplynulom roku boli zavedené aj metodiky na stanovenie mykotoxínov Deoxynivalenol a Zearalenon v múke metódou ELISA.

Doplňujúce odborné činnosti

- Vypracovanie odborných posudkov pre potreby rôznych inštitúcií a poskytovanie odborných rád a informácií z problematiky toxikológie;
- Účasť na domácich a medzinárodných kontrolných testoch (celkový počet 7, z problematiky analýzy aditívnych látok a stanovenia NO_3^-);
- Účasť na odborných seminároch a školeniach z problematiky toxikológie a analýzy potravín;
- Zabezpečenie prednášky z problematiky veterinárnej toxikológie na IVVL Košice v rámci atestačného školenia VŠ pracovníkov (Ing. Vojsová);
- Odborné a technické zabezpečenie medzinárodného pracovného seminára z problematiky mykotoxínov v spolupráci so spoločnosťou Jemo Trading, Slovensko;
- Zabezpečenie pracovnej porady v Pieninách - Lesnici pre pracovníkov oddelenia hygieny krmív a veterinárnej toxikológie.

Oddelenie hygieny potravín

Na oddelení hygieny potravín bolo v priebehu roka 2004 vyšetrených celkovo 14438 vzoriek potravín a surovín, mäsa jatočných zvierat a sterov. Vzhľadom na zapracovávanie požiadaviek EU súvisiacich so zabezpečením kontroly v oblasti bezpečnosti potravín sa zmenila skladba, náročnosť a počet vyšetrení v niektorých vzorkách. Celkovo sa tak na oddelení vykonalo 189276 vyšetrení. V rámci hygieny mäsa a mäsových výrobkov sa v tomto roku vyšetřilo 3432 vzoriek, mlieka a mliečnych výrobkov 3302 vzoriek, hydiny, rýb, zveriny a výrobkov z nich 2044 vzoriek.

Z celkového počtu vyšetrených vzoriek na oddelení hygieny potravín najväčší podiel tvorili tak ako v priebehu minulého roka vzorky rastlinného pôvodu v počte 5132 vyšetřovaním hlavne mikrobiologických ukazovateľov, čiastočne fyzikálno chemických a organoleptických. V súvislosti so stále sa zvyšujúcimi nárokmi na hygienické štandardy v procese potravinárskych výrob pred a po vstupe do EU narastala počas celého roka požiadavka vyšetřovať vzorky sterov. Toto sa prejavilo vo viac ako 100%nom náraste vyšetřených sterov v počte 2197. V zmysle tvorby novej legislatívy - harmonizácie národnej a európskej - vznikali požiadavky na nové vyšetřenia aj zo strany súkromného sektoru. Preto oddelenie využilo možnosť zaviesť a poskytovať bakteriologické vyšetřenie jatočných tiel v zmysle NV 281/2003 Z.z. Takto bolo v priebehu roka vyšetřených sterovou metódou a excíziou 252 vzoriek z troch súkromných bitúnkov.

V laboratóriách potravinárskej chémie sa vyšetřilo celkovo 2154 vzoriek mäsa a rýb, mäsových, hydinových a rybacích výrobkov a konzerv, mlieka a mliečnych výrobkov, medu, tukov, vaječných výrobkov, pochutín a potravinárskych koncentrátov s počtom vyšetření 6577. Za účelom potravinového dozoru boli odoberané potravinové vzorky a suroviny kolegami z RVPS (Bratislava, Senec, Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Trenčín, Nitra, Nové Mesto N/Váhom, Šaľa, Senica, Komárno, Nové Zámky, Topoľčany). Celkovo bolo jednotlivými RVPS na vyšetřenia odobratých 11641 vzoriek.

Počas roka laboratórium mikrobiológie zaznamelo stále sa zvyšujúci dopyt po vyšetřovaní pitnej vody v zmysle novej vyhlášky MZ SR č. 151/2004.

Zaujímavé vyšetřenia a nálezy zaznamenané v priebehu roka 2004:

V mikrobiologickom laboratóriu boli zachytené v potravinových vzorkách: *Salmonella Enteritidis*, *S. Virchow*, *S. Enterica*, *S. Bareilly* v hydinových a mäsových polotovarochoch a

cestovinách, nadlimitné *počty koliformných baktérií, kvasiniek, plesní* prevažne vo vzorkách rastlinného pôvodu (často aj charakteru detskej výživy).

V laboratóriu potravinárskej chémie sa kolegovia prvej polovici roka podielali na rozsiahlych analýzach na kvalitatívne ukazovateľe v mäsových výrobkoch. Stálou ostáva problematika falšovania medov hlavne z dovozu, kde sa úspešne uplatňujú naše screeningové metódy dôkazu porušenosti porovnávané s dnes už vysoko účinnou metódou izotopovej analýzy.

Po harmonizácii slovenskej legislatívy s legislatívou EU v oblasti označovania potravinárskych výrobkov z domácej a dovezenej produkcie bola potreba počas celého roka posudzovať správnosť označovania týchto výrobkov podľa jednotlivých komoditných hláv. Časté nejasnosti vo výklade jednotlivých paragrafov viedli pracovníkov hygieny potravín priebežne naštudovávať príslušné legislatívne predpisy a až potom posúdiť množstvo prijatých vzoriek na oddelenie. Jedným s prípadov nie jasného legislatívneho výkladu bolo sporné riešenie posúdenia označenia masla z dovozu. Na základe nášeho vyhodnotenia na nesprávne označený mliečny výrobok, bolo maslo stiahnuté z obehu v SR a tak distribútor podal námietku voči správnosti nášho výsledku. Námietka bola kontrolnými orgánmi posúdená ako neopodstatnená.

Po rokovaníach s Poľnohospodárskou platobnou agentúrou z MP SR sa v druhom polroku začali v laboratóriu chémie vyšetrovať suroviny a potraviny na vybrané kvalitatívne ukazovateľe, za účelom preplácania vývozných náhrad.

Celé oddelenie sa v roku 2004 podielalo na dvoch prípadoch obzvlášť nebezpečného ohrozenia bezpečnosti potravín, podozrením zo sabotáží :

- pre obchodné reťazce Kaufland sa vyšetrilo 231 vzoriek podozrivých na porušenie bezpečnosti neznámou látkou
- pre obchodné jednotky Delvita sa vyšetrilo 10 vzoriek podozrivých na porušenie bezpečnosti dvoma rozpúšťadlami.

Podozrenie sa v oboch prípadoch nepotvrdilo.

Zavedené nové metódy a príprava na zavedenie nových metód v priebehu roka 2004 :

Laboratórium mikrobiológie:

- zavedenie metódy STAR na stanovenie RIL v mlieku a mäse
- zavedenie metódy na stanovenie E.coli O 157 pri nadlimitných nálezoch E.coli
- zavádzanie metódy na stanovenie toxinogénnych plesní modifikovanou metódou ŠZÚ

Laboratórium chémie :

- zavedenie metódy na stanovenie kreatinínu pre potvrdenie čistých svalových bielkovín pri falšovaní mäsových výrobkov
- zavádzanie metód na potvrdenie autenticity 100% ovocných šťiav
- zavádzanie metódy na stanovenie dusitanov a dusičnanov po enzymatickej redukcii
- zavádzanie metódy na stanovenie kolagénu na potvrdenie látok viažúcich cudziu vodu v hydínových prsiach

Účasť na národných a medzinárodných porovnávacích testoch v priebehu roka 2004:

Oddelenie sa spolu zapojilo do 18 testov s 92 % úspešnosťou.

- chemické testy
  - (4) FAPAS Anglicko
  - (1) NRL ŠVPÚ Nitra (kvalitatívne ukazovatele v mlieku)
- mikrobiologické testy
  - (8) FEPAS Anglicko
  - (2) NRL VÚVH Bratislava (voda)
- mikrobiologické a chemické testy
  - (3) NRL ŠVPÚ Dolný Kubín (stanovenie RIL)

Počas roka pracovníci oddelenia priebežne poskytovali poradenskú službu konzultáciami osobne a telefonicky s výrobcami, dovozcami, distribútormi, ako aj inšpektormi veterinárnej služby. Zúčastnili sa seminárov, školení, odborných konferencií a prednášok poriadaných rezortnými organizáciami u nás i v zahraničí.

Na oddelení v súčasnosti pracuje 9 vysokoškolských a 11 stredoškolských pracovníkov, v centrálnom laboratóriu prípravy živných pôd 3 stredoškolský pracovníci.

Účasť a prezentácia na odborných akciách v roku 2004 :

CELOŠTÁTNA PREHLIADKA a KONFERENCIA SYRY 2004

- Organizátor: ČTU Praha, VŠCHT Praha
- Účasť: Ing. Fašiangová , Ing. Kovárová, MVDr. Španělová
- 22.01.-24.01.2004 Praha

MIKROBIOLOGICKÝ KURZ 2004

- Organizátor: Národné referenčné laboratórium pre oblasť vôd na Slovensku Slovenská národná vodohospodárska spoločnosť ZSVTS pri VÚVH
- Účasť: Ing. Kučeráková , p. Vazská

- 18.03.2004 Bratislava

KONTROLA KVALITY V POTRAVINÁRSKOM PRIEMYSE

- Organizátor: BIO pro- OK SERVIS distribútor mikrobiologických zariadení
- Účasť: MVDr. Hrušecká, Ing. Fašiangová, MVDr. Kazarková
- 28.-29.04.2004 Hrotovice

HYGIENA ALIMENTORUM XXV – mlieko a mliečne výrobky

- Organizátor: Univerzita veterinárneho lekárstva Košice a ŠVPS SR
- Účasť: MVDR. Šlezárová, Ing. Fašiangová, MVDr. Hrušecká
- 04. – 06.06.2004 Štrbské Pleso

SYSTÉM MANAŽERSTVA A KVALITY A FIREMNÁ METROLÓGIA V PRAXI

- Organizátor: Kalibračné združenie, VÚZ priem. inštitút
- Účasť: Ing. Kovárová
- 22.-24.06.2004 Bratislava

ÚDRŽNOST MASA A MASOVÝCH VÝROBKU

- Organizátor: ŠVS ČR, ČON
- Aktívna účasť: Ing. Fašiangová, MVDr. Šlezárová
- 07.-08.09.2004 Skalský dvur, ČR

MLIEKARENSKÝ PREZENTAČNÝ SEMINÁR

- Organizátor: VÚM Žilina, MILKPOL
- Účasť: MVDR. Kazarková, MVDr. Španělová, Ing. Orlická
- 21.09.2004 Žilina

VÝŽIVA, POTRAVINY, LEGISLATÍVA

- Organizátor: Spoločnosť pre výživu, Potravinárska sekcia SR, MP SR, MZ SR
- Účasť: Ing. Fašiangová, MVDr. Šlezárová, Ing. Budajová
- 22.-24.09.2004 Detva

MIKROBIOLOGICKÝ SEMINÁR 2004 – MERCK

- Organizátor: MERCK Bratislava
- Účasť: Ing. Kučeráková, MVDr. Kazarková, Ing. Bohucká, p. Vazská
- 12.10.2004 Bratislava

MÍTING EXPERTOV PRE VAJCIA A HYDINU –konunitné a ref. laboratória EU

- Referencie o vyšetřovaní cudzej vody v hydine v NRL EU
- Aktívna účasť: Ing. Fašiangová
- 29.11.2004 Brusel, Belgicko

XXI. ZHROMAŽDENIE KALIBRAČNÝCH ZDRUŽENÍ SR

- Organizátor: Kalibračné združenie
- Účasť: Ing. Kovárová
- 20.-21.10.2004 Poprad

XII. medzinárodná konferencia – KONZERVÁRENSKO-POTRAVINÁRSKE DNI

- Organizátor: VŠCHT Praha, LIKO Bratislava, Potravinárska komora
- Účasť: MVDr. Šlezárová, Ing. Fašiangová
- 22.-23.11.2004 Brno, ČR

PROBLEMATIKA PRVOVÝROBY MLIEKA

- Organizátor: Český zväz mliekárenský, MILKOM servis Praha
- Účasť: Ing. Kovárová, MVDr. Španělová
- 23.-24.11.2004 Medlov, ČR

TECHNICKÉ NORMY VO VODNOM HOSPODÁRSTVE

- Organizátor: SÚTN
- Účasť: Ing. Kučeráková
- 23.11.2004 Bratislava

Detašované skúšobné laboratórium odboru hygienických disciplín a aplikovanej ekológie, Priemyselná 4

Pre Detašované skúšobné laboratórium rok 2004 začal analyzovaním vzoriek na rezíduá pesticídov a aditívne látky ešte z roku 2003 v celkovom počte 220 vzoriek. V tomto roku došlo k viacerým k personálnym zmenám, Ing. Sládečková, Ing. Klimentová a p. Crkoňová sa natrvalo presunuli do laboratórií na Botanickej ulici, samozrejme aj s činnosťami, čím sa v laboratóriu na Priemyselnej ulici odbúrало stanovovanie ťažkých kovov a mykotoxínov. V priebehu roku došlo k ďalším personálnym zmenám, od júna 2004 Ing. Štullerová prestala pracovať ako ved. SL a vo funkcii ju plne nahradila Ing. Budajová. Ďalšie personálne zmeny si vyžiadali odchody pracovníčok na materskú dovolenku (Ing. Trúchla, Ing. Paulusová a Ing. Vranková), za ktoré boli prijaté pracovníčky na zastupovanie. V mesiaci júl došlo k ďalším zmenám, tie sa týkali zmeny náplní práce vyplývajúcej z požiadavky zabezpečiť analýzy rezíduí pesticídov v plnom rozsahu podľa požiadaviek EÚ, čo znamenalo pre laboratórium zavedenie nových druhov pesticídov. Momentálne pracuje v detašovanom skúšobnom laboratóriu 27 ľudí, z toho 2 pracovníčky pracujú na polovičný úväzok (upratovačka a umývačka skla).

Napriek všetkým zmenám ktorým muselo laboratórium čeliť od začiatku roka 2004 sa vyšetrilo celkovo 4988 vzoriek, z ktorých 1030 bolo vyšetrených zmyslovo, 578 vzoriek bolo posúdených na označenie, 1644 bolo vyšetrených analyticky, 993 vzoriek bolo vyšetrených na aditívne látky (syntetické farbivá, konzervačné látky, syntetické sladidlá, kofeín, chinín, vitamíny, SO₂). U 2551 vzoriek boli sledované kontaminanty, z ktorých 1282 bolo vyšetrených na rezíduá pesticídov, pričom jedna analýza vzorky predstavuje priemerne 50 analytov meraných niekoľkými metódami, ďalej boli sledované ftaláty, patulín, nitrózoamíny, dusičnany. V rámci falšovania potravín laboratórium v roku 2004 vyšetrilo 102 vzoriek medu na prídavok izoglukózy a 13 vzoriek liehovín na overenie pôvodu liehu.

Časové rozloženie vyšetrení potravín rastlinného pôvodu v rámci roku bolo v porovnaní s rokom 2003 rovnomernejšie.

Z celkového množstva vyšetrených vzoriek bolo cca 7% nevyhovujúcich. Najväčší podiel na celkovej porušenosti mali analytické parametre – 27%. Veľké nedostatky sú v senzorických ukazovateľoch a taktiež v označení potravín – cca 18 % porušenosť. Z pohľadu porušenosti cudzorodými látkami podiel porušenosti aditívnych látok predstavoval 14%, kontaminantov 15 %.

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky:

V rámci systematickej kontroly kvality práce sa v roku 2004 skúšobné laboratórium zúčastnilo 13 medzilaboratórných porovnaní organizovaných FAPAS, jedného medzilaboratórneho testu FITPTS a testom poriadaným univerzitou Almeria Španielsko.

Vzdelávanie pracovníkov:

Interné vzdelávanie pracovníkov prebiehalo formou prednášok, porád a seminárov, ktoré zabezpečili hlavne vedúci pracovníci. Tématické okruhy boli zvolené zo základného okruhu problematiky laboratórií – systém kvality, metrológia, bezpečnosť pri práci, požiarna ochrana a odborná problematika.

- V dňoch 12.-13.1.2004 sa pracovníčky RNDr. Ďurčanská, Ing. Štullerová, Ing. Budajová, Ing. Vranková, Ing. Martinkovičová, Ing. Paulusová, Ing. Patoprstá, Ing. Trúchla a Ing. Tóthová, zúčastnili školenia o validácii podľa ÉU nariadenia, skolenie viedli prac. referenčného laboratória v Bilthovene RIVM
- Ing. Čunderlíková, p. Drábová sa dňa 19.1.2004 zúčastnila na SMÚ školenia- Metrológia, metrolog. zabezp. akreditovaného lab.
- 26.2.2004- absolvovala školenie fy Dionex- trendy a novinky v iónovej chromatografii- Ing. Patoprstá
- 30.3.2004 sa Ing. Patoprstá – zúčastnila na odbornom seminári o sladovníckom jačmeni.
- 20.4.2004 sa p. Panáková zúčastnila odbornej degustácie pív na VÚP Bratislava
- V dňoch 20. – 21.4.2004 sa Ing. Budajová a p. Fischerová zúčastnili školenia na IVVL Košice na tému Senzorické posudzovanie panenských olivových olejov.
- 27.-28.4.2004 RNDr. Plchová a RNDr. Ďurčanská – IVVL Košice – seminár na tému Cudzorodé látky v potravinách
- Dňa 27.5.2004. sa konal súbor prednášok firmy Hermes Labsystems v Bratislave o GC a HPLC, ktorých sa zúčastnili RNDr. Klačanová, Ing. Martinkovičová, RNDr. Plchová, Ing. Trúchla a Ing. Patoprstá
- 24.-25.8.2004 RNDr. Ďurčanská – účasť na seminári IVVL Košice Cudzorodé látky v rastlinných komoditách, 8-10.11.2004 Kontrola zdravotnej bezpečnosti čerstvého a spracovaného ovocia a zeleniny , vína, importná kontrola, ekologické poľnohospodárstvo.
- Dňa 17.9.2004 – školenie nový spôsob validácie chem metód v rámci EÚ- Ing. Minárová
- V dňoch 22.-24.9.2004 sa Ing. Budajová zúčastnila konferencie na tému Výživa, legislatíva a potraviny v Detve.

- 5.10.2004 Ing. Martinkovičová a Ing. Malychová absolvovali školenie Trendy v diagnostike potravín so zameraním na mykológiu, mykotoxíny a legislatívu- Jemo Trading
- 28.10.2004 bol odborný seminár fy Hermes Labsystém – účasť Ing. Martinkovičová, Ing. Malychová
- V dňoch 7.-8.12.2004 sa p. Fischerová a p. Kollárová zúčastnili školenia senzorické posudzovanie netradičných potravín na IVVL Košice.

Interné školenia:

- Dňa 23.9.2004 p. Petříková mala odbornú prednášku Druhy vína, hodnotenie a chyby vína.
- Dňa 14.10.2004 Ing. Patoprstá mala odbornú prednášku História a autentifikácia čajov
- Dňa 20.12. sa konala prednáška Ing. Čunderlíkovej Zámorské a európske druhy korenia, ktorej sa zúčastnili pracovníci SL.
- 22.11.2004 bolo vykonané Ing. Čunderlíkovou odborné školenie k novému počítačovému program Magic.

Nové analytické metódy:

V skúšobnom laboratóriu sa v priebehu roku 2004 zakreditovali nasledovné metódy:

- Stanovenie autenticity liehu izotopovou anyalýzou metódou GC IRMS
- Stanovenie autenticity medu izotopovou anyalýzou metódou GC IRMS
- rozšírenie počtu analytov v multireziduálnej metóde na stanovenie pesticídov a ich validácia
- Stanovenie potravinovej vlákniny enzymaticky v rastlinných matriciach
- Formolové číslo v 100 percentných šťavách
- kvantitatívne stanovenie syntetických farbív v nealkonápojoch
- stanovenie piperínu a kapsaicínu v koreninách

Ďalej sa zaviedli a zvalidovali:

- metóda na stanovenie ditiokarbamátov
- metóda na stanovenie typu farby v repnom cukre

Ostatné aktivity

- Skúšobné laboratórium vykonalo senzorické skúšky pre 89 ľudí, pracovníkov rôznych organizácií potravinárskeho priemyslu

- prednášky na školeniach Cudzorodé látky a legislatíva EU a SR na IVVL Košice na tému Pesticídy a Skúsenosti zo stáže v Holandsku a porovnanie monitoringov v EU a SR
- RNDr. Ďurčanská

Reprezentácia SR na medzinárodnej úrovni

- 13-16.6.2004 RNDr. Ďurčanská –účasť na 5.th European Pesticide Residues Workshop vo Švédsku
- 29.6 .2004 RNDr. Ďurčanská – účasť na Europe Network of Government labs for Tobacco analysis- Ispra Taliansko
- V dňoch 9-10.11.2004 sa Ing. Tóthová zúčastnila ako zástupca SR v oblasti kontroly tabakových výrobkov pracovného stretnutia ohľadom európskej legislatívy a laboratórnych metód v Thessaloniki Grécko - 6th meeting of the European Network of the Government laboratories for Tobacco and Tobacco Products.

5. Rozpočet organizácie

Ekonomické zabezpečenie

ŠVPÚ je samostatný právny subjekt, ktorého forma hospodárenia je štátna príspevková. Ekonomické zabezpečenie je organizované cez ekonomický odbor ŠVPÚ, ktorý je schopný dokladovať kompletne údaje o finančnom hospodárení ŠVPÚ. ŠVPÚ je schopný zdokladovať všetky služby, ktoré poskytuje.

Odmeňovanie pracovníkov sa riadi platnými zákonnými ustanoveniami a príslušnými mzdovými predpismi. Mzdové zaradenie pracovníka je určené pracovnou zmluvou alebo osobitným výmerom.

Z investičných prostriedkov je zabezpečený nákup nových laboratórnych prístrojov a zariadení a rekonštrukcia oddelení. Z neinvestičných prostriedkov sú financované opravy a servis prostriedkov, spotrebný materiál, režijné a mzdové náklady a pod.

Ekonomický rozbor za rok 2004

Na základe Zmluvy o poskytnutí bežného transféru účelových činností pre rok 2004 uzavretej medzi Ministerstvom pôdohospodárstva SR a Štátnym veterinárnym a potravinovým ústavom Bratislava (ďalej len ŠVPÚ) a následnými dodatkami boli pre ŠVPÚ stanovené nasledujúce záväzné úlohy a limity v celkovej výške:

1. Bežné výdavky a transfery	-	7 000 tis. Sk
2. Kapitálové výdavky na obstaranie kapitálových aktív „PO“	-	6 700 tis. Sk

Limit bežného transferu bol rozpisovaný na nasledujúce účelové činnosti:

P.č.	Názov účelovej činnosti	Doba riešenia	Výška bežného transf. vtis.Sk
1	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 306/2003 – sérotypizácia salmonel, fágotypizácia S. enteritidis a S. Typhimurium, antibiotiko rezistencia	I. – XII.2004	900
2	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 297/2003 – diagnostika S. pulorum, Galinarum a Arizone, diagnostika Mykoplazma Galisepticum a Meleagridis	I. – XII.2004	400
3	Zavedenie a validácia metódy na stanovenie metabolitov - nitroimidazoly - metódou GC/MS	I. – XII.2004	900
4	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 320/2003 - Zavedenie a validácia metódy na stanovenie metabolitov nitrofuránov metódou LC/MS/MS	I. - XII.2004	950
5	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 320/2003 - Zavedenie a validácia metódy na stanovenie coumaphosu	I. – XII.2004	300
6	Zavedenie metódy – autenticita – na stanovenie cukrov a ich pomerov v medoch, ovocných a zeleninových šťavách a nápojoch	I. – XII.2004	500
7	Zavedenie multireziduálnej metódy na stanovenie pesticídov v rastlinných komoditách – ďalších 40 reziduí	I. – XII.2004	900
8	Zavedenie metódy – Autenticita olivových olejov – na stanovenie rastlinných sterolov na GC-FID a stanovenie izotópevého pomeru 13C/12C na GC-IRMS	I. – XII.2004	250
9	Zavedenie metódy na stanovenie etylkarbamátu v liehovinách	I. – XII.2004	50
10	Zavedenie metódy na stanovenie CO v cigaretách	I. – XII.2004	150
11	Zavedenie metódy na stanovenie SO2 v rastlinných komoditách	I. – XII.2004	150
12	Zavedenie metódy na stanovenie nepovoleného syntetického farbiva – Sudán	I. – XII.2004	100
13	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 320/2003 - Validácia metódy na stanovenie karbamátov v živočíšnych komoditách	I. – XII.2004	250
14	Overovanie správnosti a presnosti dosahovaných analýz – vonkajší kontrolný systém	I. – XII.2004	400

15	Zabezpečenie úloh vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 320/2003 - Činnosť referenčných laboratórií pre potravinový dozor	I. – XII.2004	800
	Spolu		7 000

Prostriedky bežného transferu boli použité v plnej výške v zmysle rozpísaných účelových činností.

Kapitálové transfery boli určené na nasledujúce výdavky:

1. *Rekonštrukcia kotolne laboratórnej budovy ŠVPÚ Bratislava – 3.500 tis. Sk – rekonštrukcia bola ukončená v roku 2004 – odovzdanie stavby sa uskutočnilo 10.12.2004.*
2. *Zakúpenie plynového chromatografu pre referenčné pracovisko – 3.200 tis. Sk – zariadenie obstarané vo verejnej súťaži bolo dodané v decembri 2004*

Plnenie finančného plánu k 31.12.2004

Celkovú úroveň hospodárenia, výšku výkonov, nákladov podľa položiek a dosiahnutý hospodársky výsledok – v roku 2004 ZISK vo výške 73 724,- Sk dokumentuje nasledujúca tabuľka:

v tis. Sk

Rozpočtová položka	Skutočnosť 2002	Skutočnosť k 31.12.2003	% 2003/2002
výkony celkom vrátane príspevku	88 458	87 421	98,83
náklady celkom	88 209	87 348	99,02
z toho: spotrebované nákupy	24 773	23 261	93,9
služby	7 589	8 695	114,57
osobné náklady	38 766	40 884	105,46
v tom: mzdy + OOV	27 594	29 372	106,44
záonné poistenie	10 028	11 512	103,04
Odpisy	15 587	13 579	87,12
ostatné náklady	1 494	929	62,18
Zisk – strata (-)	249	73	29,32

Výkony

Celkové výkony - príjmy zaúčtované v roku 2004 dosiahli výšku 87 421 tis. Sk, v tejto sume sú však zaúčtované aj ostatné výnosy a príspevok na prevádzku. V porovnaní s rokom 2003 takmer rovnaké – len mierny pokles o 1,17%.

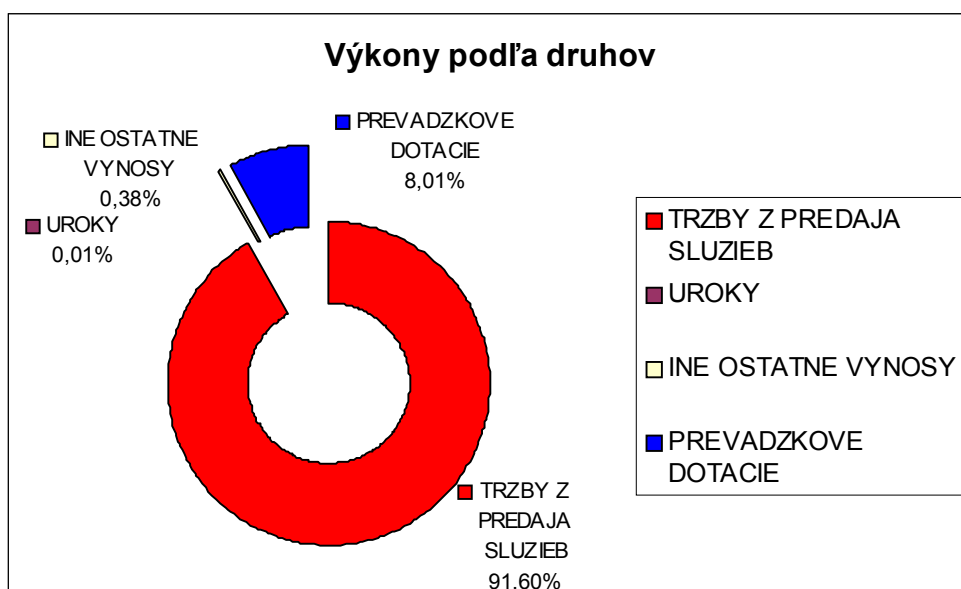
Celkové čisté výkony – tržby z poskytnutých veterinárnych služieb za rok 2004 dosiahli výšku 80 081 tis. Sk. V roku 2003 predstavovali čisté výkony 79 244 tis. Sk, t.j. v roku 2004 vzrástli o 837 tis. Sk.

Plnenie výkonov – príjmov podľa položiek bolo nasledovné:

Tržby z predaja služieb	80 080 746,40
Úroky	8 543,15
Ostatné výnosy	332 103,50
Prevádzkové dotácie - bežný transfer	7 000 000,00

Výkony - príjmy celkom: 87 421 393,08

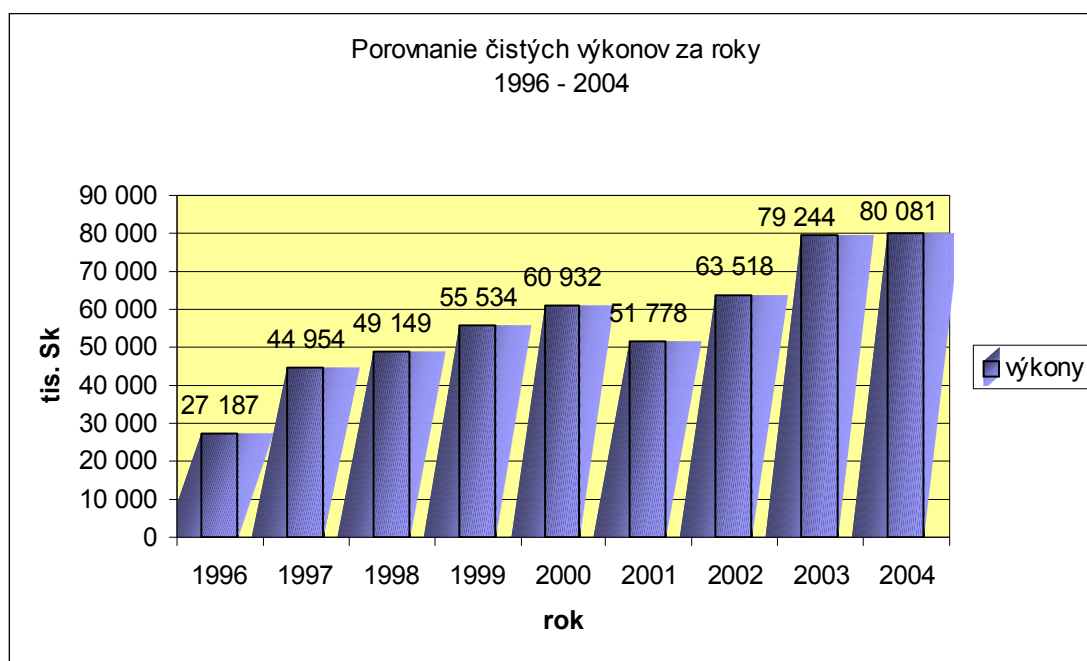
Podiel jednotlivých druhov príjmov na celkových výkonoch:

Celkové čisté tržby na jedného pracovníka (z priemerného prepočítaného stavu 132 pracovníkov za rok 2004) dosiahli 607 tis. Sk (v roku 2003 – 634 tis. Sk, t.j. mierny pokles o 27 tis. Sk).

Dlhodobý vývoj (r. 1996 – 2004) v oblasti výkonov dosiahnutých v ŠVPÚ Bratislava dokumentuje nasledujúci graf:

Čisté výkony – príjmy za obdobie 1996 – 2003

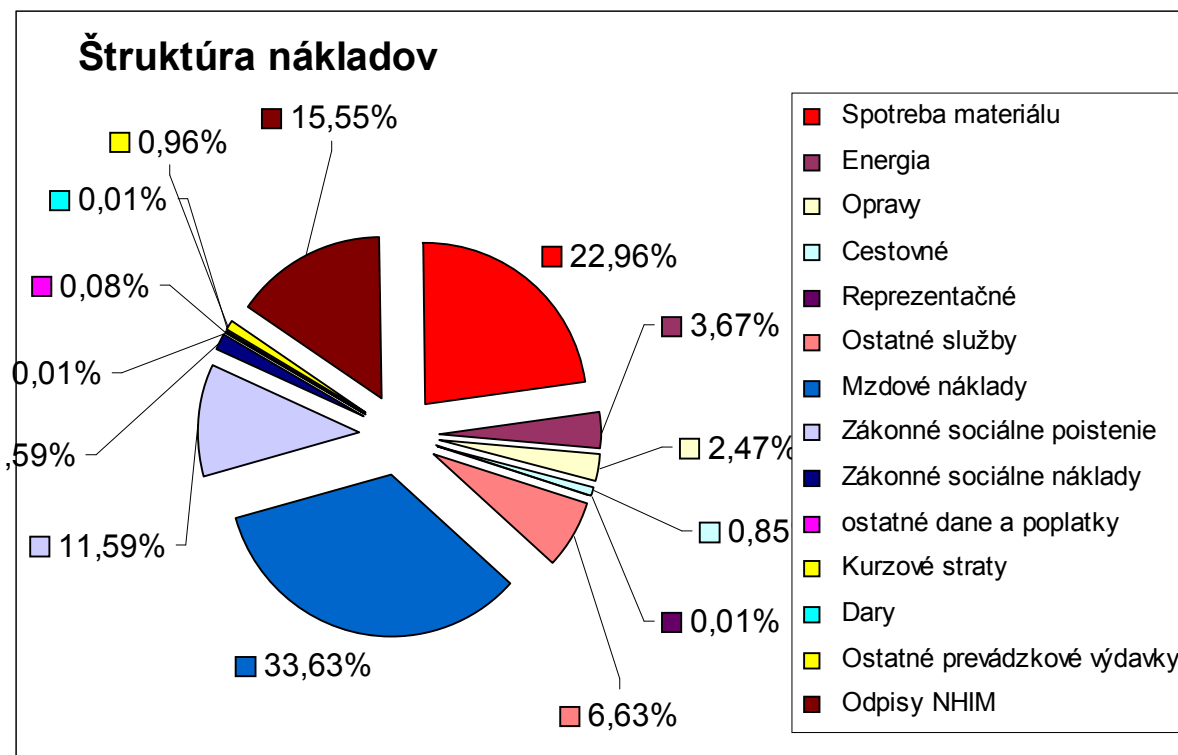
Náklady

Celkové náklady ŠVPÚ Bratislava predstavovali v roku 2004 87 348 tis. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim rokom poklesli o 861 tis. Sk t.j. o 1%.

Štruktúra nákladov podľa zoskupenia položiek rozpočtovej skladby za celý ústav je uvedená v nasledovnej tabuľke:

Spotreba materiálu	20 056 075
Energia	3 205 886
Opravy	2 158 623
Cestovné	742 957
Reprezentačné	4 560
Ostatné služby	5 789 925
Mzdové náklady	29 371 656
Zákonné sociálne poistenie	10 121 971
Zákonné sociálne náklady	1 390 040
ostatné dane a poplatky	67 052
Kurzové straty	11 270
Dary	10 000
Ostatné prevádzkové výdavky	838 177
Odpisy NHIM	13 579 475
Náklady celkom	87 347 668

Grafické znázornenie nákladov podľa štruktúry v %:

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že najvyšší podiel na celkových nákladoch predstavujú mzdové náklady vrátane zákonného poistenia – 46,8%, spotreba materiálu – 23 % a odpisy NHIM – 15,55% a ostatné služby – 6,6 %.

Porovnaním celkových výkonov roku 2003, ktoré dosiahli výšku 87.421.393,08 Sk s celkovými nákladmi – 87.347.668,43 Sk je konečným hospodárskym výsledkom ŠVPÚ Bratislava

zisk vo výške 73 724,65- Sk.

Majetok ŠVÚ Bratislava

Stav majetku k 31.12.2004 bol 173 549 133,- Sk (v nadobúdacích cenách) a to v členení:

	stav k 1.1.2004	stav k 31.12.2004
NEHMOTNÝ MAJETOK	1 136 576	1 181 898
BUDOVY, HALY A STAVBY	45 391 490	34 941 420
STROJE, PRÍSTROJE A ZARIADENIA	107 458 455	115 221 796
DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY	4 940 740	4 940 740
INVENTÁR + Drobný hmotný majetok	16 331 564	17 263 279
Majetok celkom Sk	175 258 826	173 549 133

Najväčšími investíciami v hodnotenom období boli nákupy týchto prístrojov a zariadení:

- Rekonštrukcia kotolne, skladov, a sociálnych priestorov
- plynový chromatograf
- chladiaci box pre živné pôdy
- laboratórne prístroje a zariadenia (termostaty, mikroskop...)
- výpočtová technika
- chladiaca technika

6. Personálne zabezpečenie

Vedúci pracovníci – vedenie ústavu

MVDr. Ivan Bereš dňa 31.3. 2004 ukončil svoje pôsobenie vo funkcii riaditeľa ŠVPÚ Bratislava. Dňa 1.4.2004 ústredný riaditeľ ŠVPS SR menoval do funkcie riaditeľa ŠVPÚ Bratislava MVDr. Kamila Bolečka.

Riaditeľ ŠVPÚ:	MVDr. Kamil Boleček	
Odborný námestník:	MVDr. Pavol Štefánik	
Ekonomický námestník:	Ing. Ján Drobný	
	MVDr. Alexandra Šlezárová	vedúca odboru hygienických disciplín a aplikovanej ekológie
	MVDr. Ľudmila Šedivá	vedúca odboru epizootológie
	Ing. Ľubica Štullerová	manažér kvality
	Ing. Jarmila Budajová	vedúca detašovaného skúšobného laboratória, Priemyselná 4

Vedúci pracovníci:

MVDr. Pavol Štefánik	vedúci oddelenia patologickej morfológie a dg besnoty
MVDr. Alena Škarková	vedúca oddelenia bakteriológie
MVDr. Viera Beladičová	vedúca oddelenia parazitológie a mykológie
MVDr. Eva Gacíková	vedúca oddelenia serológie a imunológie
MVDr. Ľudmila Šedivá	vedúca oddelenia virológie a prípravy TK
MVDr. Silvia Kučeráková	vedúca centrálného laboratória prípravy živ. pôd
MVDr. Beáta Hrušecká	vedúca centrálnej umyvárne labor. skla
MVDr. Alexandra Šlezárová	vedúca oddelenia detekcie CL
MVDr. Antónia Pastieriková	vedúca oddelenia hygieny krmív a výživy HZ
Ing. Katarína Fašiangová	vedúca oddelenia hygieny potravín
Ing. Yveta Vojsová	vedúca oddelenia chémie, toxikológie a biochémie
Ing. Jarmila Budajová	vedúca detašovaného SL Priemyselná 4
MVDr. Alena Gajdošová	vedúca JZK

Ing. Oľga Kovárová

metrológ ŠVPÚ

MVDr. Dalibor Doležal

metrológ OE

Ing. Zuzana Vývleková

metrológ oddelenia chémie, toxikológie a biochémie

RNDr. Judita Puchříková

metrológ oddelenia hygieny krmív a výživy HZ

Milan Chrenka

vedúci hospodárskej správy

Organizačné členenie ŠVPÚ

RIADITEĽ

- Kancelária a sekretariát riaditeľa
- Útvar vonkajších vzťahov (CO, PO, Odpadové hospodárstvo)
- Útvar riadenia kvality (metrológ, JZK)
- Útvar informatiky a centrálnej evidencie (inform. systém + správca počítačovej siete)
- Útvar riadenia akreditovaných pracovísk a pracovísk s výkonom SLP
- Zástupca riaditeľa

ODBOR EPIZOOTOLÓGIE (26 pracovníkov)

- Oddelenie patologickej morfológie a diagnostiky besnoty (7 pracovníkov)
- Oddelenie bakteriológie (6 pracovníkov)
- Oddelenie parazitológie a mykológie (4 pracovníci)
- Oddelenie serológie a imunológie (4 pracovníci)
- Oddelenie virológie a prípravy tkanivových kultúr (4 pracovníci)
- Pracovisko evidencie laboratórnej diagnostiky (1 pracovník)

ODBOR HYGIENICKÝCH DISCIPLÍN A APLIKOVANEJ EKOLÓGIE

- Oddelenie hygieny potravín
- Oddelenie detekcie cudzorodých látok
- Oddelenie hygieny krmív a výživy hospodárskych zvierat
- Oddelenie chémie, toxikológie a biochémie
- Detašované skúšobné laboratórium Priemyselná 4
- Pracoviská odborných služieb (umyváreň lab. skla, príprava pôd.)
- Pracovisko evidencie laboratórnej diagnostiky

ODBOR EKONOMIKY A VNÚTORNEJ SPRÁVY

- Úsek finančného účtovníctva
- Úsek mzdového účtovníctva
- Úsek rozpočtu, správy majetku štátu a investícií
- Úsek hospodárskej správy a dopravy
- Úsek prevádzky centrálného skladu
- Fakturácia

Referenčné laboratóriá a špecializované pracoviská

Súčasťou ŠVPÚ v Bratislave sú referenčné laboratóriá ako i špecializované pracoviská, ktoré rozhodnutím určuje ústredný riaditeľ ŠVPS SR Bratislava.

V roku 2004 vyvíjali činnosť:

- referenčné laboratórium pre hygienu krmív a výživu zvierat, vedúca MVDr. Antónia Pastieriková
- referenčné laboratórium mykológie – Laboratórium mykológie (Oddelenie parazitológie a mykológie), vedúca MVDr. Viera Beladičová
- referenčné pracovisko na stanovenie obsahu mäsa, alebo pridanej vody a bielkovín na báze kolagénu v kuracích prsiach
- národné referenčné laboratórium chorôb hydiny
- národné referenčné laboratórium salmonelóz
- národné referenčné laboratórium pre organochlorované látky a PCB, organofosfáty, karbonáty, a pyretroidy, nesteroidné a protizápalové lieky a niektoré zakázané látky (B3a, B3b, B2c, B2e, A6 – metrodinazol, ronidazol, dimetridazol podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 320/2003 Z.z.

Dňa 23.3.2004 minister pôdohospodárstva SR autorizoval referenčné laboratórium pre potravinový dozor na vykonávanie referenčných činností v oblasti vykonávania laboratórných skúšok vo výrobkoch rastlinného a živočíšneho pôvodu na rezíduá pesticídov, organochlorované látky, vrátane polychlorovaných bifenylov (PCB), 3-MPCD, oxid siričitý, chemické konzervačné látky, N-nitrozamíny, solanín a autenticitu potravín v rámci požiadaviek na zdravotnú neškodnosť potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu.

Činnosťou referenčných laboratórií bude koordinovať laboratórnu diagnostickú činnosť obdobných pracovísk ŠVPÚ a ŠVÚ v SR a prezentácia a koordinácia činností s referenčnými pracoviskami v EÚ.

Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti

Zvyšovanie a udržiavanie odbornosti pracovníkov ŠVPÚ je charakterizované dvoma základnými systémami a to vnútorným a vonkajším systémom.

Vnútorný informačný systém sa odvíja od princípu riadenia jedným vedúcim, pravidelných pracovných porád a organizáciou práce s plnením si pracovných povinností jednotlivých pracovníkov, zodpovedných za stanovené pracovné úkony, na príslušných stupňoch zodpovednosti, čo vyplýva aj z organizačnej schémy ŠVPÚ.

Vedúci odboru alebo jeho zástupca sa pravidelne zúčastňuje pracovných porád vedenia ŠVPÚ, kde prijíma a odovzdáva potrebné informácie.

Vonkajší informačný systém je orientovaný na získavanie aktuálnych a objektívnych informácií z oblasti nových vedecko-technických poznatkov z oblasti pôsobnosti akreditácie, predpisovom a metrologickom zabezpečení akreditácie, skúšobnom a prístrojovom vybavení a výsledkoch skúšok, ekonomike skúšobných laboratórií, o organizáciách kooperujúcich pri výkone činností, ako aj využívaní informačných systémov cez počítačovú sieť.

Získané informácie sú prístupné všetkým pracovníkom ŠVPÚ, ktorí sú s nimi oboznamovaní formou pracovných porád. Informačný systém zabezpečuje prísun informácií pre chod ŠVPÚ a je podkladom plnenia kritérií SLP a akreditácie.

Veterinárny lekár a iný vysokoškolsky vzdelaný odborný pracovník:

- absolvovanie krátkodobých stáží na pracoviskách ŠVPÚ príslušného typu pod dohľadom veterinárneho lekára alebo iného vysokoškolsky vzdelaného odborného pracovníka
- 1. atestácia - všeobecná (do 5 rokov) - povinná
- 2. atestácia - špecializačná (podľa výberu a rozhodnutia vedenia podniku)
- inovačné školenia - organizuje IVVL Košice podľa jednotlivých špecializačných odborov
- interné semináre k aktuálnym problémom, ktoré sú riešené na pracoviskách ŠVPÚ
- zahraničné stážové pobyty podľa výberu ŠVPS SR
- účasť na konferenciách a seminároch (aktívna, pasívna) poriadanych inými organizáciami

Laborant:

- skúšobná doba 3 mesiace
- zaškolenie staršou laborantkou
- atestácie stredných odborných pracovníkov organizované IVVL Košice a končiace

osvedčením

- inovačné školenie laborantiek na IVVL Košice
- interné semináre - školitelia veterinárni lekári z ŠVPÚ

Útvar riadenia kvality

V priebehu roka 2004 došlo na tomto útvere k nasledovným personálnym zmenám:

- do funkcie manažéra kvality s celoústavnou pôsobnosťou bola menovaná Ing. Ľubica Štullerová
- do funkcie metrológa s celoústavnou pôsobnosťou bola menovaná Ing. Oľga Kovárová
- funkciu manažéra kvality pre SLP (Správna laboratórna prax) vykonáva MVDr. Alena Gajdošová

Spôsobilosť vykonávať skúšky nestranne a dôveryhodne Štátny veterinárny a potravinový ústav Bratislava preukazuje plnením požiadaviek normy **STN EN ISO/IEC 17 025**. Systém manažérstva kvality laboratória spĺňa požiadavky normy ISO 9001 a laboratórium má tiež Osvedčenie o súlade so **Správnou laboratórnou praxou (SLP)**.

ŠVPÚ Bratislava má v súčasnosti nasledovné osvedčenia:

1. Osvedčenie o akreditácii č. **S 069**, plnenie požiadaviek normy STN EN ISO/IEC 17 025, Odbor epizootológie a súvisiace pracoviská, vykonávať *skúšky pre vyšetrvanoie a diagnostikovanie príčin ochorenia a hynutia zvierat, kontrolu zdravia zvierat a komplexné vyšetrenie zdravotnej nezávadnosti krmív a krmných aditív.*
2. Osvedčenie o akreditácii č. **S 127**, plnenie požiadaviek normy STN EN ISO/IEC 17 025, Odbor hygienických disciplín a aplikovanej ekológie, vykonávať *mikrobiologické, chemické, fyzikálne a senzorické skúšky potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, krmív a krmných komponentov, vody nápojov a steroidov pre potreby hygienického dozoru, ako aj právnických a fyzických osôb.*
3. Osvedčenie o akreditácii č. **S 105**, plnenie požiadaviek normy STN EN ISO/IEC 17 025, Detašované skúšobné laboratórium odboru hygienických disciplín a aplikovanej ekológie, Priemyselná 4, vykonávať *senzorické, chemické, fyzikálne a mikrobiologické skúšky potravinárskych, poľnohospodárskych, kozmetických a tabakových výrobkov, názory a interpretácie výsledkov skúšok.*

4. Osvedčenie o súlade so SLP č. **G 004**, Odbor epizootológie, oddelenie chémie, toxikológie a biochémie a pracoviská odborných služieb

Nové metódy

V priebehu roku všetky tri subjekty akreditované podľa STN EN ISO/IEC 17 025, požiadali o rozšírenie akreditácie o ďalšie novo zavedené a zvalidované skúšky. Tento proces sa všetkým trom subjektom podarilo aj úspešne ukončiť a obdržali od SNAS nové prílohy k osvedčeniam o akreditácii. Jedná sa o nasledovné skúšky:

- Príloha k Osvedčeniu o akreditácii č.: S 127 (odbor HDaAE)

	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Rozsah	Rozšírená neistota U	Ostatné špecifikácie
	Predmet	Vlastnosť	Druh	Označenie			
	1	2	3	4			
72.	Mäso Vajcia Med	Nitroimidazoly a ich metabolity	GC/MS	ŠPP 305 (Modifikovaná metóda 1)	(0,5-100) µg/kg (1,0-100) µg/kg	27%	mäso vajcia, med
73.	Mäso	KARBAMÁTY Carbofuran Pirimicarb	LC/MS/MS	ŠPP 340 (Modifikovaná metóda 2)	(0,02-0,20) mg/kg (0,02-0,20) mg/kg	20% 20%	
74.	Mäso Mlieko Vajcia Sérum Moč Med Ryby Morské zivočíchy	Chloramfenikol	ELISA	ŠPP 742 (Chloramfenikol EIA, Euro-Diagnostica, Holandsko)	Pozn.1	-	
75.	Mäso	Chloramfenikol	LC/MS/MS	ŠPP 741 (Modifikovaná metóda 3)	(0,1-0,6) µg/kg	20%	
76.	Mäso	Nitrofurány a ich metabolity	LC/MS/MS	ŠPP 731 (Modifikovaná metóda 4)	(0,5-5,0) µg/kg	20%	

- Príloha k Osvedčeniu o akreditácii č.: S 069 (odbor EPI)

Pol.	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Rozsah	Neistota 2 uc	Ostatné špecif.
	Predmet	Vlastnosť	Druh	Označenie			
15	Krmivá	Dôkaz živočíšnych proteínov	Mikroskopická	Commission Directive 2003/126/EC/z dec. 2003 KRM č. 7	-	-	
16	Potraviny, krmivá	Stanovenie GMO – RR sója	PCR	PCR izol. č. 5 PCR č. 7 (manuál k diagnostickej súprave)	(0,04 – 5,00) %	18 %	s výnimkou olejov, lecitínov, čokolád a čokoládových výrobkov
		Dôkaz GMO	PCR	PCR izol. č. 5 PCR č. 11 (manuál k diagnostickej súprave)	-	-	
17	Klinický a pitevný materiál	Dôkaz PPLO rodu Mycoplasma	Kultivačná	BAK č. 32 (OIE Manual)	-	-	
			PCR	PCR č. 3 PCR č. 4 (manuál k diagnostickej súprave)	-	-	
		Stanovenie titra protilátok proti PPLO rodu Mycoplasma	ELISA	VIR č. 63, 64, 65, 66 (manuál k diagnostickej súprave)	1:1000, 1:2000...	-	
		Dôkaz antigénu vírusu besnoty	Kultivačná	PAT č. 4/A (OIE Manual)	-	-	

- Príloha k Osvedčeniu o akreditácii č.: S 105 (Priemyselná)

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Rozsah	Rozšírená neistota U	Ostatná špecifikácia
	Predmet	Vlastnosť	Druh	Označenie			
	1	2	3	4			
100	potraviny	aktivita vody	hygrometr.	MM č. 659/02	0,5-1,0	0,1	STN 56 0030, firemná literatúra Bennett and Company Limited sušené ovocie
101	lieh	pomer stabilných izotopov $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$	GC - IRMS	MM 672 / 03 (CR /EC/ No 440/2003)	(-32,0 až -10,0) ‰	0,4 ‰	
102	med	C4 rastlinné cukry (izoglukóza)	EA - IRMS	MM 673 / 03 (AOAC 978.17 /1979/ AOAC 991.41 /1991/)	(7 - 100) %	1 % ^{a)}	
		pomer stabilných izotopov $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ v mede a jeho proteíne			(-10,0 až -27,0) ‰	0,1 ‰	med a jeho proteín
103	potraviny rastlinného pôvodu	celková potravinová vláknina	enzymatic- ký rozklad gravimetria	STN 560031	(1,0 - 5,0) %	0,5 % ^{a)}	cereálne cukrovinky
					(5,0 - 30,0) %	1,1 % ^{a)}	strukoviny
104	koreniny	piperín	mineralizá-cia extraktu podľa Kjeldala, potenciometrická titrácia	STN 580110 Čl. 47 (ŠPP/C 20/03)	(1,0 - 9,0) %	0,2 % ^{a)}	čierne korenie
105	koreniny	kapsaicín	spektrofotometria	STN 580110 Čl. 50 (ŠPP/C 19/03)	(0,010-0,029)%	0,0004 % ^{a)}	mletá sladká paprika
					(0,060-0,250)%	0,002 % ^{a)}	mletá štipľavá paprika
106	stopercen- ovocná šťava	formolové číslo	potenciometrická titrácia	STN EN 1133	(1,0 – 30,0) ml/100ml	0,2 ml/100 ml	

Detašované Skúšobné laboratórium OHDaAE na Priemyselnej si 16.11.2004 podalo ďalšiu, (v tom roku už druhú) žiadosť o rozšírenie akreditácie o nasledovné metódy: Akreditácia uvedených metód prebehne v januári 2005.

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda		Rozsah	Rozšírená neistota U	Ostatné špecifikácie
	Predmet	Vlastnosť	Druh	Označenie			
a	1	2	3	4	5	6	7
	potraviny rastlinného pôvodu s nízkym obsahom tuku	Ditiokarba -máty ako CS ₂	GC-ECD	ŠPP 679/04	(0,0 - 5-8,0) mg/kg	13%	Netukové potraviny - stan. reziduí ditiokarba - mátov a thiuramu časť 2. metóda GC 12396-2
					(8,1-15) mg/kg	20%	
	potraviny rastlinného pôvodu	pesticidy	HPLC-DAD	ŠPP 639/02/04 STN EN 12393-1,2,3	(0,0 - 5-20,0) mg/kg	12%	thiabendazol
					(0,1-10,0) mg/kg	13%	carbendazim
	cukor	typ farby	Fotometria Saccharoflex 2000	ŠPP/C21 (firemná liter. Schmidt+Haensch 02.2003)	(0,3 - 3-5,88) CU	0,1 CU	
	Koreniace prípravky	Sudan I	HPLC DAD, UV	ŠPPM/C19 Method 145A collaborative trial (Lincolne Sutton and Wood Norwich Laboratory)	(0,0 - 7-10,00) mg/kg	8,0 %	
		Sudan II			(0,2 - 3-10,00) mg/kg	15,0 %	
		Sudan III			(0,1 - 0-10,00) mg/kg	14,0 %	
		Sudan IV			(0,0 - 9-10,00) mg/kg	8,0 %	

Vzdelávanie pracovníkov

Interné vzdelávanie pracovníkov sa uskutočňovalo hlavne formou seminárov, ktoré prebiehali každú stredu v zasadacej miestnosti na Botanickej ulici a jednak interné semináre súbežne prebiehali aj na pracovisku Priemyselná. Tematické okruhy boli zvolené zo základného okruhu problematiky laboratórií – odborná problematika, systém kvality (školenia interných auditorov), metrológia, bezpečnosť pri práci, požiarna ochrana.

Pracovníci sa zúčastňovali externých vzdelávacích aktivít ponúkaných IVVL, ako aj inými vzdelávacími organizáciami.

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky

V rámci systematickej kontroly kvality práce sa v roku 2004 Skúšobné laboratóriá ŠVPÚ Bratislava zúčastnili 61 medzilaboratórných porovnávacích testov so 138 analytmi, resp. parametrami, organizovaných FAPAS, FEPAS, ÚKZÚZ Brno a inými organizáciami, s výbornými výsledkami. Pozri tabuľku „Medzilaboratórne porovnávacie skúšky za rok 2004“

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky za rok 2004

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
Oddelenie detekcie cudzorodých látok					
1-2.2004	FAPAS 2124	Vitamín C	Citrónový likér	0,00	
3-5.2004	FAPAS 0248	Total AHD	Oblička -ošípaná	Nevyhodnocované	
		Total AMOZ		0,2	
5-7.2004	FAPAS 0618	Benzo(a)pyrén	Olivový olej	-0,9	
6-7.2004	FAPAS 0256	Total AOZ	Oblička-ošípaná	-1,8	
7-8.2004	FAPAS 2025	BHA	olej	0,7	
		BHT		1,5	
10-11.2004	FAPAS 0258	chloramphenikol	Sušené mlieko		Výsledky ešte nie sú
9.3.2004	FAPAS	Organochlorové pesticídy a PCB	Raslinný olej		
		Hexachlórbenzén (HCB)		0,6	
		Endrín		-1,7	
		pp DDE		-1,1	
20.10.2004	FAPAS	3-MCPD	Sójová omáčka		Výsledky ešte nie sú
23.11.2004	FAPAS	Organochlorové pesticídy a PCB	Mleté kuracie mäso		Výsledky ešte nie sú
1.03-01.2004	FAPAS 1826	vápnik	Mäsová konzerva	-1,0	
		zinok		-1,0	
1-2.2004	FAPAS 0747	Olovo	Zeleninové pyrė	0,5	

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
		Kadmium		0,6	
3-5.2004	FAPAS 0748	Arzén	Krabia konzerva	0,5	
		Meď		-0,6	
		Kadmium		-0,2	
		Ortuť		-0,4	
4-5.2004	FAPAS 0749	Arzén	Víno	0,2	
		Olovo		0,6	
		Kadmium		0,7	
5-6. 2004	FAPAS 1828	Zinok	Mäsová konzerva	-0,8	
7-8.2004	FAPAS 1830	Vápnik	Cereálie	0,9	
		Zinok		-0,7	
		Železo		1,1	
6-7. 2004	FAPAS 0140	Sodík	Mäsová konzerva	-0,9	
9.2004	MPS-10/2004 (VÚVH)	Vápnik, horčík, draslík, sodík, hliník, chróm, mangán, nikel, antimón, selén	Voda		Výsledky ešte nie sú
7-9. 2004	FAPAS 0751	Železo	Paradajkový pretlak		Výsledky ešte nie sú
9-11. 2004	FAPAS 0752	Arzén, kadmium, olovo, ortuť	Sušené mlieko		Výsledky ešte nie sú
11-12. 2004	FAPAS 0753	Arzén, olovo	Rybia konzerva		Výsledky ešte nie sú
Oddelenie chémie a toxikológie					
4.-5./2004	FAPAS	Acesulfám K Kys. benzoová Kofeín	Soft drink	-0,7 0,49 -0,4	
4.-5./2004	FAPAS	AFB ₁ AFB ₂ AFG ₁ AFG ₁	Pasta z pistácií	-1,0 1,7 - -0,9	
5.-7./2004	FAPAS	Ochratoxín A	Cereálie	-0,9	

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
7.-8./2004	FAPAS	Br. modrá Carmoisine Pat. modrá Ponceau 4R	Soft Drink	- - - -	Úspešný kvalitatívny dôkaz
9.-10./2004	FAPAS	Popol	Mäsová konzerva	-0,6	
9./2004	FAPAS	NO ₃ ⁻	Kapustné pyré	0,6	
Oddelenie hygieny potravín					
20.02.2004	FEPAS	Listeria spp. L.monocytogen.	Sušené mlieko	S S	
23.04.2004	FEPAS	Pseudomonads	Mäso	-1,3	
06.04.2004	FAPAS	Vlhkosť Celkový tuk Nitrogen	Kondenzované mlieko	0,2 0,0 -0,8	
10.05.2004	FEPAS	Kolif.baktérie	Mäso	-0,9	
08.06.2004	FEPAS	Koag.pozitívne Staphylococci	Sušené mlieko	0,9 1,6	
08.07.2004	FEPAS	Plesne,kvasinky	Múka	0,6	
15.05.2004	FAPAS	Histamín	Ryby	1,1	
15.06.2004	FAPAS	Fosfor Zinok	Mäsová konzerva	0,5 -0,8	
06.09.2004	FEPAS	Celkov.poč.mik. Vibrio parah.	Sušené mlieko Ryby	0,3 S	
05.10.2004	FAPAS	Vlhkosť Hydroxyprolin	Mäsová konzerva	0,0 1,4	
04.10.2004	FEPAS	L.monocytogen.	Mäkký syr	S	
02.11.2004	FEPAS	Salmonella spp.	Korenie	S	
ODDELENIE HYGIENY KRMÍV A VÝŽIVY HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT					
16.3.2004	FAPAS	TUK-KYSLÁ HYDROLÝZA		0,0	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	KONDENZOVANÉ MLIEKO	-0,8	
17.5.2004	ÚKZÚZ BRNO	TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	KUKURIČNÁ SILÁŽ	0,47	
		VLHKOSŤ DO 17 %	KUKURIČNÁ SILÁŽ	-1,22	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	KUKURIČNÁ SILÁŽ	-0,37	

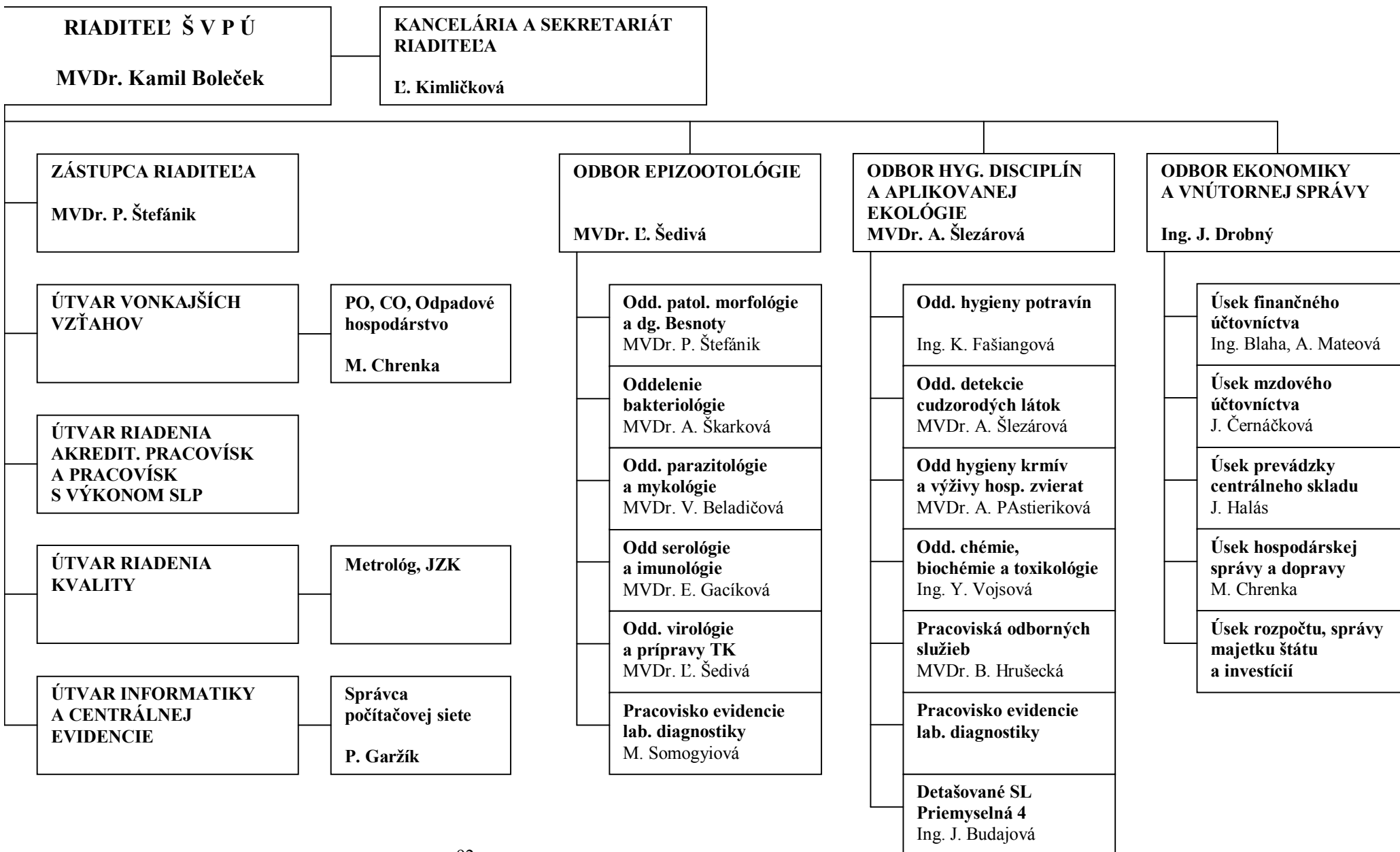

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	KKZ A1	-0,34	
		VLHKOSŤ DO 17 %	KKZ A1	-1,72	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	KKZ A1	1,15	
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	JULOK TALIANSKY	0,11	
		VLHKOSŤ DO 17 %	JULOK TALIANSKY	-1,49	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	JULOK TALIANSKY	0,38	
25.5.2004	SANCO Belgicko	Mikroskopický dôkaz a identifikácia živočíšnych proteínov	24 vzoriek kŕmnych zmesí		Úspešný kvalitatívny dôkaz všetkých vyšetrovaných vzoriek
14.6.2004	FAPAS	VLHKOSŤ DO 17 %	MäSOVÁ KONZERVA	0,0	
		POPOL	MäSOVÁ KONZERVA	-0,3	
		TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	MäSOVÁ KONZERVA	-1,2	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	MäSOVÁ KONZERVA	-0,8	
		OBSAH CHLORIDOV	MäSOVÁ KONZERVA	-0,1	
8.9.2004	FAPAS	TUK-PRIAMA EXTRAKCIA	MäSOVÁ KONZERVA	-0,3	
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	MäSOVÁ KONZERVA	-0,8	
14.12.2004	FAPAS	VLHKOSŤ DO 17 %	SUŠENÉ MLIEKO		
		POPOL	SUŠENÉ MLIEKO		
		TUK-KYSLÁ HYDROLÝZA	SUŠENÉ MLIEKO		
		OBSAH CELKOVÝCH BIELKOVÍN	SUŠENÉ MLIEKO		

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
ODDELENIE PATOLOGICKEJ MORFOLÓGIE A DIAGNOSTIKY					
BESNOTY					
28.7.2004	ŠVPÚ Dolný Kubín + ŠVPÚ Bratislava	Dg. besnoty	Vzorka CNS		+
ODDELENIE BAKTERIOLÓGIE					
13.10.2004	DFVF – COPEN-HAGEN DENMARK	Salmonella – typizácia	kmeň		8/8
		Salmonella ATB – citlivosť	kmeň		96/93
		E. Coli ATB citlivosť	kmeň		12/12
		Campylobacter typizácia	kmeň		2/2
		Shigella typizácia	kmeň		1/1
26.10.2004	CRL Salmonella BILTHOVEN THE NEDERLANDS	Salmonella detekcia	Ref. Materiál		Výsledky ešte nie sú
			Umelo infikovaný trus		
			Prirodzene infikovaný trus		
Detailované Skúšobné laboratórium OHDaAE, Priemyselná 4,					
december 2003 – január 2004	FAPAS č. 0812	refr. suš. BRIX	ovocný džús	0,1	
		PH	ovocný džús	0,5	
		titr. kyseliny	ovocný džús	-0,5	
		celkové cukry	ovocný džús	0,1	
	FAPAS č. 1330	etylacetate	liehovina	0,8	
		metanol	liehovina	0,4	
propan 1-ol		liehovina	0,2		
január 2004	FIT PTS 2003	¹³ C/ ¹² C	vodka	-0,06	
			med	-0,15	
			proteín z medu	-0,02	
január – február 2004	FAPAS č. 2124	vitamín C	fruit drink	0,2	
	FAPAS č. 0348	acesulfame - K	fruit drink	0,9	
		aspartame	fruit drink	-0,9	
		kys.benzoová	fruit drink	1,0	
	chinín	fruit drink	-0,1		
február 2004	FAPAS č. 0747	Pb	zeleninové pyrė	0,9	
		Cd	zeleninové pyrė	-0,3	
február – marec 2004	FAPAS č.1331	etanol	vıno	-0,4	
		celk.kyslost'	vıno	0,6	
		prchavé kyseliny	vıno	0,6	
16.3.2004	FAPAS č.	vlhkosť	strúhanka	-0,6	

dátum	test organizoval :	stanovovaný analyt	typ vzorky	z - skóre	iné vyhodnotenie
	2412	dušík	strúhanka	-1,4	
január - marec	Fapas č. 1433	nasýtené mastné kyseliny	rastlinný olej	0,2	
		mononenasýtené mastné kyseliny	rastlinný olej	-0,2	
		polynenasýtené mastné kyseliny	rastlinný olej	-0,3	
máj 2004	FAPAS č. 460	afl. B ₁	pistácie	-1,0	
		afl. B ₂	pistácie	1,7	
		suma afl.	pistácie	-0,9	
marec – máj 2004	FITPTS 2004 R1	¹³ C/ ¹² C v mede	med	-0,31	
		¹³ C/ ¹² C v proteíne z medu	med	-1,62	
júl 2004	FAPAS č. 0750	As	konzerva - ryby	0,2	
		Zn	konzerva - ryby	1,7	
		Cu	konzerva - ryby	0,1	
		Hg	konzerva - ryby	-0,9	
september – október 2004	FAPAS séria 16 kolo 19	patulín	jablkové pyré	0,1	
máj-jún 2004	Univerzita Almeria Španielsko – EU PT 06	paradajkový pretlak	azoxystrobin	-0,2	
			bromopropylate	-0,9	
			chlorothalonil	0,5	
			diazinon	-1,6	
			dimethoate	-0,5	
			endosulfan	-1,4	
			imazalil	0,9	
			procymidon	-1,6	
			thiabendazole	-0,6	
september-október 2004	FAPAS seria 9 kolo 36	múka	chlorpyrifos metyl	-0,7	
			pirimifos metyl	-0,7	
			deltametrin	-0,7	
			permetrin	-0,8	

Organizačná schéma ŠVPÚ Bratislava

7. Ciele a prehľad plnenia

Štátna veterinárna a potravinová správa SR vypracovala „Rozpis záväzných ukazovateľov rozpočtu podľa krajov SR“. Súčasťou týchto záväzných ukazovateľov je i laboratórna diagnostika v oblasti:

- veterinárna prevencia a ochrana
  - o prevencia veterinárnymi lekármi
  - o plošná vakcinácia KMO
- laboratórna diagnostika na úseku epizootológie
- orálna vakcinácia proti besnote
- monitoring PIS a AQA
  - o cielaný monitoring
  - o monitoring spotrebného koša
  - o monitoring lovej zveri
- PIS
- AQA
- národný program kontroly rezidui
  - o potravinárske suroviny
  - o živé zvieratá, lieky, krmivá
  - o havárie a došetrenie
  - o rádiometria
- laboratórne vyšetrenia na HP – v spojitosti s kontrolou výkonu potravinového dozoru
- laboratórne analýzy – potravinový dozor

Uvedená činnosť tvorí približne 65% príjmov za laboratórnu a diagnostickú činnosť ŠVPÚ Bratislava.

Ostatná činnosť predstavujúca 35% príjmov je založená na dodávateľsko – odberateľských vzťahoch medzi ŠVPÚ Bratislava a odberateľmi.

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

ŠVPÚ Bratislava vznikol ako príspevková organizácia MPSR č. 917/2002-920/162 zo dňa 14.5.2002, súčasťou ktorého je i nová zriaďovacia listina, ktorá okrem dovtedy vykonávaných činností zameraných hlavne na vykonávanie laboratórnej diagnostiky a skúšanie v predmetnej oblasti rozšírila činnosť aj na laboratórne analýzy potravín a surovín rastlinného pôvodu slúžiace pre príslušné orgány veterinárnej a potravinovej správy na kontrolné činnosti vyplývajúce z príslušnej legislatívy. Táto činnosť je zameraná predovšetkým na kontrolu a zabezpečenie potravín v prvovýrobe, potravinárskom priemysle, obchodnej sieti, ale aj na veterinárnu ochranu štátneho územia pri dovoze potravín a potravinárskych produktov. Činnosť ŠVPÚ Bratislava v plnom rozsahu v súčasnej dobe zabezpečuje vo vyčlenenej oblasti rozboru potrebné pri výkone dozoru a kontroly potravín vyplývajúcich z požiadaviek verejného zdravotníctva.

Rozsah vyšetrení a analýz je v súlade s nariadeniami, smernicami a požiadavkami EÚ, ktoré sú potrebné pre voľný pohyb potravín vo vnútri EÚ ale aj pri obchodnonej výmene s tretími krajinami.

Prakticky všetky pracoviská a metodiky sú už dnes akreditované SNAS a splňajú potrebné kvalitatívne požiadavky.

Činnosť v roku 2004 bola sťažená najmä z dôvodu začleňovania laboratórnych analytických pracovísk z bývalej SPPI delimitovaných v roku 2002, odstraňovaním niektorých duplicitných vyšetrení a rozširovaním o metodiky a požiadavky vyplývajúce z inšpekcií vykonávaných pracovníkmi zo stáleho veterinárneho výboru EÚ v rámci predvstupových inšpekcií, ktoré sa do konca roku 2003 podarilo metodicky a z veľkej časti aj technicky zvládnuť.

ŠVPÚ Bratislava zastáva nezastupiteľné miesto v diagnostike zoonóz, pričom je samozrejماً súčasnosť s obdobnými diagnostickými pracoviskami humánnej služby, najmä pri vytváraní spoločného Surveillance jednotlivých zoonóz – brucelóza, leptospiróza, toxoplazmóza, Q-horúčka, salmonelóza, besnota atď. V marci 2004 minister pôdohospodárstva SR autorizoval na ŠVPÚ Bratislava referenčné laboratórium pre potravinový dozor na vykonávanie referenčných činností v oblasti vykonávania laboratórnych skúšok vo výrobkoch rastlinného a živočíšneho pôvodu na rezíduá pesticídov, organochlorované látky, vrátane polychlorovaných bifenylov (PCB), 3-MPCD, oxid siričitý, chemické konzervačné látky, N-nitrozamíny, solanín a autenticitu potravín v rámci požiadaviek na zdravotnú neškodnosť potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu. Toto špičkové pracovisko spolu s ostatnými referenčnými laboratóriami a národnými referenčnými laboratóriami vyvíja svoju činnosť v rámci diagnostiky obdobných

pracovnísk v Slovenskej republike ale najmä smerom k spolupráci s referenčnými pracoviskami EÚ. V tejto oblasti sa činnosť skvalitňuje aj častými osobnými kontaktami, absolvovaním stáží i medzinárodných kruhových testov.

ŠVPÚ Bratislava zachytil najnovšie trendy v modernej laboratórnej diagnostike – molekulárno-biologická diagnostika PCR metódou. V priebehu roka sa zaviedli vyšetrovacie postupy v diagnostike DNA vírusov metódou PCR, RNA vírusov metódou PCR s reverznou transkripciou. Rozširovanie a skvalitňovanie diagnostiky PCR metódami má veľkú perspektívu do budúcnosti.

9. Hlavná skupiny užívateľov výstupov

Výstupy Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave – Výsledky vyšetrení sú určené a využívané tromi skupinami odberateľov. Do prvej skupiny patria orgány Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR na úseku zabezpečenie veterinárnej ochrany územia SR, na úseku veterinárnej starostlivosti a na úseku výkonu potravinového dozoru. Táto skupina tvorí približne 22% príjmov za laboratórnu a diagnostickú činnosť ŠVPÚ Bratislava. Druhú najväčšiu skupinu v počte vzoriek aj príjmov ŠVPÚ tvoria podniky zaoberajúce sa poľnohospodárskou prvovýrobou ako chovy hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny, pestovatelia krmovín, podniky zaoberajúce sa výrobou, dovozom a predajom tovarov a produktov potravín, výrobcovia krmných zmesí a podniky zaoberajúce sa dovozom vývozom a obchodom s takýmito komoditami. V tretej, najmenej skupine, ktorá ale v poslednom roku veľmi narástla sa nachádzajú fyzické osoby ako súkromní veterinárni lekári a drobní chovatelia úžitkových a spoločenských zvierat. Druhá a tretia skupina odberateľov tvorí približne 78% príjmov Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

10. Tabuľková časť

Tabuľka 1	Štruktúra a počet pracovníkov
Tabuľka 2	Celkový počet vzoriek podľa odborných činností
Tabuľka 3	Celkový počet vyšetrení podľa odborných činností
Tabuľka 4	Prehľad výsledkov vyšetrenia nákaz
Tabuľka 5	Bakteriológia - prehľad počtu vzoriek a nálezov
Tabuľka 6	Diferenciácia salmonel
Tabuľka 7a	Izolácia sérovarov salmonel z hov. dobytky, ošípaných a ostatných zvierat
Tabuľka 7b	Izolácia sérovarov salmonel z hydiny
Tabuľka 8	Parazitológia - prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov
Tabuľka 9	Prehľad o izolácii salmonel z krmív
Tabuľka 10	Nález mykobaktérií
Tabuľka 11	Nález leptospir
Tabuľka 12	Mykológia - prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov
Tabuľka 13	Toxikológia
Tabuľka 14	Diagnostika mastitíd
Tabuľka 15	Prehľad výsledkov vyšetrenia krmív
Tabuľka 16	Poruchy látkového metabolizmu
Tabuľka 17	Reprodukcia - celkový prehľad činnosti
Tabuľka 18	Ryby - prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov
Tabuľka 19	Včely - prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov
Zoonozy 2a	Brucelóza u zvierat - sekčný materiál
Zoonozy 3	Trichinelóza u zvierat – sekčný materiál
Zoonozy 4a	Campylobacter u zvierat - sekčný materiál
Zoonozy 4b	Campylobacter u zvierat - živé zvieratá
Zoonozy 5a	Echinococcus u zvierat - sekčný materiál
Zoonozy 5b	Echinococcus u zvierat - živé zvieratá
Zoonozy 6a	Listeria monocytogenes u zvierat - sekčný materiál
Zoonozy 7b	Toxoplasma u zvierat - živé zvieratá
Zoonozy 11a	Chlamidia u zvierat - sekčný materiál
Salmonely 1	Prehľad salmonel v potravinách rastlinného pôvodu - tuzemsko

Salmonely 2	Prehľad salmonel v potravinách rastlinného pôvodu - dovoz
Salmonely 3	Prehľad salmonel v potravinách živočíšneho pôvodu - tuzemsko
Salmonely 4	Prehľad salmonel v potravinách živočíšneho pôvodu - dovoz
Salmonely 5	Prehľad salmonel v jatočných zvieratách
Salmonely 6	Prehľad nálezov salmonel v jatočných zvieratách, potravinách a surovinách živočíšneho pôvodu a v steroch
Listerie 1	Prehľad výskytu listerie v jatočných zvieratách, v potravinách a steroch – domáca produkcia
Listerie 2	Prehľad výskytu listerie v jatočných zvieratách, v potravinách a steroch – dovoz
Listerie 3	Prehľad výskytu listerie v potravinách rastlinného pôvodu
Escherichia 1	Prehľad výskytu E.coli O157 v jatočných zvieratách, v potravinách a steroch – domáca produkcia
Escherichia 2	Prehľad výskytu E.coli O157 v jatočných zvieratách, v potravinách a steroch – dovoz
Campylobacter 1	Prehľad výskytu Campylobacter jejuni v potravinách – dovoz
Campylobacter 2	Prehľad výskytu Campylobacter jejuni v potravinách – domáca produkcia

ŠTRUKTÚRA A POČET PRACOVNÍKOV

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

Celkový počet prac.	Vysokoškolsky vzd.		Stredoškolsky vzd.		Pomocný personál	
	vet. lek.	iní	laborant.	iní	vodiči	iní
133	20	38	48	9	2	16

Počet vyšetrených vzoriek na ŠVPÚ a ŠVÚ (podľa centrálneho príjmu): 146 089	
Oddelenie, laboratórium	počet vzoriek
Zdravie zvierat *	122 234
pat. anat. a histológia	3 398
bakteriológia	17 049
viroológia	16 189
sérológia	70 116
leptospirózy	3 546
hematológia	1 426
parazitológia	8 141
mykológia	2 196
reprodukcia	155
Hygiena potravín*	14 438
hygiena mäsa a mäs. výr.	3 432
hygiena mlieka a ml.výr.	3 302
hygiena vajec, rýb, hydiny	2 044
hygiena rastl. výr. a ostat.	5 132
chémia potravín	2 154
Hygiena výživy hospodárskych zvierat*	2 545
krmivá	2 474
metabolické testy	71
Cudzorodé látky*	6 872
Toxikológia*	428

Vždy vypínajte počet vzoriek podľa centrálneho príjmu !!!!!

* uveďte skutočný počet vzoriek na oddeleniach, nie súčet z jednotlivých laboratórií!!!

CELKOVÝ POČET VYŠETRENÍ PODĽA ODBORNÝCH ČINNOSTÍ

Tabuľka 3

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie

rok 2004

Oddelenie, laboratórium	počet vyšetrení
Zdravie zvierat	303 233
pat. anat. a histológia	3 398
bakteriológia	85 243
virológia	22 357
sérológia	144 570
leptospirózy	21 616
hematológia	4 674
parazitológia	18 781
mykológia	2 449
reprodukcia	155
Hygiena potravín	189 276
hygiena mäsa a mäš. výr.	33 919
hygiena mlieka a ml.výr.	41 400
hygiena vajec, rýb, hydiny	12 176
hygiena rastl. výr. a ostat.	46 056
chémia potravín	6 577
Hygiena výživy hospodárskych zvierat	45 030
krmivá	10 338
metabolické testy	34 692
Cudzorodé látky	55 117
Toxikológia	921

PREHĽAD VÝSLEDKOV VYŠETRENIA NÁKAZ

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres/ počet lokality
		zvíra	vyš.mat.	vyšetrené celkom	pozitívna	sérolog.	kultiv.	histol.	iné	
A130	KMO	sui	krv	5491	15	15				DS/8
A160	NDV	avi	krv	100	100	100				
B051	Antrax	sui	štetiny	1	0					
B052	M. Aujeszky	sui	krv	8127	1	1				DS/1
B052	M. Aujeszky	sui	orgány	16	0					
B052	M. Aujeszky	bov	orgány	1	0					
B053	Echinokokóza	car	črevo	839	0					
B056	Leptospiróza	bov	krv	2049	190	190				
B056	Leptospiróza	sui	krv	1412	21	21				
B056	Leptospiróza	ovis	krv	2	0					
B056	Leptospiróza	cap	krv	2	0					
B056	Leptospiróza	equi	krv	23	3	3				
B056	Leptospiróza	can	krv	27	2	2				
B056	Leptospiróza	iné	krv	4	0					
B057	Q-hor.	bov	krv	2165	180	180				8/55
B057	Q-hor.	sui	krv	3	0					
B057	Q-hor.	equi	krv	12	0					
B057	Q-hor.	ovis	krv	8	0					
B057	Q-hor.	cap	krv	13	0					
B057	Q-hor.	can	krv	3	0					
B058	Besnota	líška	CNS	253	27				27	
B058	Besnota	mačka	CNS	95	2				2	
B058	Besnota	pes	CNS	76	0					
B058	Besnota	veverica	CNS	1	0					
B058	Besnota	škrekčok	CNS	4	0					
B058	Besnota	diviak	CNS	2	0					
B058	Besnota	rati	CNS	7	0					
B058	Besnota	kuna	CNS	4	0					
B058	Besnota	tchor	CNS	1	0					
B058	Besnota	bov	CNS	1	0					
B058	Besnota	lepo	CNS	5	0					
B058	Besnota	jazvec	CNS	4	0					
B058	Besnota	srna	CNS	4	0					
B058	Besnota	myš	CNS	3	0					
B058	Besnota	mufión	CNS	1	0					
B058	Besnota	jež	CNS	1	0					
B058	Besnota	fretka	CNS	1	0					
B059	PTBC	bov	krv	757	0					
B059	PTBC	ovi	krv	2	0					
B059	PTBC	kozor	krv	3	2				2	1/1
B103	Brucelóza	bov	krv	65800	0					
B103	Brucelóza	sui	krv	51800	0					
B103	Brucelóza	equi	krv	178	0					
B103	Brucelóza	can	krv	9	0					
B103	Brucelóza	cap	krv	21	0					
B103	Brucelóza	ovi	krv	148	0					
B103	Brucelóza	fel	krv	2	0					
B103	Brucelóza	bov	zmetok	83	0					

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres/ počet lokality
		zvierat	vyš.mat.	vyšetrené celkom	pozitívna	sérolog.	kultiv.	histol.	iné	
B104	Kampylo	bov	výplach	62	0					
B106	Cysticercóza	bov	svalovina	839	0					
B108	Leukóza	bov	krv	64530	0					
B110	IBR	bov	orgány	40	1				1	1/1
B110	IBR	bov	krv	5864	1640					
B110	IBR	bov	sperma	80	0					
B112	Tricho. nákaza	bov	výplach	1	0					
B151	IEB	ovis	krv	54	3	3				2/2
B153	CAE	cap	krv	14	2	2				1/1
B201	Inf. Met	equi	výter	77	0					
B202	Durine	equi	krv	769	0					
B205	AIE	equi	krv	1249	0					
B209	Malleus	equi	krv	1243	0					
B211	EVA	equi	krv	363	56	56				
B211	EVA	equi	orgány	0	0					
B213	Svrab koní	kone	zoškrab	0	0					
B251	Cysticercóza	sui	pečeň	3	0					
B251	At. Rhin	sui	výter	726	31					
B253	BAS	sui	abort	62	0					
B255	Trichinelóza	líšky	svalovina	90	0					
B256	Trichinelóza	sui	svalovina	42	0					
B257	PRRS	sui	orgány	21	4	4				2/2
B257	PRRS	sui	krv	725	125	125				6/15
B258	Dyzentéria	sui	črevo	55	30		30			
B301	Inf. bronchitída	avi	krv	112	104	104				kontr. vakc.
B309	Inf. burzitída	avi	orgány	0	0					
B309	Inf. burzitída	avi	krv	82	82	82				kontr. vakc.
B311	M.galli	avi	krv	109	13	13				2/2
B311	M.syno	avi	krv	110	79	79				
B311	M.mele	avi	krv	7	0					
B311	M.hhyo	sui	krv	57	12	12				
B312	Chlamyd.	bov	krv	2044	36	36				
B312	Chlamyd.	sui	krv	3	0					
B312	Chlamyd.	equi	krv	12	0					
B312	Chlamyd.	ovis	krv	8	0					
B312	Chlamyd.	cap	krv	13	0					
B312	Chlamyd.	can	krv	3	0					
B352	Tularémia	lepo	krv	1	0					
B352	Tularémia	lepo	orgány	3	0					
B353	Hem.n.králikov	cun	orgány	7	1					
B404	Jar.vir.kaprov	pis	orgány	29	14					
B452	Mor vč. plodu	api	plást	3	0					
B453	Hnil. PI	api	plást	153	10					
B454	Nosemová nák.	včely		130	60					
B455	Klieštikovitost'	včely		220	100					
C611	Listerióza	ZOO	krv	2	0					
C611	Listerióza	can	krv	1	0					
C612	Toxoplaz.	cap	krv	10	5					
C612	Toxoplaz.	can	krv	53	33					
C612	Toxoplaz.	equi	krv	11	5					
C612	Toxoplaz.	fel	krv	42	10					

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres/ počet lokalít
		zvíera	vyš.mat.	vyšetrené celkom	pozitívna	sérolog.	kultiv.	histol.	iné	
C612	Toxoplaz.	bov	krv	15	0					
C612	Toxoplaz.	ťava	krv	2	2					
C612	Toxoplaz.	lepo	krv	1	0					
C619	Salmonella	sui	orgány	175	6					
C619	Salmonella	sui	výter	63	0					
C620	Kokcidióza	bov	trus	28	0					
C620	Kokcidióza	sui	trus	30	3					
C620	Kokcidióza	ovis	trus	2	2					
C620	Kokcidióza	cap	trus	6	4					
C620	Kokcidióza	avi	trus	6137	178					
C620	Kokcidióza	equi	trus	29	0					
C620	Kokcidióza	carni	trus	686	88					
C620	Kokcidióza	hlodavce	trus	113	34					
C620	Kokcidióza	poľovná zver	trus	12	1					
C621	Fasciolóza	bov	trus	28	0					
C621	Fasciolóza	poľovná zver	trus	12	0					
C621	Fasciolóza	ovis	trus	2	0					
C621	Fasciolóza	cap	trus	6	0					
C621	Fasciolóza	iné	trus	9	0					
C622	Filarióza	prežúvavce	črevo / trus	37	0					
C652	BVD	bov	orgány	38	1					
C652	BVD	bov	krv	223	130	130				
C652	BVD	bov	sperma	80	0					
C655	Trichofytóza	bov	zoškrab	4	2		2			
C656	Inf. k.	bov	výter	3	3					
C706	Svrab oviec	ovce	zoškrab	0	0					
C802	APP	sui	orgány	80	12		12			
C803	Parvo v.	sui	orgány	13	9			9		
C804	Parvo v.	sui	krv	170	136	136				
C853	Avi. encefalit.	avi	krv	60	59	59				
C855	Salmonella	avi	orgány	1776	23		23			
C855	Salmonella	avi	orgány	2705	51		51			
C921	Psinka	can	orgány	11	1			1		
	PI -3	bov	orgány	35	4		1		3	
	PI -3	bov	krv	59	39	39				
	Adeno v.	avi	krv	7	0					
	Adeno v.	bov	krv	0						
	Corona v.	sui	trus	0						
	Corona v.	bov	trus	19	0					
	Corona v.	bov	krv	29	17	17				
	Rota v.	bov	trus	19	0					
	Parvo v.	can	orgány	9	0					
	EDS-76	avi	krv	40	37	37				
	REO v.	avi	krv	99	96	96				
	IA hydiny	avi	krv	60	54	54				
	BRSV	bov	orgány	11	0					
	Hem. nákaza králikov	pis	orgány	1	0					
	IPN	pis	orgány	1	0					

KÓD* OIE	NÁKAZA**	Druh		Počet vzoriek		Pozitívne diagnostikované				Okres/ počet lokalít
		zviaera	vyš.mat.	vyšetrené celkom	pozitívna	sérolog.	kultiv.	histol.	iné	

* - uvádzajte následne podľa kódov OIE

** - nákazy bez kódového čísla uvádzajte na konci tabuľky

Tabuľka č. 7a / HD

ŠVPÚ Bratislava

Hovädzí dobytok

rok: 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella															netypizované	Spolu sérovarov
			Enteritidis	Typhimurium															
sekčný materiál	138	1		1															
rektálne výtery	51																		
trus																			
iné																			
SPOLU	189	1		1															

Tabuľka č. 7a / ošípané

ŠVPÚ Bratislava

Ošípané

rok: 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella															netypizované	Spolu sérovarov
			Enteritidis	Typhimurium															
sekčný materiál	175	6	5	1															
rektálne výtery	63																		
trus																			
iné																			
SPOLU	283	6	5	1															

Tabuľka č. 7a / ostatné zvieratá

ŠVPÚ Bratislava

Ostatné zvieratá

rok: 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella															
			Enteritidis	Typhimurium	Abony	Potsdam	Saintpaul	Enterica S.arizonae									netyrizované	Spolu sérovarov
psy, mačky	77	1	1															
vodná hydina	141	3		1				2										
ZOO zvieratá	28	3			1	1		1										
voľne žijúce zvieratá a vtáci	18	6	4,00	2														
ryby a iné vodné živočíchy	33																	
iné																		
SPOLU	297	13	5	3	1	1	2	1										

Izolácia sérovarov salmonel z hydiny

Tabuľka 7b

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

	reprodukčný chov						liaheň							úžitková hydina				Spolu
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	r	
Počet vyšetrených vzoriek	53	10	3	84		436	1 240	33			21			238	5 326		2 157	7 659
Počet vzoriek s nálezom						13		2						8	51			74
<i>Salmonella sérovar</i>																		
S.enteritidis						1		1						5	31			38
S.typhimurium															3			3
S.infantis															2			2
S.kentucky															4			4
S.montevideo															3			3
S.saintpaul						12		1						1	6			20
S.senftenberg															1			1
S.worthington														1				1
Ent.s.enteritica														1	1			2
Spolu						13		2						8	51			74

* doplňte podľa abecedného poriadku

reprodukčný chov

- a) jednoduché kurčatá - kadavery
- b) stery vnútorných stien prepraviek
- c) štvortýždňové kurčatá
- d) kurice 2 týždne pred zahájením znášky
- e) krmivo
- f) iné vzorky (vypíšte)

liaheň

- g) násadové vajcia
- h) mekónium
- i) mŕtve kurčatá v škrupine
- j) vyľiahnuté, málo životaschopné kurčatá
- k) stery liahne
- l) prach z liahni
- m) iné vzorky (vypíšte)

úžitková hydina

- n) nosnice
- o) brojlery
- p) krmivo
- r) iné vzorky (vypíšte)

PARAZITOLÓGIA – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

tab.8

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

hodnotené obdobie : rok 2004

	Vzorky - pitievny materiál	Vzorky - trus	Výplašky prepuc. vaku	Krv	Materiál na ektoparazity	Iné	Spolu
Počet vyšetrených vzoriek	351	6981	59	43	302	405	8141
Počet vyšetrení	656	17203	116	46	301	459	18781

Pozitívne nálezy													
Druh vyšetrovaného materiálu	Hov dobyt	Ošípané	Ovce	Kozy	Hydina		Kone	Mäsožravce	Hlodavce	Poľovná zver	Exoty	Iné	Spolu
					hrabavá	vodná							
Vzorky (pitievny materiál)													
Kokcidie					65			2	15		4	2	88
Iné protozoá	4	1			2	1						1	9
Motolice												1	1
Pásomnice										1		1	2
Pľúcne červy												1	1
Žalúdočno-črevné červy					5			3	10	3	1	13	35
Trichinella sp.													0
Nosema apis												60	60
Iné													0
Vzorky (trus)													
Kokcidie		10	1	4	113			86	19	1		10	244
Iné protozoá		10						118	2			3	133
Motolice												1	1
Pásomnice								2					2
Pľúcne červy			1	1				11		3			16
Žalúdočno-črevné červy			2	1	82		9	147	20	3	1	14	279
Iné													0
Materiál na ektoparazity													
Ektoparazity		1						58	14			12	85
Krv													
Babesia sp.								15					15
Iné krvné parazity													0
Iný materiál													
Protozoa													0
Iné													0
Spolu pozitívnych nálezov	4	22	4	6	267	1	9	442	80	11	6	119	971

Prehľad o izolácii salmonel z krmív

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

Druh krmiva		Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	S.enteritidis	S.agona	S.ent.sub.salamae	S.infantis	S.isangi	S.kentucky	S.montevideo	S.ohio	S.pomona	S.senftenberg	S.worthington							Spolu
Tuzemské	Krmivá rastl. pôvodu		14		4	1						3		7							4
	Krmivá živoč. pôvodu	417	9	1			1	2		3	1		3								6
	Kŕmne zmesi	781	2	2		1			1												2
	Iné krmivá	678																			
		109																			
S p o l u		1985	25	1	5	1	1	2	1	3	1	3	3	7							11
Dovoz	Krmivá rastl. pôvodu	73																			
	Krmivá živoč. pôvodu	260																			
	Kŕmne zmesi	42																			
	Iné krmivá	84																			
	S p o l u	459																			
Spolu krmivá tuzemské a z dovozu		2444																			
Stery z výrobní a miešarní krmív																					

* doplňte podľa abecedného poriadku

Nález leptospir

Tabuľka 11

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

Druh vzoriek	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek	Leptospira											
			grippotyphosa	sejroe	pomona	icterohaemorrhagie	bratislava	hardjo	mitis	Petrik	canicola		spec.	
hov. dobytok	2 094	190	1	186	2	1								
ošípané	1 412	21	2	8	11	2	5							
ovce	2													
kozy	2													
kone	23	3			3									
psi	27	2				2								
králiky														
zoozvieratá														
voľne žijúce zvieratá	4													
SPOLU	3 564	216	3	189	16	5	5							

Mykológia - prehľad vzoriek vyšetrení a nálezov

Tabuľka 12

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Rok 2004

Druh materiálu		P o č e t		Pozitívne nálezy								
		vzoriek	vyšetrení	Aspergillus fumigatus	Aspergillus flavus	Iné druhy Aspergillus	Trichophyton verrucosum	Iné druhy Trichophyton	Stachybotris alternans	Candida	Fusarium sp.	Iné
Pitevný materiál	hov. dobytok											
	zmetky HD											
	iné prežúvavce											
	kone											
	ošípané	1	1									
	hydina hrabavá	206	206	35	20							
	hydina vodná	2	2	1	1							
	ryby	5	5									2
	iné	13	13	2		1		1				
s p o l u	227	227	38	21	1	0	1	0	0	0	2	
Krmivá	objem. krmivá	13	26	5	3	3						
	kýmne zmesi	525	537	81	41	40					57	72
	komponenty											
	iné											
	s p o l u	538	563	86	44	43	0	0	0	0	57	72
Zoškraby	hov. dobytok	4	8				2					3
	ošípané	2	2									2
	pes	602	602					8		8		176
	iné	76	78	3				9		6		5
	s p o l u	684	690	3	0	0	2	17	0	14	0	186
Iný materiál	kmene na typiz.	275	275									
	stery	51	51	1		2						5
	vajcia násadové											
	podstielka	12	24	4	2	1					3	9
	obsah bachora											
	ejakuláty býčie	1	1	1								
	ejakuláty kančie	283	283	7	7					35		7
	mlieka	14	28	10								8
	včely											
	iné	111	307		54	21				3	17	
s p o l u	747	969	23	63	24	0	0	0	38	20	29	
Spolu	2196	2449	150	128	68	2	18	0	52	77	289	

TOXIKOLÓGIA

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

	Pozitívne nálezy								
	Hovädzí dobytok	Ošípané	Hydina	Mäsožravce	Ovce	Iné zvieratá	Iný materiál	Krmivá	Spolu
Dusičnan - Dusitan							2	4	6
NaCl			1						1
Ťažké kovy (spolu)									
Hg									
Pb									
Iné									
Rodenticídy (spolu)									
Kumarínové					12				12
Fosfidy									
Iné									
Iné pesticídy					2	4			6
Močovina									
Alkaloidy			3				1		4
Mykotoxíny									
Bach. acidóza									
Antikokcidiká									
Iné									
Spolu pozit. nálezy			4		14	4	3	4	29
Spolu vyšetř. vzoriek	17	3	75		14	10	41	268	428
Spolu vyšetření	25	6	81		14	12	186	597	921

DIAGNOSTIKA MASTITÍD

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

		HD	ovce	kozy
Počet vyšetrených vzoriek zvierat		1032		1
Počet zvierat s bakt. nálezom		294		0
Nález	Streptococcus agalactiae	27		
	Streptococcus disgalactiae	117		
	Streptococcus uberis			
	beta hemolytické streptokoky			
	iné streptokoky	42		
	Staphylococcus aureus	69		
	Corynebacterium pyogenes	7		
	koliformné baktérie	27		
	Klebsiella sp.			
	Pseudomonas sp.	4		
	iné			

Prehľad výsledkov vyšetrenia krmív

Tabuľka 15

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie:

rok 2004

DRUH KRMIVA	POČET					Hlavné dôvody, prečo neboli vzorky posúdené ako nezávadné					
	vzoriek	vyšetrení	nezávadných	podmienečne použiteľných	závadných	zmyslové	bakterio- logické	mykologické	fyzikálno - chemické	nedodrжанá receptúra	iné
kŕmne zmesi pre HD	125	500	118	3	4				3		4
kŕmne zmesi pre ošípané	173	865	159	6	8			6			8
kŕmne zmesi pre hydinu	234	1404	192	18	24		2	18	4		20
kŕmne zmesi pre ost. zvieratá	159	795	157		2	1					1
mliečna výživa	29	87	28		1						1
mäsokostné múčky	51	153	45	1	5		5				1
rybie múčky	260	1040	251		9	1			2		8
ostat. krmivá živ. pôvodu	730	2190	700	1	29		4	1			25
obilniny a ich produkty	201	1005	186	1	14		14	1			
bielk. krm. rastl. pôv.	135	810	134	1					1		
siláže, senáže	53	212	49	2	2	2			2		
koncentráty	13	65	13								
premixy	109	545	108		1						1
suché obj. krmivá	28	48	28								
doplnkové látky	103	412	98		5						5
voda	37	37	37								
iné krmivá	34	170	31	1	2			1	2		
SPOLU	2474	10338	2334	34	106	4	25	27	14		74

Poruchy látkového metabolizmu

Tabuľka 16

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

				Počet vyšetř. chovov	Počet chovov bez porúch	Najčastejšie zisťované poruchy - počet chovov													
						a	b	c	d	e	f	g	h	ch	i	j	k		
Dospelý hovädzí dobytok	Vysokoprodukčné chovy	dôvod vykonania MPT	prevencia	27		9		23	5	2	3	9	21	19	5	12	4		
			nízke zabrezávanie	32		4		16	5	1	1	12	21	13	2	27			
			nízka užitočnosť																
			chorobnosť teliat	5		1		4				4	4	4	1	4			
			časté uľahnutia	11		2		7	2			8	10	10	1	11			
			retencie	5		1		1				2	4	2	1	4			
			iné																
	Ostatné chovy	dôvod vykonania MPT	prevencia																
			nízke zabrezávanie																
			nízka užitočnosť																
			chorobnosť teliat																
			časté uľahnutia																
			retencie																
			iné																
spolu																			
Ostatné druhy zvierat	teľatá		1		1							1	1	1			1		
	kone																		
	ovce																		
	hydina		2		1				1				2	2				2	
	ošípané		2					2	2			1	2	2	2			2	
	iné																		

Vysvetlivky :

a) acidózy	f) hyperproteinémie	i) makroprvky
b) alkalózy	g) hyperglykémie	j) mikroprvky
c) ketoacidózy	h) hypoglykémie	k) iné poruchy
d) ketózy	ch) enzymatické	
e) hypoproteinémie		

RYBY – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

Druh materiálu	Počet		Nálezy											
	vzoriek	vyšetrení	parazitózy				bakteriózy			virózy		mykózy	otravy	iné
			a	b	c	*iné	a	b	*iné	a	b			
Ryby	59	61		3			1		2		14			
Plôdik														
Voda	4	30											2	
Iné														
Spolu	63	91		3			1		2		14		2	

Parazitózy- a) motolice b) c) doplňte

Bakteriózy – a) Aeromonas b) Flexibacter c) Edwardsiella *iné uvedte:

Flavobacterium columnare, Pseudomonas sp. Jarná virémia kaprov, Anisakis sp., otrava pesticídmi, otrava NO3

VČELY – prehľad vzoriek, vyšetrení a nálezov

Diagnostické pracovisko: ŠVPÚ Bratislava

Hodnotené obdobie: rok 2004

Druh materiálu	Počet		Nálezy											
	vzoriek	vyšetrení	parazitózy				bakteriázy			virózy		mykózy	otravy	iné
			a	b	c	*iné	a	b	*iné	a	b			
Včely	355	327	60		100									1
Plásty	153	765					10							
Melivo														
Spolu	508	1102	60		100		10							1

Parazitózy- a) nozematóza b) akarapidóza c) varoáza *iné uved'te

Bakteriázy – a) mor včelieho plodu b) hniloba

Tabuľka č. 1

ŠVPÚ Bratislava

Prehľad nálezov a sérovarov salmonel v potravinách a surovinách rastlinného pôvodu- vzorky tuzemského pôvodu

rok 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella													netypizované	Spolu sérovarov		
			Enteritidis	Typhimurium	Bareilly														
Výrobky cestovinárske	137	12	4		8														2
Výrobky pekárenské	164	0																	
Pečivo trvanlivé	44	0																	
Výrobky cukrárenské	32	0																	
Zmrzliny	0	0																	
Výrobky cukrovinkárske	81	0																	
Výrobky pivovarnícke	0	0																	
Nápoje nealkoholické	12	0																	
Rastlinné tuky	15	0																	
Výrobky ovocné a zeleninové	39	0																	
Vína a medoviny	0	0																	
Výrobky tabakové	0	0																	
Výrobky mlynské	0	0																	
Výrobky sladovnícke	0	0																	
Výrobky cukrovarnícke	11	0																	
Výrobky zemiakové a škrobárenské	21	0																	
Lieh, droždie, ocot	4	0																	
Látky vonné a chuťové, farbivá	0	0																	
Koncentráty a iné upravené potr.	0	0																	
Pochutiny a prísady do pečiva	178	0																	
Poľnohospodárske výrobky	0	0																	
SPOLU	738	12	4		8														2

Tabulka č. 2

ŠVPÚ Bratislava

Prehľad nálezov a sérovarov salmonel v potravinách a surovinách rastlinného pôvodu- vzorky z dovozu

rok 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella													netypizované	Spolu sérovarov	
			Enteritidis	Typhimurium														
Výrobky cestovinárske	64	0																
Výrobky pekárenské	60	0																
Pečivo trvanlivé	26	0																
Výrobky cukrárenské	0	0																
Zmrzliny	0	0																
Výrobky cukrovinkárske	97	0																
Výrobky pivovarnícke	0	0																
Nápoje nealkoholické	5	0																
Rastlinné tuky	20	0																
Výrobky ovocné a zeleninové	87	0																
Vína a medoviny	0	0																
Výrobky tabakové	0	0																
Výrobky mlynské	0	0																
Výrobky sladovnícke	0	0																
Výrobky cukrovarnícke	8	0																
Výrobky zemiakové a škrobárske	21	0																
Lieh, droždie, ocot	13	0																
Látky vonné a chuťové, farbivá	4	0																
Koncentráty a iné upravené potr.	0	0																
Pochutiny a prísady do pečiva	171	0																
Poľnohospodárske výrobky	0	0																
SPOLU	576	0																

Tabuľka č. 4

ŠVPÚ Bratislava

Prehľad nálezov a sérovarov salmonel v potravinách a surovinách živočíšneho pôvodu- vzorky z dovozu

rok 2004

Druh potravín a surovín	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella														netypizované	Spolu sérovarov
			Enteritidis	Typhimurium	Wirchow													
Mäso, vn. výsekové, výrobné	0	0																
Mäsové výrobky, polokonzervy	189	0																
Konzervy mäsové, ryb., zver., hyd.	0	0																
Mliekár. ošetrované mlieko	4	0																
Mliečne výrobky	524	0																
Vajcia	0	0																
Vaječné výrobky	43	0																
Hydina	11	0																
Hydinové výrobky	17	0																
Ryby a mrazené rybie výrobky	147	0																
Rybie výrobky	39	0																
Lahôdky, polotovary, hotové jedlá	116	6	4		2													2
Včelí med	0	0																
Iné	6	0																
SPOLU	1 096	6	4		2													2

Tabuľka č. 5
ŠVPÚ Bratislava

Prehľad nálezov a sérovarov salmonel v jatočných zvieratách

rok 2004

Druh zvierat	Počet vyšetrených vzoriek	Počet vzoriek s nálezom salmonel	Salmonella													
			Enteritidis	Typhimurium										Netypizované	Spolu sérovarov	
hovädzí dobytok	79	0														
teľatá	0	0														
ošípané	79	0														
hydina hrabavá	9	1														
hydina vodná	0	0														
ostatné zvieratá	5	0														
SPOLU	172	1	1													1
Stery	674	0														
SPOLU (jatočné zvieratá a stery)	846	1	1													1

Prehľad nálezov salmonel v jatočných zvieratách, potravinách a surovinách živočíšneho pôvodu a v steroch						
Druh vzorky (presné označenie)	Číslo vzorky	Pôvod (tuzemsko, dovoz)	Dátum výroby/dovozu	Dátum odberu vzorky	Sérovar	Fagotyp (S.enteritidis)
Polotovár hydina	2967	T	neuveđený	26.2.2004	enteritidis	1
Polotovár hydina	3938/3	D	neuveđený	12.3.2004	enteritidis	8
Polotovár hydina	3938/4	D	neuveđený	12.3.2004	enteritidis	8
Polotovár hydina	3938/5	D	neuveđený	12.3.2004	enteritidis	8
Cestoviny	4002	T	4.2.2004	10.3.2004	bareilly	
Polotovár mäsový	4377/3	T	18.3.2004	18.3.2004	enterica	
Polotovár mäsový	4377/3	T	18.3.2004	18.3.2004	enterica	
Polotovár hydina	4439/4	D	neuveđený	16.3.2004	virchow	
Polotovár hydina	4439/5	D	neuveđený	16.3.2004	virchow	
Cestoviny	4919/1	T	4.2.2004	24.3.2004	bareilly	
Cestoviny	4919/2	T	4.2.2004	24.3.2004	bareilly	
Cestoviny	4919/5	T	4.2.2004	24.3.2004	bareilly	
Cestoviny	6087/4	T	9.2.2004	15.4.2004	bareilly	
Špíz hydínový	6786/5	D	1.4.2004	28.4.2004	enteritidis	4
Jatočná hydina	11260	T	13.7.2004	13.7.2004	enteritidis	4
Cestoviny	12085/1	T	28.1.2004	23.7.2004	bareilly	
Cestoviny	12085/3	T	28.1.2004	23.7.2004	bareilly	
Cestoviny	12085/5	T	28.1.2004	23.7.2004	bareilly	
Cestoviny	14759/1	T	30.8.2004	9.9.2004	enteritidis	8
Cestoviny	14759/3	T	30.8.2004	9.9.2004	enteritidis	8
Cestoviny	15676/2	T	22.9.2004	24.9.2004	enteritidis	8
Cestoviny	15676/3	T	22.9.2004	24.9.2004	enteritidis	8

**Prehľad výskytu *Listeria monocytogenes* v jatočných zvieratách, v potravinách a surovinách a v
steroch - domáca produkcia**

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

druh jatočných zvierat	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
hovädzí dobytok	17	0	bryndza	68	0
			plesňové syry	31	0
ošípané	16	1	výrobky z vajec	0	0
			majonézy, maj. omáčky	1	0
ovce	0	0	mäso	6	0
			hydina	12	3
			údené mäso a droby	9	0
kozy	0	0	mäsové výrobky	391	0
			mlieko konzumné a smotana	99	0
			kyslomliečne výr. a jogurty	155	0
kone	0	0	tvaryhy a syry	394	1
			maslo	108	0
			výrobky zo zložiek mlieka	138	0
hydina	2	0	hot. jedlá a polotovary	13	0
			surové mlieko kravské	12	0
			surové mlieko kozie	0	0
iné	0	0	ovčí syr	18	0
			iné	45	0
spolu	35	1		1500	5
stery	0	0		503	0

Prehľad výskytu *Listeria monocytogenes* v jatočných zvieratách, v potravinách a surovinách a v steroch - dovoz

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
plesňové syry	37	0
výrobky z vajec	0	0
majonézy, maj. omáčky	1	0
mäso	0	0
hydina	0	0
údené mäso a droby	0	0
mäsové výrobky	93	0
mlieko konzumné a smotana	6	0
kyslomliečne vyr. a jogurty	197	0
tvarohy a syry	202	1
maslo	6	0
výrobky zo zložiek mlieka	78	0
hot. jedlá a polotovary	6	0
iné	8	0
spolu	634	1

Prehľad výskytu *Listeria monocytogenes* v potravinách rastlinného pôvodu

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

Druh potraviny/suroviny	Domáca výroba		Dovoz	
	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
Výrobky zo strukovín naklíčené na priamu spotrebu	8	0	0	0
Mlynské výrobky z obilia - klíčky a vločky	8	0	4	0
Čerstvá zelenina a ovocie	0	0	1	0
Mrazená a chladená sprac. Zelenina a ovocie na priamu spotrebu	6	0	11	0
Nealko nápoje - čerstvé šťavy	2	0	0	0
Termostabilizované pokrmy, hotové jedlá (okrem konzerv)	1	0	0	0
Iné	3		7	0
Spolu	28	0	22	0

**Prehľad výskytu Escherichia coli 0157 v jatočných zvieratách, v potravinách a surovinách a v
steroch - domáca produkcia**

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

druh jatočných zvierat	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek	druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
hovädzí dobytok	0	0	bryndza	36	0
			plesňové syry	14	0
ošípané	0	0	výrobky z vajec	0	0
			majonézy, maj. omáčky	1	0
ovce	0	0	mäso	36	0
			hydina	3	0
			údené mäso a droby	2	0
kozy	0	0	mäsové výrobky	3	1
			mlieko konzumné a smotana	4	0
			kyslomliečne výr. a jogurty	0	0
kone	0	0	tvaryhy a syry	89	0
			maslo	0	0
			výrobky zo zložiek mlieka	2	0
hydina	0	0	hot. jedlá a polotovary	91	0
			surové mlieko kravské	0	0
			surové mlieko kozie	0	0
iné	0	0	ovčí syr	13	0
			iné	2	0
spolu	0	0		296	1
stery	0	0		61	0

Prehľad výskytu E. coli O157 v potravinách a surovinách - dovoz

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
plesňové syry	33	0
výrobky z vajec	0	0
majonézy, maj. omáčky	0	0
mäso	0	0
hydina	0	0
údené mäso a droby	0	0
mäsové výrobky	59	0
mlieko konzumné a smotana	7	0
kyslomliečne výr. a jogurty	2	0
tvaryhy a syry	49	0
maslo	0	0
výrobky zo zložiek mlieka	6	0
hot. jedlá a polotovary	48	0
iné	4	0
spolu	208	0

Prehľad výskytu Campylobacter jejuni v potravinách - dovoz

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

Druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
Mlieko	0	0
Mäsové výrobky	0	0
Hydinové diely	1	1
Hydina celá	0	0
iné	0	0
Spolu	1	1

Prehľad výskytu Campylobacter jejuni v potravinách - domáca produkcia

ŠVPÚ Bratislava

rok 2004

Druh potraviny/suroviny	počet vyšetrených vzoriek	počet pozitívnych vzoriek
Mlieko	0	0
Mäsové výrobky	0	0
Hydinové diely	14	5
Kože z hydiny	10	7
Hydina celá	1	0
Iné - bryndza	20	0
Spolu	45	12

11. Obrazová príloha

Budova Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu Bratislava

Slávnostné uvedenie MVDr. Kamila Bolečka do funkcie riaditeľa ŠVPÚ Bratislava

Kolektív pracovníkov ŠVPÚ Bratislava

Kolektív pracovníkov Detašovaného skúšobného laboratória na Priemyselná 4

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Oddelenie patologickej morfológie a besnoty

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Oddelenie detekcie cudzorodých látok

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Oddelenie chémie toxikológie a biochémie

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Oddelenie hygieny potravín

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Oddelenie hygieny potravín

Laboratórne priestory ŠVPÚ Bratislava
Laboratórium prípravy živných pôd